

P

Paczek Géza, ügyvéd, szül. Dévaványa, 1877. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a kolozsvári egyetem jogi karán tanult, ahol jogi és államtudományi doktorrá avatták. Miután az ügyvédi vizsgát letette, Dévaványán ügyvédi gyakorlatot kezdett. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített, majd 1918. olasz fogságba esett. A fogságból hazatérve, bekapcsolódott a politikai életbe és az első nemzetgyűlésre a kunhegyesi kerület kisgazdapárti programmal küldötte be.

Paczolay Zoltán, vm. tiszti főügyész, szül. Szügy, 1882 máj. 7. Középiskoláit Bpsten, egyet. tanulmányait Bpsten és Kolozsvárott végezte, ahol jogi és államtudományi doktorátust nyert. Egyetemi éveit alatt a *Központi Statisztikai Hivatalnál* működött, majd 1903. Balassagyarmaton letelepedve, tevékeny részt vett a szövetkezeti mozgalmakban. 1905. a *Hangya* titkára lett. 1907. mint ügyvéd- és közjegyzőjelölt működött és 1912. az ügyvédi vizsga letétele után a törvényhatóság megyei tiszti főügyésszé választotta. 1928 óta a *Balassagyarmati Ügyvédi Kamara* elnöke, a vármegyei törv.-hat. biz. és a városi képvis.-test. tagja. Az r. k. egyházközség világi elnöke és számos más társadalmi és kulturális egyesület tagja. A helybeli lapok munkatársa. A Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki.

Paikert Alajos (seprősi), közgazdasági író, szül. Nagyszombat, 1866 május 31. Gazdasági tanulmányait a magyaróvári akadémián, jogi tanulmányait Bpsten végezte. Egy ideig a budapesti egyetemen az antropológiai tanszék tanársegéde volt. 1891. az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület titkárává választotta. Megindította és szerkesztette a Magyar Gazdaságtörténelmi Szemlét, 1895—99. előkészítette a bpesti nemzetközi gazdaságkongresszust, amelynek titkára és főmunkatársa lett. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet megalapításában nagy tevékenységet fejtett ki. 1896—97. mint min. megbízott megszervezte a Mezőgazdasági Múzeum első rendezését. 1900—1903. a földművelésügyi minisztérium amerikai szaktudósítója volt. 1908. a *Magyar Közgazdasági Társaság* főtitkárává választották. 1910. Mészáros Gyula

társaságában megalapította a Turáni Társaságot, melynek ügyvezető alelnöke lett. A társaság folyóiratának a Turánnak hosszú időn át szerkesztője volt. 1916. a földművelésügyi minisztériumban nyert beosztást, ahol 1918. c. osztálytanácsos, 1921. c. min. tanácsos lett. 1917. és 1920. megalapította a *Magyar Külügyi Társaságot*, amelynek elnöke Apponyi Albert gróf, alelnöke pedig P. lett. Nagy érdemeket szerzett a *Magyar-Angol Társaság*, a *Magyar-Amerikai Társaság*, a *Magyar-Amerikai Kereskedelmi Kamara*, a *Külügyi Szemle*, a *Diplomáciai Szeminárium*, a *Magyar-Amerikai Jogvédő Iroda* stb. megalapításában és továbbfejlesztésében. A hazai és külföldi lapokban és folyóiratokban számos cikke és tanulmánya jelent meg. 1923. a *Mezőgazdasági Múzeum igazgatójává* nevezték ki. Főbb önálló munkái: *Amerika és Magyarország, Ázsia jövője, A Turáni Társaság eddigi és jövő működése, A mezőgazdaság nemzetközi szervezete, Nagybritannia mezőgazdasági érdekképviselete, Der Turanische Gedanke, Világbékeegyezmény, A Covenant for world peace, A turáni eszme, A turáni gondolat politikai vonatkozásai.*

Paltz János tisztviselő, szül. Bpest, 1907 ápr. 2. Távolugró és futóbajnok. Allround atléta, aki nemcsak magyar versenyeken, hanem nemzetközi viadalokon is sikerrel állta meg helyét.

Palzs Goebel Jenő festőművész, szül. Budapest, 1896 júl. 4. Középiskoláit és a festőakadémiát Bpsten végezte és már festőakadémiai növendék korában több kiállításon szerepelt. Kiténtető elismerést és állami ösztöndíjat nyert, majd Párisban folytatott tanulmányokat. A Szinyei Társaság több díjának nyertese. 1929. megkapta a Szinyei-féle nagy tájképdíjat. Az *Ernst-Múzeumban* kétszer, Párisban pedig egyszer volt önálló kiállítása. A *Szépművészeti Múzeum* új képtárában a *Magyar ugar és Ónarckép* c. festményeivel szerepel. Az állam és a főváros több képét vásárolta meg. Művészetét a tiszta naturalizmus jellemzi, eszközei egyszerűek és mesterkéletlenül őszinték.

Pajor Henrik orvos, szül. Zalaszentgrót, 1885 febr. 22. Középiskoláit Zalaegerszegen, az egyetemet Budapesten végezte, ahol orvos-

tud. oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után, mint segédorvos a bpesti Rókus-kórházban működött. 1909. Rimaszombaton körorvos volt. A háború alatt, mint ezredorvos, harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetésben részesült. 1919. Csepregen orvosi rendelőt nyitott. Számos egyesületnek vezetőségi tagja. A község és megye közéletében tevékeny részt vesz.

Pajor László vállalkozó, szül. Kiszombor, 1891 nov. 16. Iskolai tanulmányait Szegeden végezte. Résztvett a háborúban és megkapta a kieszüst érmet és a Károly-csapatkeresztet. Hosszabb időt töltött Amerikában és ott szerzett tapasztalatait, különösen a benzinkutak bevezetése terén értékesítette. Tizenhat benzinkutat állított fel Bpsten. Cikkeket ír különböző szaklapokba.

Pajor Mátyás lapkiadó, szül. Kiskunmajsa, 1865. Középiskolai tanulmányainak végétől különböző lapok kiadóhivatalában tevékenykedett. Igazgatója volt a *Friss Újságnak*, az *Egyetértésnek* és a *Világnak*, majd szerkesztője a *Hétfői Lapoknak*. Jelenleg a *Vállalkozás* szerkesztője.

Pajor Sándor, igazg. főorvos, szül. 1861. Középiskoláit és orvosi tanulmányait Budapesten és vidéken végezte, azután hosszabb külföldi tanulmányutat tett. A fővárosban vízgőgyintézetet és néhány évvel később szanatóriumot alapított. A háborúban 40 tisznek juttatott díjmentes kórházi ápolást és gyógykezelést intézeteiben. Megkapta a II. o. hadi érdemkereszt Vöröskereszt díszjelvényt. A kormányzó az egészségügy körül szerzett érdemeit az egészségügyi főtanácsosi címmel jutalmazta meg. 1926. P. 10 ágyas alapítványú osztályt létesített a rákbetegségek kutatására, mely a szakkörök elismerése mellett folytatja tevékenységét. P.-nak számos cikke jelent meg különböző orvosi szaklapokban.

Pakots József író és hírlapíró, országgyűlési képviselő, szül. Alvinc, 1877. A budapesti egyetem jogi karán tanult. Egyetemi hallgató korában az egyetemi mozgalmak egyik vezetője és az ifjúság hivatalos lapjának, az *Egyetemi Lapoknak* volt a szerkesztője. Még jogász korában lett a *Nemzet* című lap munkatársa, majd hírlapírói pályáján a *Magyarország*, a *Magyar Hírlap*, a *Pesti Hírlap* és még több napi és hetilap szerkesztőségében folytatott munkásságot. Leginkább politikai vonatkozású cikkeket írt és parlamentit karcolatait a *Mindenféle a folyosóról* c. könyvben gyűjtötte össze. Értékes irodalmi munkásságáért 1909. a *Petőfi Társaság* r. tagjává választotta. Később a *Petőfi Társaság* titkára és 1919-ig a *Petőfi Múzeum* igazgatója lett. 1920. a községi detmokratapárt listáján a székesfővárosi törv.-hat. bizottságába választották be. 1922. a monori kerület demokrata programmal küldötte a nemzetgyűlésbe. Az országgyűlésen a Budapest-budai

és a Budapest-déli választókerületek választották meg. Az utóbbi mandátumát tartotta meg. Mint demokrata politikus, a parlamentnek egyik legagilisebb és legharcosabb tagja. Vázsonyi Vilmos személyes hívei közé tartozott. Vázsonyi halála után a demokratapárt országos elnökévé választotta meg. Ebben a minőségben nagy tevékenységet fejtett ki az egyesült balpárt megalapításában. A parlamentben a városi polgárság különböző sérelmeit tette szóvá. Több ízben interpellált a numerus clausus és az egyetemi zavargások ügyében. Irodalmi munkásságának eredményei: *Legényavatás*, *Fiamhoz*, *Madame Napoleon*, *Éjszaka*, *Sok asszony*, *egy férfi*, *Hős diákok*, *Hieroglif*, *Fejedelmi kaland*, *Bóditó akácok*, *Asszonyok rágalmazója*, *Tévelygő lelkek* c. szindarabját és *Egy karrier története* c. vígjátékát a *Nemzeti Színház* mutatta be.

Pákozdi András, kiszgazda, szül. Köröshegy, 1873 nov. 25. Kisbirtokán gazdálkodva már fiatalon foglalkozni kezdett a közügyekkel. Az első nemzetgyűlésbe a tabi kerület küldötte be kiszgazdapárti programmal.

Pákozdy Sándor alispán, szül. Hajdúnánás, 1868 márc. 6. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a debreceni tudom. egyetem jogi karának hallgatója volt. 1890. Hajdu vármegyében kezdte közhivatali szolgálatát. 1894. szolgabíróvá nevezték ki. 1890. első aljegyzővé választották. 1906. főjegyzővé lépett elő. 1914. Hajdu vármegye alispánja lett. A Hajdu Vármegyei Népművelési Egyesületnek elnöke, a Hadimúzeum társelnöke, a Hajdumegyei Tanítók Gönczy Egyesületének díszelnöke. A Siketnéma Egyesület alelnöke.

Pál Alfréd, ügyvéd, szül. Bpest, 1877. Középiskolai tanulmányainak befejezése után, mint közigazgatási gyakornok működött és jogi tanulmányokat folytatott, majd államtudományi államvizsgát tett. 1900–1910. mint szolgabíró, később mint árvaszéki ülnök, végül mint fősolgabíró fejtett ki tevékenységet és közben a jog- és államtudományok doktorává avatták. 1910. az ökörmézői kerület munkapárti programmal az országgyűlésbe küldte, ahol hosszabb ideig töltött be jegyzői tisztelet. Képviselősége idején a műegyetemen m.-tanári képesítést nyert. A háború alatt különböző parancsnokságokhoz beosztott polgári biztossként, majd mint önkéntes teljesített szolgálatot. Hadiérdemeit a Ferenc József-rend katonai érdemkeresztjével, a Vöröskereszt hadiékítményes II. o. díszjelvényével és a II. o. ezüst és a bronz vitézségi éremmel jutalmazták. A kommunizmus alatt mint tuszt letartóztatták, de sikerült Szegedre menekülnie. A rend helyreállítása után letette az ügyvédi vizsgát és a fővárosban ügyvédi irodát nyitott.

Palágyi Lajos, színművész, szül. Bán, 1876 márc. 9. Középiskoláinak elvégzése után Horváth Zoltán színésziskolájában folytatta tanulmányait. Később Debrecenben, Szegeden és Temesvárott szerepelt és mint elsőrangú drámai erő tűnt fel, majd 1907. a miskolci színház igazgatója lett. 1920. a szegedi *Városi Színház*at vette át. 1925 óta a budapesti *Nemzeti Színház* tagja.

Pálffy József, szül. 1883. Tanulmányainak befejezése után 1903. a Magyar Védőegyesület alapításában vett részt és az intézetnek tb. főtitkára lett. Hosszú időn át munkatársa volt az *Iparvédelem* c. folyóiratnak. 1910. nagy tevékenységet fejtett ki a Romániába vándorolt székekelyek gyermekeinek visszatelepítésére érdekében. A háború alatt 42 hónapot a harctéren töltött. 1920. a székesfővárosi főrv.-hat. bizottságába választották. Tagja a világtitási és közéletmezei bizottságnak. A *Törökőri Kisegítő Kápolna Egyesület* és a keresztény szoc. párt elnöke.

Pálffy Miklós (herceg, erdődi), nagybirtokos, főlovászmester, szül. Malacka, 1861 nov. 11. Tanulmányainak befejezése után katonai szolgálatba lépett és mint hadnagyot ténylegesítették. Századosi rangban vált meg a hadseregtől. 1905. főmagasági címmel ruházták fel. 1910. magyarországi udvarnaggyá, 1916. főlovászmesterré és szolgálaton kívüli őrnaggyá nevezték ki. Belső titkos tanácsos és az aranygyapjas-rend lovagja.

Páll Béla, m. kir. állami tanácsos, a budapesti főkapitányság engedélyügyi osztályának vezetője, szül. Bétafalván, 1884 júl. 16. Középiskoláit Kézdivásárhelyen. jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte, ahol államtudományi tudori oklevelet szerzett. A rendőrség szolgálatába 1911. évben lépett. Először a főkapitányság büntügyi osztályán, azután a VIII. ker. kapitányságon, majd az árdrágító ügyekben eljáró r. bíróságon működött. A forradalmak után hosszabb ideig a fegyelmi osztályban dolgozott. Tanácsossá 1922. évben nevezték ki. 1924-ben a főkapitány az engedélyügyi osztály vezetésével bízta meg.

Pála Jenő, festőművész, szül. Székesfehérvár, 1884. Középiskoláit szülővárosában, festészeti tanulmányait Bpsten végezte, ahol a Képzőművészeti Főiskolán tanári oklevelet nyert. A főiskolán Révész Imre, Edvi-Ilés Aladár és Székely Bertalan tanítványa volt. Jelenleg mint tanár Bpsten működik és a festészen kívül grafikával és kerámiával s foglalkozik. Kiállító festőművész. Képei a *Műcsarnokban*, a *Nemzeti Szalonban* és a müncheni *Glaspalastban* szerepelnek. A *Nemzeti Szalon* alapító tagja. Különböző folyóiratokban művészeti és iparművészeti cikkei jelennek meg.

Pallavicini György (örgróf), földbirtokos, szül. Bpest, 1881 dec. 5. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után 1903. Somogy megye tb. szolgabírájává választották,

állásáról azonban 1905. lemondott. 1906. Selmechánya, 1910. pedig a szegvári kerület képviselőjévé választotta alkotmánypárti programmal. A háború alatt hosszú ideig teljesített harctéri szolgálatot. Hadi érdemeit számos kitüntetéssel jutalmazták. Az országgyűlés háborús ülészeit gyakran jelen volt. Később az Esterházy-kormányban miniszterelnökségi államtitkárként nevezték ki. Az októberi forradalom idején a földművespárt megszervezésében vett részt. Az első nemzetgyűlésen a dombovári kerületet képviselte. Később kilépett az akkori kormánypartból és a disszidensek csoportját szervezte meg. Politikai pályafutásának legnevezetesebb állomása a Károlyi-forradalom részeseinek vád alá helyezését indítványozó javaslata. 1922. a nemzetgyűlésbe Andrassy-párti programmal került be. 1926. szintén fellépett képviselőjelöltnek, de kisebbségben maradt. Azóta birtokán gazdálkodik.

Pallavicini János (örgróf), nagybirtokos, felsőházi tag, szül. Padova, 1848 márc. 18. Tanulmányainak befejezése után 1874. a diplomáciai pályán kezdte meg működését. Első követségi megbízatását Berlinben, mint attasé teljesítette. 1878-ban Párisba helyezték. 1888. Londonban fejtett ki tevékenységet. 1887. mint követségi titkár, Belgrádba került. 1894. követségi tanácsosi minőségben előbb Münchenben, majd mint nagykövetségi tanácsos, Szentpéterváron működött. 1899. a bukaresti követség vezetésével bízták meg. 1906. Konstantinápolyba küldték mint nagykövetet, ahol Bosznia-Hercegovina annexiójának idején, valamint a balkáni és a világháború alatt értékes munkásságot fejtett ki. Törökországnak a központi hatalmakhoz történő csatlakozása nagyrésztben P. érdeme. A Ferencz József-rend nagy keresztjének, a vas-koronarend I. oszt., a Lipót-rend gyémántokkal díszített nagykeresztjének és a Szent István-rend nagykeresztjének tulajdonosa. A felsőház tagja.

Pallavicini Sándor (örgróf), nagybirtokos, volt főrendiházi tag, szül. Szeged, 1853 máj. 6. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után diplomáciai pályára lépett és mint a szentpétervári nagykövetség attaséja teljesített szolgálatot. Később elhagyta hivatalát és birtokai kezelését vette át. A szegedi árvízkárosultak egy részének letelepítésével alapította Sándorfalvát. 1903. az aranygyapjas-rend lovagja lett.

Pallay István, vezérigazg., szül. Budapesten, 1895 jan. 29. Középiskolai után a budapesti egyetemet végezte, hol 1918. gyógyszerészi oklevelet szerzett. Utána a budapesti egyetem orvosi karán folytatta tanulmányait és 1919. gyógyszerész tudományi doktorrá avatták. A háborút mint hadnagy küzdötte végig. Négy teljes esztendő töltött a fronton. Megkapta a kisézüst és bronz vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet, a vörös-

kereszt érmet, a porosz harcok érdeméremet a vaskereszt szalagján, a bolgár ezüst érdeméremet, a bolgár vöröskereszt érmet és a német hadi emlékéremet. A háború után egyik előkelő vegyészeti gyár igazgatójává, majd a „Panacea” Gyógyszervegyészeti r.-t. vezérigazgatójává nevezték ki. E tisztségét jelenleg is betölti.

Palló Imre (mártisfalvi), operaénekes, szül. Mátéfalva, 1891 okt. 23. Középiskolai tanulmányait Székelyudvarhelyen végezte. A bpesti Zeneakadémia növendéke volt. 1916. művészi oklevelet kapott. 1917. az Operaház szerződtette. A háborúban hadnagy rangban szolgált s a koronás arany érdemkereszttel jutalmazták. Németországban, Belgiumban, Olaszországban nagysikerű hangversenyeket rendezett. Cikkeit színházi lapok közlik.

Pállya Celestin (kiszéteényi), festőművész és szobrász, szül. Génua, 1864 márc. 9. Középiskoláinak elvégzése után a bécsi és müncheni képzőművészeti akadémián tanult, majd Otto Seitz és Benczur tanítványa volt. Első sikerét 1882. aratta „Éjféli párbaj” című kompozíciójával. 1891. a Műcsarnok kiállításán első díjat, 1896. az ezredéves kiállításán elismerő oklevelet, 1923. a Wolfner Gyula-díjat és 1927. a Pálik Béla-díjat nyerte el. Feszti Árpád „Magyarok bejövetele” című képében a lovak nagy részét P. festette. A „Húzólovak” című képét Párisban és Zágrábban is kiűntették. Képei: kicsiny méretű, vásári jelenetek és más kompozíciók, főként pikturális hatásukkal tűnnek fel. Nagyobb szabású művei a királyi palotában, a szépművészeti múzeumban, valamint számos vidéki múzeumban vannak. A festészetén kívül a szobrászatot is műveli és foglalkozik eredeti szisztemájú hegedűkészítéssel és találmányokkal is. A képzőművészeti társulat tagja és volt elnöke a Független művészek társaságának.

Pálmay Lajos, kir. közjegyző, volt miniszter, szül. Arad, 1866 szept. 8. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után jogtudori és ügyvédi oklevelet szerzett. Hosszabb ügyvédi gyakorlat után Aradon kir. közjegyző lett. Az aradi munkapárt ügyvezető elnöke volt. Károlyi Gyula gróf aradi kormányának igazságügyminiszteri tarcáját vállalta. A P. Ábrahám Dezső-féle szegedi kormányban pedig közlelmezési miniszterként szerepelt. 1919. Bpestre költözött és újból közjegyző lett.

Pálmer Kálmán (pálmai), képviselőházi elnöki főtanácsos, dalköltő, szül. 1969. Tanulmányainak befejezése után közhivatalnok pályára lépett, de irodalommal is foglalkozott. Számos népszerű dal költője. Irodalomtörténeti és történettudományi tevékenységet is fejtett ki. Számos idegennyelvű könyvet fordított magyarra. Hivatali érdemeinek jutalmául fokozatos előléptetések után ország-

gyűlési elnöki főtanácsossá nevezték ki. saít sokszor Pálmai névvel jegyzi.

Pálóczy-Horváth István, földbirtokos, felsőházi tag, szül. Iske (Ung vm.), 1857 dec. 30. Középiskolai és műegyetemi tanulmányainak befejezése után előbb önkéntesi évét töltötte, majd tényleges szolgálatba lépett. A boszniai okkupációban, mint tüzértiszt vett részt. 1888. századosi rangra emelkedett, majd szolgálaton kívüli viszonyba helyezése után birtoka kezelését vette át. 1921. az E. M. E. orsz. elnökévé választották. 1924. lemondott tisztségéről. Pest m. törvényhatóságának bizottsági tagja és, mint a törvényhatóság választottja, került a felsőházba. 1928. évben nemzeti szempontból értékes szolgálatai elismeréséül a II. osztályú Magyar Érdemkereszttel lett kitüntetve. 1929. évben Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye örökös törvényhatósági bizottsági tagjává választotta.

Pálos Ödön, szeretetotthoni igazg., szül. Bpest, 1876 dec. 23. 1895. a székesfőváros szolgálatába lépett és 1910 óta az Erzsébet Szeretetotthon igazgatója. A bel- és külföldi szegényügyi szakkapokban számos cikke jelent meg. Önálló műve: *A magyar szegényügy rendezése*.

Palugyay Móric (kispalugyai és bodafalvi), nagybirtokos, v. országgyűlési képviselő, szül. Kis-Palugyán, 1871. Tanulmányainak befejezése után Liptó megye szolgálatába lépett, majd elhagyta hivatalát és birtokainak kezelését vette át. 1906. Liptó megye főispánjává választották. 1910. a ráckevei kerület Kossuth-párti programmal az országgyűlésbe küldte. 1917. belügyi államtitkár volt. Számos előkelő társadalmi és gazdasági egyesület vezetőségi tagja.

Pályi Pál főispán, szül. Szob (Hont m.), 1878. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után 1901. Hont megye szolgálatában kezdte meg pályafutását. Előbb, mint szolgabíró, később, mint aljegyző működött. 1906. főszolgabíróvá választották. 1923. főjegyzővé lépett elő. 1926. Nógrád és Hont ideiglenesen egyesített megyék főispánjává nevezték ki.

Páncél Lajos, író és hírlapíró, szül. Temesvárott, 1897 jan. 10. Középiskoláinak elvégzése után hírlapíró lett és először vidéki újságnál dolgozott. 1917. került Budapestre, ahol nemsokára a *Magyar Távirati Iroda*, ahol munkatársává lett, mely utóbbinak ma is belső munkatársa. Különösen a filmvilágból meríti témáit. Megjelent könyvei: *Pereg a film*, *Jackie Coogan*, 2 : 1, *A gólkirály*, *Az én mozim*. 1923. került színre *Délibáb* című három egyfelvonásos operettje, melyet Szekeres Ferenc társaságában írt.

Panka Károly, országgyűlési könyvtárigazg., szül. Pécska (Arad vm.), 1882 júl. 30. Középiskoláit Aradon kezdte és Sárospatakon végezte. Jogi tanulmányokat folytatott Sáros-

patakon, Budapesten, majd Kolozsváron, ahol államtudományi doktorrá avatták. 1903. a képviselőház szolgálatába lépett és jelenleg az országgyűlési könyvtár helyettes vezetője. Mint tart. főhadnagy résztvett a háborúban. Vitéz magatartásáért arany érdemkeresztet, Károly-csapatkeresztet, a sebesülési érmet, jubileumi érmet és német Ehrendenkümmzét kapott kitüntetésül. Irodalmi művei: *Bosznia és Hercegovina bibliográfiája* (1912), *A választójogi irodalom könyvészete* (1913), *A patoki diákvilág anekdotáinak I.* (1927). Cikkeivel és könyvismertetésekkel állandóan szerepel a napilapok és folyóiratok hasábjain. A *Magyar Vadászújság* munkatársa. A *Patoki Diákok Orsz. Szövetségének* alelnöke, a *Budapesti Polgári Lovászegyesület* és a *Magyar Vadászok Orsz. Szövetségének* rendes tagja.

Papp Antal (hajdudorogi), volt munkácsi gör. kat. püspök, v. főrendiházi tag, szül. Nagykovács, 1867 nov. 17. Középiskoláit Ungváron és Lőcsén, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Hittudományi tanulmányainak befejezése után az ungvári papi fiúárvaház tanulmányi felügyelője lett. Csakhamar a munkácsi püspök udvarába került, ahol 1897. püspöki titkár, majd püspöki irodaigazgató lett és megkapta a pápai protonotáriussá való kinevezését. 1911. valóságos kanonokká és vikáriussá, 1912. pedig utódlási joggal segédpüspökké nevezték ki. Firiczák Gyula püspök halála után a munkácsi püspöki székbe emelkedett és a főrendiház tagja lett. 1925-ig Ungváron élt és egyházmegyéjében kiváló tevékenységet fejtett ki az egyházi intézmények és a hitélet felvirágoztatása terén. 1925 szept. 1-én a csehek karhatalommal eltávolították és kiutasították. Magyarországra jött és átvette az eperjesi és munkácsi egyházmegyék parochiáiból alakított adminisztratúra kormányzását Miskolc székhellyel.

Papp Béla miniszteri tanácsos, szül. Kiskunhalas, 1875 dec. 31. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után a selmechányai magy. kir. bányászati és erdészeti akadémia növendéke lett. Mint a hosszúfalusi magy. kir. erdőgondnokság gyakornoka kezdte pályafutását. 1899. a kecskeméti magy. kir. járási erdőgondnokság vezetőjévé nevezték ki. 1900. a sátoraljaújhelyi magy. kir. járási erdőgondnokság élére került. 1913. főerdőmérnöki minőségben a földművelésügyi minisztérium főosztályába osztották be. A háborúban két évig teljesített szolgálatot főhadnagyi rangban. 1918. a földművelésügyi minisztériumban magyar kir. erdőtanácsosá nevezték ki, majd 1921. erdőtanácsos és 1926. miniszteri tanácsos, egyben pedig a földművelésügyi minisztérium erdőrendészeti osztályának vezetője lett. Az erdészeti államvizsgáló bizottság és a mérnöki tanács tagja. A *Magyar Mérnö-*

kök és Építészek Nemzeti Szövetségének ügyvezető alelnöke, a *Magyar Turista Szövetség* társelnöke, az *Országos Erdészeti Egyesület* választmányi tagja. A kormányzói koronás bronzérem tulajdonosa. Polgári kitüntetése: kormányzói elismerést jelző koronás bronzérem.

Pap Dezső, nyug. h. államtitkár, szül. Szelevény (Szolnok m.), 1871 júl. 29. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után 1896. a keresk. minisztérium kötelékében kezdte meg pályafutását. Fokozatos előléptetések után 1918. h. államtitkári rangra emelkedett és mint ilyen vonult nyugalomba. A budapesti Műegyetemen a szociálpolitika magántanárává képesítették. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal magyarországi levelezője. A filmszakmai döntőbíróság elnöke. Szociálpolitikai tárgyú tanulmányai a jogtudományi és közgazdasági folyóiratokban jelentek meg. Önálló művei: *A kötvénykibocsátások biztosítása*, *Az otthoni munka törvényes szabályozása*, *A törlesztéses államadóságok*, *Békeszerződés és munkaügy*. Könyveiből idegen nyelvre is fordítottak. Számos jogi és társ. egyesület vezető tagja.

Pap Dezső (vitéz), földbirtokos, szül. Alsó-Elemér, 1883 febr. 11. Középiskoláit Nagybecskerekben, egyetemi tanulmányait Budapesten és Párisban végezte. Tanulmányainak befejezése után Londonban több vállalatnál működött, majd egy yorkshire-i gazdaságban egészítette ki ismereteit. Egy ideig Németországban is tevékenykedett. Hazatérve, elvégezte a magyaróvári gazdasági akadémiát, majd torontálmegeyi birtokán gazdálkodott. A háborúban tart. huszárkapitányi rangban harctéri szolgálatot teljesített és három Signum Laudist, valamint a német vaskeresztet kapta meg. A szerbek a megszállás után megfosztották birtokától és kiutasították. Azóta megmaradt birtokrészeit kezeli Magyarországon. Torontál vármegye közg. biz. és törv.-hat. bizottságának volt tagja, az Országos Casino, az Üri Club, az Omge, a Német Gazdasági Egyesület tagja. *Egyiptomi vízüntözések* címen szakmunkája jelent meg.

Pap Domonkos, festőművész, szül. Kolozsvár, 1894 máj. 2. Középiskoláinak befejezése után a Képzőművészeti Főiskola hallgatója lett. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetésben részesült. 1920. Erdély nagyobb városaiban rendezett kollektív kiállításokat. 1922. az Erdélyi Múzeum megvásárolta önarcképét. Élénk fel-tűnést kellett *Fiat voluntas Tua* c. kompozíciójával. 1924. Rómába ment és vatikáni követtségünk részére megfestette *XI. Pius pápa* portréját. Nevesebb portréi: *Pater Bangha*, *Nemes kvirináti követ*, *Pesthy Pál* és *gr. Apponyi Albert*. Tájkép- és portréfestő. Leegyszerűsítve, naturalisztikusan, átszűrt tónusokban dolgozik.

Pap Elek, a Magyar Nemzeti Bank al-elnöke, felsőházi tag, szül. Munkács, 1858 jún. 13. Középiskolai és egyet tanulmányainak befejezése után a pénzügyminisztérium szolgálatába lépett, ahonnan, mint min. fogalmazót, a pénzügyi közigazgatási bírósághoz helyezték át. 1891-től ismét a pénzügyminisztériumban dolgozott. 1896. osztálytanácsossá lépett elő. 1903. min. tanácsos lett. 1909. államtitkári rangra emelkedett. 1915. a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. 1918. az Osztrák-Magyar Bank alkormányzói méltóságába emelkedett. 1921. az Állami Jegyintézet alelnökévé, majd 1923. annak elnökévé nevezték ki. 1924. a Magyar Nemzeti Bank alelnöke lett. 1923. a biztosító magánvállalatok magy. kir. állami felügyelőségének elnöki teendőivel bízott meg, e tisztségről való lemondása után a biztosítási szaktanács elnökévé nevezték ki. Egyike a legtekintélyesebb és legszakavatottabb közgazdasági lényezőknek, akinek jelentős része volt a pénzügyi újjáépítés sikeres megoldásában. A felsőháznak a kormányzó által élethossziglan kinevezett tagja.

Pap Emil, festőművész, szül. Szolnok, 1884 máj. 2. Középiskolai tanulmányainak befejezése után Bpsten folytatott művészeti tanulmányokat. 1905. rendezte első kiállítását. *Konghában, Tükör előtt, Udvarlás* c. képei nagy tetszést arattak. A fővárosi tárlatokon állandóan és sikerrel szerepel műveivel. Portréi közül kiemelkednek *Árdrássy Géza* és *Beöthy Pál* arcképmásai.

Papp Gábor (óvári), igazg.-főorvos, szül. Torda, 1867 nov. 22. Egyet. tanulmányait Kolozsvárott és Bécsben végezte. 1891. orvosdoktorrá avatták. Utána a sebészeti klinika első tanársegéde, 1899. a szolnoki vm. kórház igazg.-főorvosa lett. Tulajdonosa a *Népszanatóriumnak*. Munkásságáért a Ferenc József-rend hadikéltményes lovagkeresztjét, a II. o. vöröskereszt díszérmét és az e. ü. főtanácsosi címet kapta meg. Az *Orsz. Orvosszövetség* Szolnok vm. fiókjának elnöke.

Pap Géza, államtitkár, szül. Szegeden, 1868 febr. 21. Középiskoláit Szegeden, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. Jogi és államtudományi doktorátust és ügyvédi oklevelet szerzett. Utána rövid ideig ügyvédi gyakorlatot folytatott, majd a bírói pályára lépett. A budapesti büntetőtszék, később az állami munkásbiztosító hivatal tanácselnöke és a bírói osztály vezetője volt. Ezt követően a kereskedelemügyi minisztériumba, majd a népjóléti és munkaügyi minisztériumba a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjének nevezték ki. E minőségében számos korszakalkotó törvényt szerkesztője, vagy bírálója volt. Rendkívüli tudással és szociális érzékekkel vezeti a népjóléti és munkaügyi minisztérium törvényelőkészítő és szociálpolitikai osztályát. E mellett szakirodalmi tevékenységét is fejt ki. Számos jogi és tár-

sadalompolitikai cikkén és értékezésén, kivül megírta a *munkásbiztosítási törvény magyarázatát*.

Pap Géza (báró), vezérigazgató, felsőházi tag, szül. Nagybánya, 1864 jún. Középiskoláit Nagybecskereken végezte, majd jogot hallgatott Bpsten, Berlinben, Heidelbergben, Párisban és Bécsben. 1888. Budapesten jogi doktorátust és 1891. ügyvédi oklevelet szerzett. 1887. Torontál vármegye szolgálatába lépett, mint közigazgatási gyakornok. 1888. tb. aljegyzővé nevezték ki. 1892. a bégaszentgyörgyi kerület képviselőjévé választották szabadelvű programmal. Több cikluson át képviselő volt. A parlamentben előadója volt az izr. vallás recepciójáról szóló törv. javaslatnak. Később tagja lett a delegációnak és itt a boszniai költségvetés előadója volt. 1913. a király bárói rangra emelte. 1911. elvállalta a Magyar Földhivatalintézetek Országos Szövetségének vezérigazgatói állását. 1911. kinevezték az Überland-földek kormánybiztosává. Sokat tett azóta az elszakított Torontál megye fellelüléséért. A felsőházba Csanád-Arad-Torontál vm. küldte be.

Papp István (sándorfalvi), kúriai tanácselnök, szül. Marosvásárhely, 1861 aug. 20. Középiskolai tanulmányainak befejezése után jogot tanult és 1886. a bpesti egyetemen jogtud. doktorrá avatták. 1887. ügyvédi oklevelet szerzett. 1886. a marosvásárhelyi kir. ftélőtáblán joggyakornok, 1887. segédfogalmazó, 1888. fogalmazó lett. 1889. kinevezték Dévára tvszéki bírónak, majd 1909. ugyanott táblabíró lett. 1906. a Kúria örökösödési tanácsába osztották be mint bírót, 1919. pedig tényleges kúriai bírónak nevezték ki. 1923. kúriai tanácselnök lett. Az O. F. B. r. tagja. Tevékeny részt vesz a ref. egyház életében, mint presbiter, egyházmegyei tanácsbíró és konventi képviselő. A *Nemzeti Zenede* egyik alelnöke. Jeles jogi cikkek mellett esztétikai tanulmányokat is írt és műfordítással is foglalkozott.

Pap Jenő, ügyvéd, ny. kir. ügyész, szül. Debrecenben, 1886. A középiskolák elvégzése után Kolozsvárott folytatta jogi tanulmányait. 1908. szerezte meg a doktori oklevelét, utána mindjárt igazságügyi szolgálatba lépett. Révidesen albíróvá, majd járásbíróvá nevezték ki és mint kir. ügyész vonult nyugalomba. A királypucos idején a pestvidéki fogház kirendelt ügyésze volt. Pest vármegye tb. ügyészévé nevezték ki. Elismert büntetőjogász. akinek az utóbbi esztendőknben több feltűnést keltő védelme volt.

Pap József (szendrői), a budapesti Ügyv. Kamara elnöke, felsőházi tag, szül. Eperjesn, 1861 szept. 6. Szülővárosában és Budapesten tanult. 1886. szerezte ügyvédi oklevelét. Évtizedek óta tagja, majd elnökhelyettese az ügyvédvizsgáló bizottságnak, 1899-től fogva az ügyvédi kamara különféle tisztségeit, 1918 óta pedig egyfolytában elnöki tisztét tölti be.

1899. a budapesti tud. egyet. magántanárává habilitáltak, 1903. pedig egyet. rk. tanári címmel és jelleggel jutalmazták meg tudományos munkásságát. Ferenc József király 1911. m. kir. udv. tanácsossá nevezte ki. Tíz éve a Magyar Jogászegylet alelnöke. Az ügyvédi kar 1927. beválasztotta a felsőházba. A szlv. t.-hatóságának az államfő által kinevezett tagja. Pest megye tb. főügyésze. A budapesti közs. közis. tanfolyamon több évig a polg. peres és perenkívüli eljárás előadója volt. Fiatalabb korában behatóan foglalkozott egyházi ügyekkel is. A budapesti ág. egyház presbiteri és jegyzői tisztségét viselte. Az Orsz. Ügyv. Gyám- és Nyugdíjintézet megalapítása körül kiváló érdemeket szerzett. Kezdetől tagja az intézet igazgatóságának, 1913 óta pedig elnöke. Széleskörű, termékeny és jelentős jogirodalmi munkásságot fejtett ki. Főbb művei: *A bizonyításról*, *A Ploz-féle polgári perrendtartás tervezetéhez perjogi tanulmány*, *Perjogi elvek a magyar polgári perrendtartás törvényjavaslatában*, *A magyar polgári perrendtartás előadói tervezetének egyes részeitől*, *A ténykérdésről a felülvizsgálatnál*, *A szóbeliség a polgári perrendtartás javaslatában*, *A kereset belkellékeiről*, *A bizonyítási teherről*, *A revízió hatásköre és az ezen ügyben való eljárás*, *Entwurf einer ungarischen Zivilprozess Ordnung*, *A peres eljárás félbeszakítása, felfüggesztése és szünetelése*. Önálló művein kívül számtalan cikkel és tanulmánnyal gazdagította a jogi sajtót. A napilapokba is dolgozott. Főként perjogi kérdésekkel foglalkozott. A kormány több törvényjavaslat felől kérte ki szakvéleményét, számos szaktanácskozáson vett részt és maga is készített néhány törvényjavaslatot. Többször meghívták kúriai bírónak és egy ízben igazságügyi politikai államtitkárnak is. P. azonban elhárította magától a kiüntetések és megmaradt az ügyvédség hivatalos vezérének. A magyar jogászság rendkívül sokat köszönhet munkásságának.

Pap Károly (jármii), egyet. ny. r. tanár, szül. Beregrákoson, 1872 ápr. 6. Középiszkoláit Nagykőrösön, egyet. tanulmányait Kolozsvárott és Bpsten végezte. 1896. és 97. állami ösztöndíjjal Német- és Olaszországban tanulmányutat tett. Római tartózkodása alatt tagja volt az *Instituto Ungheresenek*. 1898. az Orsz. Nőképzőegyesület leánygimnáziumának lett r. tanára. 1907. a debreceni ref. kollégium bölcsészeti akadémiájára a magyar nyelv és irodalom tanárául hívták meg, majd a bpesti egyetem magántanára, 1914. a debreceni *Tisza István-egyetem* ny. r. tanára lett. Széleskörű irodalmi működést fejtett ki. Nevezetesebb munkái: *Tóth Ede életrajza*, *Arany irodalomtörténete*, *Kölcsey Kálmán, irodalomtörténeti vonatkozások Kölcsey leveleiben*, stb. *A Budapesti Philológiai, Irodalomtörténeti, Néprajzi és Magyar nyelv-tudományi társaságoknak* választm. tagja, a

Tisza István tud. társaság rendes és igazgatóválasztmányi tagja, a debreceni *Csokonai-kör* elnöke, a nagykőrösi *Arany János Társaság* tiszt. tagja, az Orsz. Tanárvizsgáló Bizottság debreceni alelnöke, az Orsz. Középiszkolai Tanárképzőintézet lnöke. 1916—17. a bölcsészeti kar dékánja és 1924—25-ben a debreceni egyetem Rectora volt.

Papp Károly, író, szül. Sopron, 1900. szept. 14. Az *Est* körül csoportosuló írók gárdájának egyik legeredetibb tehetségű alakja. Írásai a napilapok és a *Nyugat* hasábjain tüntek fel. Művészetének anyagát a Bibliából meríti, e mellett azonban a ma kérdéseit tárgyalja. *Mikael c.* regényét elismerő és melegehangon méltatta a kritika. A tiszta irodalomra biztató ígérete.

Papp-Ragány István (berei), nyug. h. államtitkár, szül. Ceglédbercel, 1868. Középiszkolai és jogi tanulmányainak elvégzése és jogtudori oklevélének elnyerése után 1888 a földművelésügyi minisztérium szolgálatába lépett. A háború alatt mint a zöldségközpont megszervezője és vezetője értékes tevékenységet fejtett ki. 1920. h. államtitkári rangban nyugalomba vonult. Működését számos kitüntetéssel jutalmazták. Tanulmányait és cikkeit különböző napilapok és folyóiratok közölték.

Pap Róbert, ügyvéd, szül. Szeged, 1874 szept. 11. Középiszkolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogi doktori oklevélének elnyerése után 1900. Szegeden ügyvédi irodát nyitott. 1901. városa törv.-hat. bizottságának tagjává választották. Az antibolsevista komité egyik létesítője. 1926. Szeged nemzeti balpárti programmal orsz.-gyűl. pótképviselőjévé választotta. A szegedi függetlenségi párt egyik elnöke, a szegedi *Ügyvédi Kamara* helyettes elnöke.

Papp Sándor, festőművész, szül. Diécs, 1868. Középiszkoláinak befejezése után Budapesten folytatott művészeti tanulmányokat. Hosszú ideig működött mint tanár az *Iparművészeti Iskola* kötelékében. Számos arc-és tájképet festett, legkiválóbb alkotásai azonban freskói. A pannonhalmi milleneumi emlékmű *Szent István, Könyves Kálmán, Árpád, IV. Béla c.* freskóinak alkotója.

Papp Viktor, zenekritikus, zenei író, szül. Szilágy-Somlyón, 1881 ápr. 3. Tanulmányai befejezése után államszolgálatba lépett és mint minisztériumi tisztviselő (földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos) működik. Hivatali elfoglaltsága mellett zene- és szépirodalommal foglalkozik. Számos nagy zeneköltő életéről és műveiről írt, hozzáfértséről, írói invencióról tanuskodó ismertetést. Mint Ady Endre barátja és iskolatársa szomottevő tanulmányt közölt Ady és a zene viszonyáról. Önálló művei: *Arcképek az Operaházból*, *Arcképek a külföldi zenevilágból*, *Arcképek a magyar zenevilágból*. Bevezető a zeneművészetbe, *Beethoven és a magyarok*, *Bach*,

Haydn, Beethoven élete és művei. A Rádió zenei tanácsosa, a „Muzsika“ főszerkesztője.

Papanek Ernő, min. tanácsos, szül. Ciffer, 1875 febr. 1. Középiskoláinak elvégzése után a katonai pályára lépett, majd mint főhadnagy tartalékba helyeztette magát és a pénzügyminisztérium szolgálatába állott. Szolgálatában közben államszámviteltani, jogi és államtudományi államvizsgát tett. Egy ideig a veszprémi pénzügyigazgatóságnál működött, majd a pénzügyminisztérium vasúti és közgazdasági, később a költségvetési osztályban dolgozott. Résztvett az erdélyi földgáz, az egbelli és a horvátországi petróleumterületek sikeres feltárási munkálataiban, majd a bányászati főosztály vezetője lett. Legutóbb a kormány a szfv. főpolgármestere mellé pénzügyi szakértőként rendelte ki, ahol jelenleg min. tanácsosi rangban működik. Közgazdasági cikkei különféle hazai és külföldi szaklapokban jelennek meg. Értékes szolgálatainak elismeréséül a II. o. polg. érdemkeresztel tüntették ki.

Parassin József, magy. kir. egészségügyi főtanácsos, igazgató-főorvos, szül. Nagyvárad, 1879 aug. 22. Középiskoláit Szegeden, felsőbb tanulmányait a budapesti orvosegyetemen végezte és 1902. szerzett oklevelet. Utána éveken keresztül a tüdő- és sebészeti tuberkulózis klinikáit tanulmányozta hazai és külföldi intézetekben. 1911. a belügyminiszter a Tuberkulózis Elleni Küzdelem Országos Bizottságának titkárává nevezte ki. 1912. a szfv.-i tüdőbeteg gondozó intézetek hálózatának tervezésével bízták meg. 1915. a szfv. tanácsa ezen intézetek igazgató-főorvosává választotta. Jelenleg a *Tuberkulózis Elleni Küzdelem Országos Bizottsága* főtitkára. Nagy része van e mozgalom országos szervezésében is. A háborúban résztvett s úgy a harc-téren, mint hadikórházban teljesített szolgálatot. Megkapta a koronás arany érdemkeresztet a vilézségi érem szalagján, a III. o. porosz kir. vöröskeresztet és a II. o. magyar vöröskereszt érdmet. P. a tuberkulózis problémájának tudományos és egészségügyi irodalmában közel három évtizede nagy szak-tudással dolgozott. A *Tüdőbeteg gondozás és tuberkulózis* c. szaklap szerkesztője. Több nagyobb orvosi művet és nagyszámú figyelemkeltő közleményt írt. A *Magyar Tüdőbeteg gondozó és Gyógyintézeti Orvosok Egyesülete* elnöke és a magyar tuberkulózis elleni küzdelem egyik elismert vezetője.

Parcher Félix (terjékfalvi), rk. követ, megh. miniszter, szül. 1876. jan. 16. Középiskolai és konzuli akadémiai tanulmányainak befejezése után az osztrák kereskedelmi múzeum szolgálatába lépett. Később Alexandriában, Kairóban és Macedóniában működött. 1907. Konstantinápolyba helyezték. 1914. a III. o. vaskoronarenddel tüntették ki. Jelenleg a herni kir. követségen mint annak vezetője fejt ki tevékenységét.

Párkány Sándor, bizt. vezérigazgató, szül. Szeged, 1872. Középiskoláit és kereskedelmi akadémiát Budapesten végezte. Tanulmányainak befejezése után 1890. a Pannónia Biztosító r.-t.-hoz került, amelynek fokozatos előléptetések után, igazgatója lett. Később az Első Magyar Biztosító Társasághoz került, ugyancsak mint igazgató, ahonnan a *Hazai Általános Biztosító* és a *Pannónia Magyar Vizsontbiztosító Intézet* vezérigazgatójává hívták meg. P. igazgatósági tagja a pozsonyi *Domov Alt. Biztosító r.-t.-nak* is.

Parragh Gyula, min. osztálytanácsos, szül. Dunaszentgyörgyön, 1882 aug. 24. Középiskoláit Gyöngyösön, Nagykőrösön, Kiskunhalason, Kisújszálláson, jogi tanulmányait Budapesten és Kolozsvárott végezte és 1907. a földművelésügyi minisztériumba nevezték ki. A háborúba bevonult, számos ütközetben vett részt és az isonzo csatában olasz fogságba került. Hazatérve elfoglalta régi hivatalát és 1921. min. osztálytanácsossá lépett elő és a mezőgazdasági érdekképviseletek és gazdasági felügyelőségek osztályának vezetésével bízták meg. Póttagja az O. F. B.-nak és tagja a gazdasági felügyelői államvizsga bizottságnak. Kálvín-téri presbiter.

Pártos Béla, r.-t. igazgató, szül. Székesfehérvár, 1887 jan. 15. Iskolai tanulmányait szülővárosában végezte. 1903. a *Foncière Biztosító Társaság* tisztviselője lett, majd a *Hoffmann S. és V.* kötelékébe lépett. Németországban, Olaszországban, Hollandiában és a Balkánon vállalat részére üzleti kapcsolatokat létesített. 1928. kiváló munkásságának eredményeképpen ügyvezető igazgatóvá nevezték ki. Cikkei különböző kereskedelmi szaklapokban jelentek meg.

Pászkan János, államrendőrségi főtanácsos, a főkapitányság bejelentőhivatalának vezetője, szül. Szatmárnémeti, 1871 aug. 15. Főiskolai tanulmányait Bpsten végezte. 1895. jogi és államtudományi doktorátust szerzett. 1896. a rendőrség szolgálatába lépett. Előbb a főkapitányság különböző osztályain, majd a ker. kapitányságokon működött. P. vezette a fegyveres népmozgalom leverésére irányuló rendőri akciót, amiért legfelsőbb helyről elismerést kapott. Később az I., majd a II. ker. kapitányság vezetőjévé nevezték ki. A háborús évek alatt teljesített szolgálatai elismeréséül kapott kitüntetései: a II. osztályú polgári hadiérdemkereszt, a jubileumi emlékérem fegyveres erők számára ugyanaz a polgári alkalmazottak számára és a polg. jubileumi kereszt. 1919. tanácsossá, később pedig főtanácsossá nevezték ki és azóta a bejelentőhivatal vezetője. Több értékes szép-irodalmi munkája ismeretes. Különböző rendőri szaklapok állandó cikkírója.

Pászkan-Kunodi Ferenc, rendőrkapitány, szül. Bpest, 1893 nov. 17. Középiskoláit a fővárosban, az egyetemet Berlinben, Münchenben, Zürichben és Bécsben végezte, majd Bu-

dapesten jog- és államtud. oklevelet szerzett. 1914. a főkapitányságon kezdte rendőri működését. 1917. a nyíregyházi pénzügyigazgatóság adóügyi biztosa lett, majd a bpesti pénzügyminisztériumba került. 1918. mint fogalmazó ismét a rendőrség kötelékébe lépett, ahol a sajtóiroda vezetője lett. A román megszállás alatt a románok és a rendőrség között összekötőtiszti szolgálatot teljesített. 1921. rendőrkapitánnyá nevezték ki. Jelenleg a külföldi intellektuális bűnügyek nyomozásával foglalkozik. Több rendőri szaklapnak állandó cikkírója.

Pásztélyi István (báró, kispásztélyi), ny. h. államtitkár, szül. Huszt, 1867 aug. 8. Tanulmányai befejezése után egyideig birtokán gazdálkodott, majd a belügyminisztérium szolgálatába lépett, ahol eleinte a miniszter személyi titkáráként működött, később több törvény előkészítő munkáiban működött közre. 1914. a belügyminisztérium elnöki osztályának lett a főnöke, majd 1918. h. államtitkári rangban nyugalomba vonult. Közszolgálati érdemeinek elismerésül számos magas kitüntetésben részesült, 1917. pedig a király bárói rangra emelte. Cs. és kir. kamarás.

Pásztly János gépészmérnök, szül. Jászberény, 1888 szept. 14. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemet Bpsten végezte, ahol gépészmérnöki oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után az állam szolgálatába lépett. A M. Kir. Posta és Távirdu műszaki főfelügyelőségének újonvalépitési osztályán működött. Jelenleg a kereskedelmi minisztérium K. szakosztályában, mint műszaki tanácsos fejt ki értékes tevékenységet. A székesfővárosi törv.-hat. bizottságának tagja.

Pásztor Árpád, író, újságíró, szül. Ungvárott, 1879 április 12. Tanulmányainak befejezése után újságírói pályára lépett. Friss, egyéni ízü riportjaival tűnt fel, amelyekkel új lehetőségeket, új formákat adott a magyar újságírásnak. Írói működésének egyik legkiemelkedőbb állomása a *Vengerkák* című regénye, amelynek dramatizált változata is nagy sikert aratott. *Tolsztoj tragédiája* című könyvében Tolsztojnak való személyes ismeretsége által szerzett tapasztalatait is megírta, amivel jelentősen gazdagította a nagy orosz író tárgyaló irodalmát. A föld majd minden részét beutazta és érdekes riportjain kívül több könyvben számolt be élményeiről. Önálló művei: *Ósi szántás*, *Unt élet rabszolgáinak*, *New-York*, *A színésznő férje*, *Végig az úton*, *Innocent*, *Magnetic*. Néhány kiváló verskötetet is jelent meg. Számottevő tanulmányokat írt Poe Edgarról és Withmanról. *Gina és Rosamunda* c. nagy regénye Vajda János életét dolgozta fel s teljesen új adatokkal, új megvilágításba helyezte a szerencsétlen költő pályafutását. Műveit idegen nyelvre is fordították. A *Pesti Napló* munkatársa. Számos egyfelvonásost is írt, amelyeket a kabarék mutattak be, nagy sikerrel.

Pásztor Béla, igazg., szül. Ákos, 1894 jan. 1. Középiskoláit és a szüniiskolát a fővárosban végezte, majd a bpesti egyetemen jogot hallgatott. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített és a katonai érdemkeresztet, az ezüst és bronz Signum Laudist, a nagy és kisezüst vitézségi érmet, és a Károly-csapateresztet kapta meg. 1918. titkára volt a 48-as függetlenségi pártnak. 1919 óta számos bel- és külföldi filmgyárnál és filmszínháznál működött. 1927 óta az Ufa-filmszínház igazgatója. A magyar filmkultúrának egyik úttörője.

Pásztor Illés, gazd. főtanácsos, szül. Budapest, 1866 jan. 12. Iskolai tanulmányait a fővárosban végezte. Először saját birtokán gazdálkodott, e mellett 1904. a Leszámtoló Bank gazdasági tanácsosa lett és a bank érdekkörébe tartozó vállalatok ügyeinek gazdasági részét intézi. A jelzálogkölcösönök folyósítása, javaslatára történik. Kiváló munkásságának elismerésül gazdasági főtanácsosi címmel tüntették ki.

Pásztor János, szobrászművész, szül. Gyoma, 1881 jan. 29. Középiskoláit Hódmezővásárhelyen, képzőművészeti tanulmányait Bpsten és Párisban végezte. Tanulmányainak befejezése után Hódmezővásárhelyen nyitott műtermet és a tanyai életből leste el azokat az ősi magyar figurákat, amelyek később szobrai révén híresekké váltak. A *Búcsúzkodás* c. szobra nagy feltűnést keltett és a *Szépművészeti Múzeum* vásárolta meg. Szobrának három másolatát Szeged, Hódmezővásárhely és Nürnberg városok múzeumaiban őrzik. Bpstre költözve első úttörője lett a modern magyar szobrászatban a népélet megmintázásának. A fővárosban már általánosabb témák is érdeklik és *Elűzött* c. szobrát, amely a városi asszony köbe vésett balladája, a *Szépművészeti Múzeumba* került. Pályájának ívelését ez a szobra indította meg. Későbbi munkáival résztvett a fővárosi és külföldi kiállításokon. Igen sok állami megrendelést kapott és számos munkáját a hazai és külföldi múzeumok vásárolták meg. Igen sok pályázaton vett részt. Elkészítette a budapesti csendőrvértanuk szobrát, a *Kelet* c. irreudenta szobrot és számos vidéki város hősi emlékművét. Műveivel igen sok előkelő művészeti díjat nyert. A *Képzőművészeti Egyesületnek*, a *Képzőművészeti Társulatnak*, a *Szinyei Társaságnak*, a *Céhbeltieknek tagja* és az *Orsz. Képzőművészeti Tanács* alelnöke.

Pásztor József, író, egyesületi igazg., szül. Fülöpszálláson, 1873 dec. 29. Hányatott ifjúkor után elvégezte a budapesti Keleti Akadémiát. Megnyerte a szfv. Ferenc József jubiláris díját, mellyel külföldi tanulmányutatót tett. Többször járt a távoli keleten is. Évek óta igazgatója a Magyar Vaskereskedők és Vasiparosok Országos Egyesületének. Irodalommal évtizedek óta foglalkozik. Cikkeit, novelláit a hazai szépirodalmi folyó-

iratok és külföldi lapok közlik. 1929 a kormányzó legfelsőbb elismeréssel tüntette ki.

Pásztor Mihály, műszaki főtanácsos, szül. Szeged, 1887 dec. 8. Középiskoláit Temesvárott, egyet. tanulmányait a bpesti Műegyetemen végezte, ahol 1911. mérnöki oklevelet szerzett. Eleinte magámmérnöki gyakorlatot folytatott. 1912/1919. a *B. H. É. V.* építési osztályának mint építésvezető mérnök működött. P. vezette a Budafok—Törökbálinti, Nagytétény-Érdi vasutak építkezési munkálatait. 1919 óta a budafoki és a szentendrei osztálymérnökségek vezetője. Ezenkívül a jelenleg folyamatban levő Budapest Duna-jobbparti körvasút II. vágánya építkezésének tervezője és vezetője.

Pásztor Miksa, a Pénzügyi Központ vezérigazgatója, szül. Töröcsenymárton, 1870 ápr. 24. Középiskoláit Budapesten végezte. Tanulmányainak befejezése után a *Bpesti Bank egyesület r.-t.* kötelékébe lépett és emellett az egyetemen az egyes szaktárgyak rendkívüli hallgatója volt. Pénzügyi szaktudását hamarosan felismerték és a legfontosabb ügyek intézésével bízták meg. 1901. értékes munkásságának elismeréséül cégvezetővé nevezték ki. 1902. az intézt felszámolását határozta el, amelynek lebonyolításával P.-t bízták meg. Oly sikerrel oldotta meg feladatát, hogy 1912. a *Magy. Pénzt. Közp. Hitelb.-ja r.-t.* válsága kihatásainak megakadályozására a kincstár bevonásával alakult bankszindikátus megbízásából az intézet ügyeinek lebonyolítását látta el, amelynek eredményeként az összes hitelezők kielégítést nyertek. Az ország egyik első szaktekintélye. 1916. igazgatói minőségben lépett be a *Pénzügyi Központ*hoz, ahol a válságba jutott pénzügyi intézetek ügyeinek rendezése tartozott hatáskörébe. A háború idején munkásságának kiemelkedő eseménye a debreceni piacon a számtalan szövetkezetben érdekelt adós és hitelező érdekeinek összeegyeztetésével végrehajtott lebonyolítás és a nagyvárosi pénzpiacra kitért válság sikeres rendezése volt. 1926. közérdekű munkásságának elismeréséül a P. K. helyettes vezérigazgatójává, 1929. pedig vezérigazgatóvá nevezetett ki és fejt ki értékes pénzügyi és közgazdasági tevékenységet. Pályafutása alatt számos érdemrendet kapott és 1922. a kormányzó m. kir. kincstári főtanácsosi címmel tüntette ki.

Patacsy Dénes gazdálkodó, országgyűl. képviselő, szül. Szentdienes (Baranya vm.), 1877. Kora ifjúságától kezdve birtokán gazdálkodott. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. Hadiérdemeit a nagy- és kizsüst vitéségi érdemmel és a német harcok érdeméremmel jutalmazták. A Károlyi-forradalom alatt a rend fenntartása érdekében, értékes munkásságot fejtett ki. A kiszagdpart egyik megszervezője. A Friedrich-kormányzatnak államtitkára, a Simonyi-Semadam-kormányzatnak honvédelmi államtitkára volt,

amely állását mindkét Teleky-kormány alatti megtartotta. Az első és második nemzetgyűlésben a baranyaszentlőrinci kerületet képviselte. 1926. régi kerülete egységespárti programmal országgyűl. képviselőjévé is megválasztotta. A baranyaszentlőrinci Hangya Szövetkezet egyik szervezője. *Hithűség — Honszerelem* címen jelentek meg harctéri költeményei.

Patai József, író és költő, szül. Gyöngyösön, 1882 jan. 5. Eleinte különböző héber iskolákban tanult talmudot, majd a budapesti rabbiképzőt látogatta. 1907. szerezte a budapesti egyetem bölcsészeti karán doktori, 1908. pedig tanári oklevelét a magyar és német tárgykörből. Utána a belvárosi főreáliskola tanára volt. 1919. nyugalomba vonult. Már serdülő korában az *Egyenlőség* c. i. z. felekezeti folyóirat tevékeny munkatársa volt. Eleinte héber költéssel foglalkozott és főként zsinagógiai magyar énekeket szerzett. P. a zsidó vallásos irodalomnak legismertebb művelője. Megalapította a *Magyar Zsidó Könyvtár* népszerű sorozatát és szerkesztette a *Magyar Zsidó Almanachot*. 1911. a *Múlt és Jövő* c. zsidó irányú szépirodalmi folyóiratot indította meg, melyet erős művészi érzékkel szerkeszt. Szépirodalmi műveinek cselekményét főként az óhéber chassideusok életéből meríti. *Kabala és Középső kapu* c. művét sok romantika és izlés színesíti. Nemes veretű költeményeiben egyéni líra és őszinte érzés csendül meg. Verses kötetei: *Babilon vizein*, *Szulamit, látod a lángot?*, *Legjobb újságírói írásait Pátitika nélkül* c. könyvében gyűjtötte össze. Sok kitűnő műfordítással is gyarapította az irodalmat. *Héber költők* c. kötetében jelentek meg az addig majdnem hozzáférhetetlen héber költők (Juda Halévi, Ibn Ezra, stb.) versei tökéletes fordításban. Jelesebb művei ezenkívül: a *Föltámadó Szentföld* (Ültörténet), *A biblia képekben*. E művében nagy gonddal állította össze a bibliaillusztrációk gyűjteményét, különböző képzőművészek alkotásaiból. P. sokat járt külföldön, átkutatta az oxfordi kéziratárat és középkori héber költők több kiadatlan versének művészi fordítását közlő különböző folyóiratokban.

Patai Samu, orvos, szül. Várpalota, 1860 jan. 9. Középiskoláit Székesfehérvárott, az egyetemet pedig Budapesten végezte, ahol orvosdoktori oklevelet szerzett. Működését 1885. a bpesti Szt. Rókus-kórházban kezdte meg. 1888 óta magánorvosi gyakorlatot folytat. A háború alatt mint osztályvezető főorvos teljesített szolgálatot és elismerő okiratot kapott. 1925. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki. A bpesti Izr. Hitközség választmányi tagja. Ügyszintén tagja a hitközségi képviselőtestületének is. A VII. ker. Orvostársulat díszelnöke. Ugyancsak díszelnöke és főpénztárosa a Bpesti Gyakorló Orvosok Segélyegyletének és pénztárnoka a „Budapesti Orvosszövetség“-nek.

Pataj Sándor, ügyvéd, író és hírlapíró, szül. Tirnovóban, 1863 márc. 17. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után Zomborban, majd Budapesten ügyvédi gyakorlatot folytatott. A *Pester Lloyd* törv. rovatának szerkesztője, az *Igazság* c. folyóirat alapítója és 20 éven át szerkesztője volt. P. alapította meg a *Bács-Bodrogmegyei Irodalmi Társaságot* és a *Bács-megyei Függetlenségi Pártot*, amelynek ügyvezető elnöke. Bács-Bodrog vármegye tb. tiszti főügyésze, az *Orsz. Magyar Népművelődés Egyesület* ügyésze, az „*Alliance Scientifique Universelle*“ magyar delegátusa, a „*Voltaire-Egyesület*“ elnöke és a „*Societa Internazionale degl' Intellettuali*“ tb. tagja. Számos szakmunkát és szépirodalmi művet írt, melyek mellőtt feltűnést keltettek. Nevezetesebb munkái: *Egy kritikus dalai*, *Magyar socialismus*, *A nők jogairól*, *Nyár* (versek), *Philosophia mortis*, *Az Élet Tudománya*, stb.

Pataky Arnold, egyet. nyilv. r. tanár, szül. Temesvár, 1882 jún. 16. Középiskoláit Lugoson és Nagyváradon, egyetemi tanulmányait Bpsten és Louvainban (Belgium) végezte. 1906. hittudományi oklevelet szerzett a budapesti tud. egyetemen. 1915. ny. rk. tanárrá nevezték ki. 1919. megkapta ny. r. tanári kinevezését. Az újszövetségi szentírás ny. r. tanára. Nagyvárad egyházmegyei áldozópap, Szent Györgyről nevezett szerepi címzetes apát, pápai t. kamarás. A hittudományi karnak két ízben volt dékánja. Jelenként egyházirodalmi tevékenysége az egész katolikus világban ismert. Szentírástudományi munkáit, mint forrásműveket számos esetben használják. Az *újszövetségi kánon története az I. niceai zsinat koráig* c. műve Nagyváradon, a *Heródes-dinasztia története*, *Az antikrisztus a keresztény hagyományban*, *A bibliai Jeruzsálem az ásatások megvilágításában* c. munkák Budapesten jelentek meg. Számos értekezést írt a *Hittudományi Folyóiratba* és a *Religió* c. egyházi lapba. Az *újszövetségi szentírás* fordításában Szent Pálnak négy levelét (Kor. I., II., Gal. Zsid.) és a Jelenések könyvét fordította és magyarázta. 1928. jelent meg Bpsten.

Pataky Ferenc (vitéz), festőművész, szül. Bpest, 1897 aug. 17. Középiskolái elvégzése után az Iparművészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait. Portréfestő és grafikus. Műcsarnok és a Nemzeti Szalon állandó kiállítóművésze. Külföldi reprezentatív kiállításokon is szerepelt. Több díjat és dícsérő elismerést nyert műveivel 1924., 1928. és 1929. Jelentősebb képei: *Magasházy szárnysegéd*, *Öreg piktor*, *Pihenő munkás*, *Szieszta*, *Elmulás*, *Műértők*, stb. Művészetében kiváló rajztudása mellett, erős karakterérzéke dominál, melyet komoly realizmusával és keresetlen egyszerűségével kitűnően érvényesít.

Pataki József, színművész, színészettörténeti író, szül. Apácapusztá, 1875. A színé-

zeti akadémia elvégzése után 1898-tól Szeged, Kolozsvár és több vidéki város színpadán működött, mint hős- és jellemszínész, valamint rendező. 1913. a Nemzeti Színház tagjává szerződött, ahol főképen magyar karakter és népies szerepekben tűnt fel. 1918 óta az Orsz. Színészegyesület Színészképző Iskolájának tanára. Számos színészettörténeti cikke jelent meg. A *magyar színészet története* c. munkája pályadíjat nyert. 1925. a kultuszminisztérium a Nemzeti Színház múzeumának megszervezésével bízta meg.

Patay Tibor, (báji), nagybirtokos, országgyűlési képviselő, szül. Cেকেháza (Abaúj m.), 1880. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a pozsonyi jogakadémia, majd a budapesti, később pedig a kolozsvári tud. egyetem hallgatója volt, ahol államtudománydoktori oklevelet szerzett. 1910. Pest megye törv.-hat. bizottságának tagja lett. A függetlenségi 48-as párt konzervatív szárnyában jelentős politikai tevékenységet fejtett ki. Az Eszterházy-kormány Pest megye főispánjává nevezte ki. 1922. az aszódi kerület a nemzetgyűlésbe küldte. 1926. régi kerülete országgyűlési képviselőjévé választotta. A *Vármegyei Országos Bizottság* ügyvezető igazgatója. A szövetkezeti eszme terjesztése és megvalósítása érdekében értékes munkásságot fejtett ki.

Patkó Károly festőművész, szül. Budapest, 1895 ápr. 7. Középiskoláinak befejeztével Bpsten folytatott művészeti tanulmányokat. Aktjai, tanulmányfejei élénk érdeklődést keltettek a különböző tárlatokon. Művészetét egyszerűség, monumentalitásra törekvés és alapos tanulmányok jelei jellemzik. *Kékruhás nő* c. festménye nagy feltűnést keltett.

Patony Pál, tvszéki bíró, szül. Liptómorzsa, 1885 márc. 12. Középiskoláit Nagyenyeden, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol 1909. jogtudori oklevelet nyert. 1911. bírói vizsgát tett. Mint joggyakornok először a szolnoki, majd a nagyváradai törvényszéken működött. 1914. Ráckevére al-bíróvá nevezték ki és 1917. járásbírói kinevezése után az újpesti járásbírószághoz helyezték át, ahonnan hét évi működés után 1924. mint törvényszéki bíró a pestvidéki törvényszékhez került, ahol a cég, csőd- és kényszerjegyzési tanács vezetését látja el. Működése alatt a pestkörnyéki helységek gazdasági és ipari vállalataira nézve rendkívül jelentős bírói munkásságot fejtett ki.

Patthy László, ügyvéd, szül. Beregtompaházán, 1868 máj. 10. Középiskoláit Sopronban végezte, a jogot Budapesten hallgatta. Tanulmányainak befejeztével a bírósághoz került. A kismartoni járásbírószághoz kezdte működését mint joggyakornok, majd 1902. Devecseren aljegyzővé nevezték ki. Aztán Csepregre helyezték és itt 1908. kinevezték járásbíróvá. Később a járásbírószághoz vezetője,

majd elnöke lett. 1924. nyugalomba vonult és ügyvédi irodát nyitott. A szakonyi evang. egyházközség világi felügyelője és a soproni egyházmegye törvényszékének bírása.

Pátkay Dániel, földbirtokos, szül. Sokorópátka, 1870 febr. 5. Középiskoláit Győrött és Pápán, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol jogi és államtudományi doktorátust szerzett. Ügyvédi oklevelének megszerzése után Budapesten nyitott irodát, majd a magyarávári gazdasági akadémia elvégzése után 1907. gróf Wimpfen uradalmát vette bérbe. 1914 óta saját birtokán gazdálkodik. Több ízben tett külföldi tanulmányutakat Európa nagyobb államaiban. Jelentős szakirodalmi működést fejt ki. Egy ideig szerkesztője és tulajdonosa volt az *Általános Pénzügyi Szemlének*. Mint Heves és Nógrád vármegye törv.-hat. bizottságainak tagja, tevékeny részt vesz a megyei életben és főleg erdészeti és gazdasági kérdésekkel foglalkozik.

Patyi Kamil (P), kapucinus házfőnök, szül. Rábapordány, 1874 okt. 4. Középiskolai tanulmányainak befejezése után 1890. a Kapucinus-rendbe lépett és a bpesti tud. egyetem teológiai karának hallgatója lett. 1897. a tatatóvárosi rendi növendékek tanításával bízták meg, 1906. tatatóvárosi házfőnökké nevezték ki. Jelentős része van az ottani internátus létesítésében. 1916. Pozsonyban mint gimnáziumi hittanár és hitszónok működött. 1920. Bécsben magyar hitszónoki teendőket végzett, majd Bpestre került mint plébános és házfőnök. 1924. ismét Tatatóvárosra került. 1928. rendi tanácsossá és budapesti házfőnökké nevezték ki.

Patzauer Rezső, ügyvéd, szül. Mádón, 1887. Kolozsvárott végezte jogi tanulmányait és u. o. szerzett doktori oklevelet. 1914. avatták ügyvéddé. A háborút mint főhadnagy harcolta végig és súlyosan megsebesült; megkapta a III. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal, a Signum Laudist, a Károly-csapatkeresztet és a Vöröskereszt díszjelvényét. Jogász korában elnöke volt a Jogászegyletnek, titkára az Ügyvédjelöltek Orsz. Szövetségének és elnökhelyettese az Ügyvédhelyettesek Orsz. Szövetségének. A háború utáni konjunktúra-perekben több védelmével tűnt fel.

Pátzay Pál, szobrászművész, szül. 1896. Középiskolái befejeztével Bpsten folytatott művészeti tanulmányokat. 1917. expresszionista törekvésű képei a *Ma* kiállításain keltettek nagy feltűnést. Gyakran szerepel klaszszicizáló irányba forduló műveivel a főváros különböző tárllatain. 1918—1919. a római Collegium Hungaricum hallgatója volt.

Pauer Jenő, okl. erdőmérnök, m. kir. erdőtanácsos, szül. Selmechány, 1875 július 4. Középiskoláit és az erdészeti tanulmányait szülővárosában végezte. Mint erdőmérnök a besztercebányai erdőigazgatóság Zólyom vár-

megyében fekvő különböző erdőségeiben működött. Jelenleg Nagymaroson fejt ki értékes erdészeti tevékenységét.

Paul Iván, min. tanácsos, szül. Zomborban, 1889. Középiskoláit szülővárosában, főisk. tanulmányait a bpesti tudományos egyetemen végezte. 1915. szerzett jogtudori oklevelet. Már 1913. a kincstári jogügyi igazgatósághoz nevezték ki, 1919. rendelték a pénzügyminisztérium hitelosztályába. Korányi Frigyes báró, akkori pénzügyminiszter személyi titkárává nevezte ki és ezt az állását Hegedüs Lóránt, Kállay Tibor és Walkó Lajos minisztersége idején is betöltötte. Bud János pénzügyminisztersége alatt az elnöki osztályban működött. Wekerle Sándor pénzügyminiszter megint maga mellé osztotta be. A nemzeti újjáépítés kormányainak pénzügyminiszterei mellett nagy körültekintéssel látja el évek hosszú sora óta a személyi titkári teendőket.

Pauler Ákos, egyet. ny. r. tanár, filozófus, szül. Bpsten, 1876 ápr. 9. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a bpesti tud. egyetem bölcsészeti karának hallgatója volt, ahol bölcsészettudományi szigorlatot tett. Oktatói működését a pozsonyi jogakadémián kezdte, majd a kolozsvári tud. egyetem filozófia tanára lett. 1915—1916. a bpesti tud. egyetem bölcsészeti tanszékére hívták meg. A hazai filozófia irodalmának egyik legkiemelkedőbb művelője. *Bevezetés a filozófiába* c. műve kimagasló terméke a hazai bölcsész-irodalomnak. Világnézete idealisztikus és a logika alaptetelein épült fel. Metafizikájában Leibnitz filozófiájának rokonvonásai találhatók. Előadasmódjában a meggyőződés és a gondolatok következetes sorrendje teljes mértékben érvényesül. További önálló művei: *Az etikai megismerés természete*, *Logika*, *Aristoteles*, *Liszt Ferenc gondolatvilága*, *Anaxagoras istenbizonyítéka*. Könyveiből idegen nyelvre is fordítottak. Művei a legelterjedtebb magyar filozófiai munkák közé tartoznak.

Paulini Alfréd, okl. gépészmérnök, üzemigazgató, szül. Bpest, 1881. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti műegyetem hallgatója lett és közgazdaságtudományi tanulmányokat is folytatott. 1913. mérnöki oklevelet szerzett és a Kassa-oderbergi vasút mérnöke, majd főmérnöke volt. 1921. doktorrá avatták. 1922. a Budai Hegypálya és a Svábhegyi fogaskerekű vasutak igazgatója lett. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített. A nagyvezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Paulini Béla, író és hírlapíró, szül. 1881. Tanulmányainak befejezése után a hírlapírói pályára lépett. Mint író főként a meseirodalom és a szatira terén tűnt fel öletes és eleven írásaiival. Meséi teljesen eredeti felfogásúak. Számos meséskönyvet írt, amelyeket maga is illusztrált. *Gyilkos bácsi* c. szatírját a *Belvárosi Színház* mutatta be. *Hári Já-*

nos c. daljátékát Harsányival és Kodály Zoltán zenéjével a Magyar Kir. Operaház hozta színre.

Paulovits Győző kormányfőtanácsos, a székesfőváros vízműveinek vezérigazgatója, szül. 1872. Műegyetemi tanulmányait Bpsten a József-műegyetemen végezte, gépészmérnöki oklevelét ugyanott szerezte meg. 35 éve van a székesfőváros szolgálatában.

Pauncz Sándor (rétsági), nagykereskedő, szül. Nógrádszakál, 1855 aug. 22. Középiskoláit Gyöngyösön végezte. Tanulmányainak befejezése után kereskedelmi pályára lépett, 1890. önállósította magát. A hazai kereskedelmet új, modern irányban fejlesztette és miután működését siker koronázta, a Balkán-államokra is kiterjesztette tevékenységét, hol nagyszabású üzleteket bonyolított le. Értékes közgazdasági tevékenységével a magyar kereskedelem hírnevét jelentékenyen növelte. Munkásságának elismerésül a király a magyar nemességgel tüntette ki. A *statistikai Hivatal Értékmegállapító Bizottságában is működött*. Az *Omke* megalapításában tevékeny részt vett, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* rendes, utóbb levelező tagja, a *Magyar Nemzeti Bank* váltóbirálója, fővárosi bizottsági tag, számos játékonyossági egyesület vezetőségi tagja. Közérdekű cikkei különböző szaklapokban és folyóiratokban jelentek meg. A közgazdasági élet számottevő egyénisége. Értékes szolgálataiért a kormányzó kereskedelmi főtanácsosi címmel tüntette ki.

Paupera Ferenc bankigazgató, országgyűlési képviselő, szül. Bpest, 1876. Középiskoláinak elvégzése után Budapesten jogi tanulmányokat folytatott és megszerezte a jog- és államtudományi doktorátust. Pályafutását a Jelzáloghitelbank kötelékében kezdte. Gyors előléptetések után a bank vezértitkárává nevezték ki és a cessziós üzletek intézésével bízták meg. Intézete vidéki agrárhálózatának szerencsés kiépítésével a közgazdasági és pénzügyi körök figyelmét keltette fel. 1911. a *Jelzáloghitelbanktól* megvált és megalapította a *Földhitelbank r.-t.-ot*, amelynek elnöke és vezérigazgatója lett. Működése során nagy érdemeket szerzett a földbirtok parcellázása és a gazdaközönség hitellel való ellátása terén. A második nemzetgyűlésen Pápa városát képviselte, pártonkívüli programmal. 1926. régi kerülete egységspárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. A *Ház* zárszámadási bizottságának elnöke. A *Magyar Tőzsde Club* és a *Magyar-Cseh kamara* elnöke, a *Tőzsdetanács* tagja.

Payr Sándor, egyet. nyilv. r. tanár, szül. Pápa, 1861 febr. 25. Középiskoláit Pápan, egyetemi tanulmányait előbb Sopronban, majd a bázeli egyetemen folytatta. Pályáját mint püspöki titkár és pusztaszentiváni lelkész kezdte meg, majd 1899. a soproni teológiai akadémiái tanárrá nevezték ki. Ezidőszent

a magyar kir. Erzsébet-tudományegyetem ev. hittudományi karán Sopronban az egyháztörténet tanára. Nagy munkásságot fejt ki az egyházi irodalom terén. Önálló művei: *Magyar pietisták a XVIII. században*, *Muzsaji Witnyédy István, Mária Dorottya nádorasszony. Egyháztörténeti emlékek, Fláciánus lelkészek Magyarországon, A soproni ev. egyházközség története, Szenczi Fekete István, A dunántúli evang. egyházkerület története, Széchenyi vallásos lelkülete, Luther és az egyházi ének, Cordatus Konrád budai pap*. Számos egyházi egyesülésben visel tisztséget. A *Dunántúli Evang. Lelkészegyesület* és a *Luther Társaság* tb. tagja. A debreceni *Tisza István-egyetem* legutóbbi tiszteletbeli doktorrá avatta.

Payr Vilmos, nyug. államtitkár, szül. Villány, 1859 jan. 7. Középiskolai és jogegyetemi tanulmányainak befejezése után 1880. a honvédelmi minisztériumban kezdte meg pályafutását. Fokozatos előlépés után 1910. miniszteri tanácsos lett. 1918. politikai államtitkárrá nevezték ki, de a forradalom kitörésekor nyugalomba vonult. A kommun alatt magatartása miatt letartóztatták. Kiváló munkásságáért, amelyet különböző nagyfontosságú törvények előkészítése körül folytatótt, több ízben királyi elismerésben részesült. Szakirodalmi működése értékes és széleskörű. Önálló művei: *Véderőtörvény, Katonai büntető perrendtartás*.

Pazár Zoltán, kúriai bíró, szül. Jolsván, 1865 dec. 24. Jogi tanulmányainak befejezése után 1887. a budapesti törvényszék joggyakornokává nevezték ki. 1890. megszerelte a jogi doktori oklevelét, majd a besztecebányai, miskolci, korponai, nyitrai és pozsonyi bíróságoknál működött. 1897. ügyvédi vizsgát tett. 1918. kúriai bíróvá lépett elő. Attól fogva a Kúria III. büntető tanácsának ítéletszerkesztő bírójá. 1922—1927. az OFB. előadója volt. Fiatalabb éveiben szépirodalommal is foglalkozott. Több vidéki lapnál dolgozott. A *Büntetőjog Tára*, a *Jogtudományi Közlöny* és a *Jog c. szaklapokba* számos cikket és értekezést írt.

Pázmán Ferenc, operaénekes, szül. Bécs, 1873 szept. 24. Középiskoláit Bpsten végezte, majd a *Népszínházhoz* szerződött. Hosszú időn át Bécsben és Németországban vendégszerepelt. 10 éven át tagja volt a *Városi Színháznak*. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. A *Fészek Klub*, a *Színészszövetség* és a *Filmegyesület* választm. tagja. Két színdarabját előadták német színpadokon.

Pázmándy Dénes (szomori és somodori), publicista, szül. Kömlőd, 1848 jún. 10. Egyetemi tanulmányainak befejezése után 1872. a külügyminisztérium szolgálatába lépett, majd rövid ideig tartó működés után 1878. független szabadelvűpárti programmal orsz.-gyűl. képviselővé választották. Később a mérsékelt ellenzékhez, utóbb a függetlenségi párthoz

csatlakozott. A politikai életben csakhamar vezetô szerepet játszott és számos külföldi útján is, főleg Franciaországban előkelô politikai összeköttetésekre tett szert. Ugron Gábor mellett vezetôje lett annak a függetlenségi csoportnak, amely bel- és külföldön erélyes agilációt folytatott a hármasszövetségtől való elszakadás érdekében. Hosszú ideig tagja volt az Interparlamentáris Uniónak. Francia, valamint angol lapokban a magyarországi politikai és közgazdasági viszonyokról számos cikke és tanulmánya jelent meg. A nyolcvanas években a *Delejtű*, majd a *Haladás* c. napilapokat szerkesztette, a *Gazette de Hongrie* c. franciayelvű folyóiratnak ugyancsak szerkesztôje volt. A különbözô napilapok nagyszámú politikai és társadalmi cikkeit közölték, a *Mai Nap* c. politikai napilapnak, annak megindulása óta főmunkatársa. Önálló művei: *A brüsszeli és párisi rendôrség*, *La Hongrie devant l'Europe*.

Pécsi Dani, orvos, r.-t. ügyv. igazg., szül. Bpest, 1895 júl. 21. Középiszkoláit és egyet. tanulmányait u. itt végezte. A háborúban mint tart. hadnagyorvos harcéri szolgálatot teljesített és a Károly-csapatkeresztel tünteték ki. A *Pápay-féle* szérumintézet és a *Pécsi-intézet* igazgatója. Az oltóanyagtermelés köréből különbözô szakmunkái jelentek meg. A *M. Kir. Orvosegyesület* tagja. Magyarország sokszoros asztali teniszbajnoka. Résztvett minden jelentôsebb külföldi versenyen és 1926. a londoni asztali tenisz világbajnokságon a páros verseny gyôztese lett.

Péchy László, (péchújfalusi), földbirtokos, főispán, szül. Bpest, 1877 ápr. 23. Középiszkolai és jogi tanulmányainak befejezése után 1897. Szatmár megye kötelékében kezdte meg közigazgatási pályafutását. 1917. nyugalomba vonult és birtokának kezelését vette át. 1920. előbb Szatmár megye kormánybiztos főispánja, majd Szatmár és Ugocsa megyék főispánja lett. 1922. Bereg megye, később pedig az egyesített Szatmár, Bereg és Ugocsa megyék főispánjává nevezték ki, 1926. a II. oszt. magyar érdemkeresztet nyerte el a csillaggal.

Peér Leó, kanonok, szül. Enying, 1868 nov. 20. Középiszkoláit és a teológiát Szatmáron, a tanítóképzôt pedig Csornán végezte. Pappá szentelése után Szatmáron, a püspöki aulában működött. 1890. püspöki szertartó volt, majd mint káplán Nagymajtényben, Felsőbányán, Nagybányán, majd Munkácson teljesítette hivatását. 1900. a premontreirendbe lépett. Keszthelyen és Türrén plébános volt. 1910. mint tanár Szombathelyre került. 1921. Jánoshidán házfönök és plébános lett. 1928 óta Csornán kanonok alperjel. Cikkei a különbözô egyházi lapokban jelentek meg.

Peidl Gyula, volt miniszterelnök, orsz. gyűl. képviselô, szül. Ravazd (Gyôr vm.), 1873. Tanulmányainak befejezése után betü-

szedô mesterséget tanult, majd hosszabb külföldi utat tett. 1900. a *Typographia* szerkesztôje és a nyomdászszakszervezet vezetôje lett. 1908. az *Általános Foggyasztási Szövetkezet* titkári teendôivel és a *Szövetkezeti Értesítô* szerkesztésével bízták meg. 1909. a szociáldemokrata párt vezetôségi tagjainak sorába került, amely tisztségérôl 1919. mondott le, mikor is a Károlyi-kormány munkaügyi és népjóléti miniszteri tárcáját vállalta. A proletárdiktatúra után rövid ideig miniszterelnök volt. 1922. Szeged II. kerülete és a főváros budai kerülete szociáldemokrata programmal nemzetgyűlési képviselôjévé választotta. 1926 óta Szegedet képviseli a Házban.

Pejacsevich Mikó Endre (gróf, verőcei és hídvégi), nagybirtokos, felsôházi póttagg, szül. Ludány, 1884 jan. 9. Tanulmányainak befejezése után birtokai kezelését vette át. 1910. förendiházi tag lett. A társadalmi életben előkelô szerepet tölt be. Az örökösjogi családok választották felsôházi póttaggá.

Pekár Dezsô, min. tan., szül. Aradon, 1873 nov. 17. Középiszkoláit Aradon, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol doktorátust is nyert. 1893—95. gyakornok az egyet. Chémiai Intézetében, 1895-tôl pedig az egyet. Fizikai Intézet tanársegéde. Ez idôtôl kezdve állandóan br. Eötvös Lóránd, a kiváló fizikus oldalán dolgozott, 1901—1915-ig mint a M. Tud. Akadémia Semsey-fellowja, 1915-tôl mint állami fôgeofizikus. Eötvös halála, 1919 óta a *Báró Eötvös Lóránd Geofizikai Intézet igazgatója*. Tagja a *M. Tud. Akadémiának* és sok más tud. társaságnak. Hazai és külföldi tud. folyóiratok állandó cikkírója, a göttingeni egyet. *Nebecke* díjának nyertese. A magyar tudomány külföldön való érvényesülése érdekében felbecsülhetetlen szolgálatakat tett az Eötvös-féle, ú. n. torziós inga tökéletesítésével és propagálásával, melyet ma úgy a tudományos, mint a gyakorlati gravitációs kutatásokban az egész világon használnak. Amerikában, Texas kiterjedt síkságain, Luisianában, Mexikóban és Venezuelában úgyszólván kizárólag ezzel a módszerrel kutatnak petróleum után, nagy mértékben használják a P. által tökéletesített eredeti magyar műszereket, valamint igénybe veszik P. tanítványait. Az *Eötvös Intézet* hazánkban, gravitációs szempontból, oly nagy területeket mért fel teljes részletességgel, hogy ennek párját sehol a világon nem találjuk. P. a külföldön is végzett méréseket, többek között a *Burmah Oil Co.* megbízásából ismételtlen Indiában, a francia köztársaság megbízásából pedig a Limagnei síkságon két ízben kutatótt petróleum után. Az *Eötvös Intézet* a magyarság szempontjából nagyértékű kultúrmissziót teljesít. A gravitációs mérések terén ugyanis a magyaroké a vezetôszerep, ami főleg P. kiválóan értékes működésének és fáradhatatlan energiájának köszönhetô.

Pekár Gyula (rozsnyói), író, ny. miniszter, szül. Debrecen, 1867 nov. 8. Középisko-

lált Debrecenben, Bpsten, az amerikai Bosztonban, egyetemi tanulmányait Bpsten, Bécsben és Párisban végezte. Előbb festőnek készült, majd a bírói pályára lépett, utóbb 4 évi párisi tártozkodása alatt egészen az irodalomnak szentelte magát. Mint novellista, regény-, essay- és színpadi író eddig 70 művet adott ki. Első munkáin még érzik a nyugati iskolák hatása, később azonban eredeti utakra lépett. 1901 óta a *Kisfaludy Társaság* és 1911 óta a M. Tud. Akadémia tagja. 1920 óta a *Petőfi Társaság* elnöke. A Petőfi-Centennárium földkörüli rendezésével és főként a párisi Sorbonne nagytermében tartott Petőfi ünnepélyel kapcsolatban úttörőként ismertette meg a világgal Magyarországot és egyengette a magyar igazság útját. Főbb művei: *Vitézi románcok*, *Rokokó idylllek*, *Don Juan*, *Topáz királynő*, *A bresztováci szent*, *Magyar költők szerelmei*, *Az amazon királynő*, *Tatárabság* c. regényeivel a Pécelydíjat, *Kölcsönként kastély* c. vígjátékával és *Danton* c. drámájával két ízben Vojnits-díjat nyert. P. 1901. Devecserben, 1910. Técsőn képviselő lett. 1919. mint az ellenforradalmi *Fehér Ház* szervezet elnöke, az alkotmány visszaállításának politikai részét vezette és a homo regius József királyi herceg által kinevezett első alkotmányos kormányban előbb protestáns kultuszállamtitkár, majd összekötő miniszter lett, ki az ántántbizottságokkal való tárgyalásokat vezette és a magyar szellemi kincsek és anyagi javak megmentésével szerzett érdemeket. Jelenleg 7-ik éve a nemzetgyűlés és a *képviselőház külügyi bizottságának* és a *Népszövetségi Ligák* magyar delegációjának elnöke. Utóbb Milánóban, Velencében, Nápolyban, majd Mussolini külön meghívására a római egyetemen tartott nagyhatalús olasz előadásokat. P. az olasz koronarend nagykeresztes vitéze és a török császári Medsidje-rend főtisztje, stb.

Pekár Mihály, egyet. tanár, szül. Arad, 1871 aug. 21. Középiskoláit Aradon, az egyetemet Bpsten végezte, ahol orvostudományi oklevelet nyert. Működésének kezdetén a *Bpesti Élettani Intézetben* volt gyakornok, ahol később adjunktus lett. Időközben a budapesti filozófiai karon megszerezte a magántanárságot. A bpesti egyetemen közel 20 évet töltött. Közben párisi tanulmányútja alatt a *Pasteur Intézetben* dolgozott. 1914. a kultuszminisztérium egyetemi ügyosztályába került, ahol 4 évig működött, közben Újpesten 500 ágyas hadikórházat vezetett és élénk részt vett a rokkantügyi hivatal vezetésében. 1918. a pozsonyi egyetem első orvoskari dékánja volt. A csehok az egyetemet átvették és az összes tanárokat és tanársegédeket elbocsátották. A hontalan egyetem Bpstre került s P.-nak sikerült azt úgy elhelyezni, hogy az egyetem 5 éven át kb. 1.500 hallgatóval kifogástalanul működött. Az egyetemnek Pécsre való áthelyezése P. vezetése mellett történt. Tíz éven át a pécsi egyetem orvoskarának

dékánja volt. Fáradhatatlan munkásságáért a Signum Laudisszal tüntették ki és az egyetem tanárai haláljuk kifejezésésképen a pécsi egyetem felsőházi tagjává választották. Számos orvostudományi műve dícséri lankadattal irodalmi munkásságát.

Péntek Pál, (felpéci), földbirtokos, orsz. gyűl. képv., szül. Acs (Komárom vm.), 1885. Középiskolai és gazdasági iskolai tanulmányainak befejezése után birtoka kezelését vette át. 1910. vármegyei törv.-hat. bizottsági taggá választották. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és orosz fogságba esett. Hadiérdemeit számos kitüntetéssel jutalmazták. 1926. a nagyigmándi kerület egységespárt programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. A magyar kisgazdamozgalmak egyik szervezője. Az *Acsi Gazdakör* elnöke, az *Országos Központi Hitelszövetkezet*, a *Komárom-megyei Gazdasági Egyesület* és számos vállalat igazgatósági tagja.

Perei Egon, ügyvezető igazgató, született Schönwaldban 1889 aug. 21. Frankfurtban keresk. szaktanfolyamot hallgatott. Három évig, mint a *m. kir. Keresk. Múzeum* levelezője Ausztráliában működött, ahol egyben a „*Victor Electric Supply Ltd.*” igazgatója volt. A háborút a fronton szolgálta végig, négy hadi kitüntetés tulajdonosa. Leszerelés után hosszabb időt töltött Bécsben, majd az Egyesült Izzólámpa és Vilamossági r.-t. főtisztviselője lett, 1927. pedig a *Dial Telefonkereskedelmi r.-t.* megalapításakor, annak igazgatója lett.

Perczel Béla (bonyhádi), nyug. főszolgabíró, felsőházi póttag, szül. Bonyhád, 1884. Középiskolai, valamint jogi tanulmányainak befejezése után a közigazgatási pályára lépett. 1907. Tolna megye közigazgatási gyakornokává nevezték ki, majd később th. vármegyei aljegyző lett. 1912. a völgyesi járás főszolgabírájává választották meg, mely hivataláról 1916. lemondott és katonai szolgálatra vonult be. Az összeomlás után mindennemű közszerepléstől visszavonulva birtoka kezelésének szentelte munkásságát. A felsőház póttagjává Szatmár, Ugocsa és Bereg vármegye választotta.

Perczel Miklós (bonyhádi), h. államtitkár, szül. Bpest, 1880 febr. 1. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint államtud. doktorátusának elnyerése után 1900. a belügyminisztérium kötelékében kezdte meg pályafutását. 1904. Győr megye főispánja mellé, mint titkárt osztották be. 1906. Pozsony vm. főispáni titkár lett, majd ismét a minisztériumba rendelték. A háború alatt a II. oszt. polg. hadiérdemkereszttel tüntették ki. 1919. min. tanácsossá lépett elő. A rend helyreállítása után minisztériumát képviselte a miniszterközi bizottságokban. 1926. h. államtitkári rangra emelkedett. Jelenleg a belügyminisztérium elnöki osztályának vezetője.

Perczel Miklós, tb. főszolgabíró, szül. Székesfehérvár, 1893 okt. 30. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Budapesten végezte, ahol államtud. doktorátust nyert. Tanulmányainak befejezése után, mint közigazgatási gyakornok 1915. Pest vármegye szolgálatába lépett. 1919. az alsódabasi járás szolgabírájává választották és azóta itt fejt ki értékes közigazgatási tevékenységet. A helybeli társadalmi és kulturális egyesületek vezetőségi tagja. 1926. tb. főszolgabíróvá választották.

Perczel Móric, (bonyhádi), min. tan., ny. főispán, szül. Budapest, 1873 máj. 5. Középiskoláit Kalocsán, Segesvárott és Pápán, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. A *M. A. V.* szolgálatába lépett. Később újságíró lett. Mint ilyen a *Magyar Nemzetnek* munkatársa és a *Pesti Hírlap* kitűnő politikai riportere volt. 1904. a *Független Magyarország* felelős szerkesztője lett. 1908. a függetlenségi párt a miniszterelnökségi sajtóosztályba delegálta, ahol mint Wekerle bizalmasa teljesített szolgálatot. 1910. a *Debreceni Nagyújság* című Kossuth-párti lapot szerkesztette, majd 1912-ben a *Magyarország* belső munkatársa lett. A háborúban harctéri szolgálatban súlyosan megrokkant. Kitiüntései: koronás arany érdemkereszt, Signum Laudis és Károly-csapatkereszt. 1918. Komárom város és vármegye főispánjává nevezték ki. A munkás-tanács szélsőséges intézkedései miatt lemondott. A kommün alatt a szegedi kormány sajtófőnöke volt. 1919. Friedrich kormányja Komárom város és vm. kormánybiztosává nevezte ki és miután a csonka vármegyét megszervezte, lemondott. Azóta minden politikától egyelőre visszavonultan él és történelmi tárgyú cikkeket ír, amelyek a napilapokban jelennek meg.

Percs Ernő, gyógyszerész, szül. Temesvár, 1868. Középiskoláit Temesvárott, az egyetemet Kolozsvárott végezte, 1890. tanulmányainak elvégzése után Temesvárott, majd Budapesten folytatott gyakorlatot. 1910. Cegléden nyitott gyógyszerteráti és ugyanez évben a Rico kötszerüzem igazgatója lett. 1914. a budapesti *Megváltó-gyógyszertárat* vette át. 1916. a Pamutközpont igazgatója volt. 1916. keresk. tanácsossá nevezték ki. A *Magyarországi Gyógyászok Egyesülete* igazgatósági, a *Budapesti Gyógyászok Testület* választmányi tagja. A Medicademia gyógyszerészvállalat, az Orsz. Egészségügyi Anyagraktár igazgatója. 1922. kormányfőtanácsossá nevezték ki.

Peregriny Géza, államrendőrségi főtanácsos, szül. Budapest, 1884 dec. 24. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol jog- és államtud. oklevelet nyert. Rendőri szolgálatát 1906. évben különböző kerületi kapitányságokon kezdte, majd a főkapitányság bűnügyi osztályában fejtett ki tevékenységet. A háború alatt mint főhadnagy harctéri szolgálatot teljesített. A hadi-

ékítményes bronz kat. érdeméremmel a kardokkal, a Károly-csapatkeresztrel és sebesülési éremmel tüntették ki. Az összeomlás már a főkapitányság bűnügyi osztálya keretében találta. Ekkor P. szervezte meg a frontról hazaözönlő katonák hazaszállítását. Ezután a politikai bűncselekmények nyomozását végezte. P. vezette a Kún Béla és társai nyomozást. A kommün bukása után ismét politikai bűncselekmények nyomozását vezette, majd a Nemzeti Hadsereg bevonulása után a kormányzó személye ellen tervezett merényletek felderítése és meghiusítása körül végzett eredményes munkát. Később a belügyminisztérium nyomozó-osztályához osztották be, amelynek két csoportját vezette. Ennek keretében a belügyminisztertől nyert kivételes felhatalmazás alapján P. vezette a duna-tiszai közti gyilkosságok és atrocitások ügyében a nyomozást. Ugyancsak őt küldte ki kivételes felhatalmazással a belügyminiszter Károly király szombathelyi látogatása alkalmával a király körüli felelősségteljes szolgálat vezetésére. Ezt követőleg előbb a IV. ker. kapitányság helyettes vezetője lett, majd reá bízák 1925. évben a Külföldieket Ellenőrző Hivatal szervezését, amely nagyfotosságú hivatalnak azóta is élén áll.

Perény Gábor, ügyvéd, ny. tsvzéki tanácselnök, táblabíró, szül. Tolmács, 1872. Középiskolái után a bpesti tud. egyetemen végezte jogi tanulmányait. 1894. szerzett jogtudori oklevelet. 1895. elvégezte a Keleti Akadémiát is. Először a bíróság szolgálatába lépett. Fokozatosan tanácselnökké, majd táblabíróvá lépett elő. A budapesti kir. büntető-törvényszéknél olasz- és franciayelvű tolmácsként működött. 1924. nyugalomba vonult. Utána ügyvédi irodát nyitott. Kiválóan képzett jogász.

Perényi Zsmond (bárá, perényi), volt belügyminiszter, orszgyül. képvis., szül. Budapest, 1870 nov. 25. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után 1895. közigazgatási szolgálatba lépett. 1896. a nagyszöllősi kerület szabadelvűpárti programmal orszgyül. képviselőjévé választotta. A háború alatt teljesített közigazgatási szolgálatiért valóságos belső titkos tanácsosi címet, a Lipót-rend középkeresztjét és az I. o. vöröskereszt kitüntetését kapta. Ezekon kívül tulajdonosa az I. o. polgári érdemkeresztnek is. A forradalmak után a Friedrich-kormány belügyminiszteri tárcáját bízták rá. Hosszabb propagandautat tett Amerikában, ahol beszédeivel jelentősen előmozdította az amerikai rokonszenvét és érdeklődését a magyar igazság iránt. A Magyar Nemzeti Szövetség elnöke.

Perepatits István, realisk. igazg., szül. Bősárcány, 1877 márc. 6. Középiskoláit Győrött, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1902. filozófiai doktorátust szerzett. Egyideig Aradon, majd Bpsten működött

és 1912 óta a szombathelyi áll. reáliskola igazgatója.

Pergler Elemér, kir. közjegyző, szül. Mágoacs, 1856 júl. 29. Középiskoláit Szegeden, egyet. tanulmányait Nagyváradon végezte. Tanulmányainak befejezése után gróf Károlyi-család uradalmának orosházi ügyészi irodáját vezette. 1912 óta Petrozsényben, 1916 óta Dunaföldváron mint kir. közjegyző működik. Hosszú időn át szerkesztője volt az *Orosházai Közlönynek*.

Perlaky György, mérnök, lapszerkesztő, országgy. képvis. szül. Szászváron, 1885. A budapesti műegyetemen mérnöki oklevelet szerzett. Utána hosszabb ideig külföldön folytatta tanulmányait. Hazatérve, az Orsz. Földmérés pécsi felügyelőségének kötelékébe lépett, majd a háború kitörésekor bevonult, három évet töltött a fronton és több kitüntetést kapott. Az összeomlás után elfoglalta régi állását, de a szerbek elmozdították, mire 1919. őszén hazamenekült. Politikával kezdett foglalkozni és már az első nemzetgyűlésben képviselte a pécsvárdai kerületet, melyet mint az egységspárt tagja máig is megtartott. Parlamenti felszólalásaival több ízben nagy figyelmet keltett. Az *Új Barázda* c. népszerű kisgazdálap felelős szerkesztője.

Perler Mátyás, r.-t. vezérigazg., szül. Nőzs, 1865 nov. 24. Középiskoláinak elvégzése után Tolnán mint tanító, majd mint kántortanító működött. Pedagógiai munkásságának elismeréséül számos pályadíjat nyert. 1924. nyugdíjba vonult és a *Tolnai Takarékpénztár* vezérigazgatója lett. A község társadalmi életének jelentékeny alakja, számos társadalmi egyesület vezetőségi tagja.

Perlmutter Izsák, festőművész, szül. Budapest, 1866. Magyar Mannheimi és Karlovsky voltak az első mesterei. 1891. a párisi Julien-akadémiában Jules Lefebvre és Robert Fleury növendéke volt. Hollandi tárgyú képei először Párisban, azután a Múcsarnokban kerültek kiállításra. 1921. az Ernst-múzeum mutatta be gyűjteményes kiállítását. Művészeti alkotásait bensőséges elmélyülés jellemzi. 1905. az állami kis aranyérmét, 1906. az állami nagy aranyérmét nyerte. Münchenben I. oszt. aranyérmét, St. Louisban, Brüsszelben képeivel több értékes díjat nyert. 1925-ben Londonban az Intern. Society of Sculptors Painters and Gravers tiszteleti tagjává választotta (Sociétaire). 1928-ban a svéd állam *Kötöleány* c. képét a stockholmi múzeum számára vásárolta. 1929. a nürnbergi múzeum *Gyerekek a szobában* c. képét vásárolta. 1926. a firenzei Uffizi múzeum kérte önarcképet. 1928. a római magyar kiállításon a *Fiatal anya* c. képét az olasz állam vásárolta meg. *Hollandi halász, Ima, Falu naplementkor, A terrasszon, Besztercebányai vásár, Falu reggeli napsütésben* c. festményei a Szépművészeti Múzeumban vannak.

Perlrott Csaba Vilmos, festőművész, grafikus, szül. Békéscsaba, 1880 febr. 2. Középiskoláit Békéscsabán és Bpsten végezte, majd Nagyváradon, Párisban és Madridban festészeti tanulmányokat folytatott. Számos kollektív kiállítást rendezett Párisban, Drezdában, Hamburgban, Zürichben és Bpsten, mindenütt nagy sikert aratva. 1928. a budapesti Tamás-képszalonban rendezett gyűjteményes kiállítása alkalmából a sajtó egyhangúlag, mint a modern magyar művészet egyik legizmosabb és legeredetibb tehetségét üdvözölte. P. Cs. Henry Matisse tanítványának vallja magát. Festői kompozíciói úgy konstruálják, mint színhatásukkal tünnek fel. Az expresszionizmus értékeit naturalista hatásokkal gazdagította. Mint grafikus is számottevő művész. A *KUT* alapító tagja és a párisi *Salon d'Automne* zsűri tagja.

Perlusz György, zongoraművész, szül. Lippa, 1906 szept. 11. Középiskoláit Aradon, a Zeneakadémiát Bpsten végezte. Először Bpsten Lépett fel, majd külföldön számos sikeres hangversenyt adott. A *Miefhoe* művészársaságnak zenei vezetője és titkára.

Perslián József, kir. törvényszéki bíró, kúriai tanácsjegyző, szül. Székelyudvarhely, 1889 ápr. 30. Középiskoláit Székelyudvarhelyen végezte, Bpsten és Berlinben jogot hallgatott és ugyancsak hallgatója volt a berlini keresk. főiskolának is. 1912. lett jogtudor és 1918. tette le az egységes bírói és ügyvédi vizsgát. Tanulmányai elvégzése után, mint joggyakornok kezdte meg működését. 1922. lett járásbíró Esztergomban. 1926. a bpesti kir. büntetőtörvényszékre törvényszéki bíróvá nevezték ki és tanácsjegyzői minőségben a Kúriához osztották be.

Pesthy Pál (nemes), az Ipari Jelzáloghitelintézet elnöke, v. igazságügymin., ügyvéd, szül. Uzborkád, 1873. Középiskoláit Bonyhádon és Selmecebányán, egyet. tanulmányait Bpsten és Berlinben végezte. Jogi és államtudományi, valamint ügyvédi és bírói oklevelének megszerzése után, hosszabb külföldi tanulmányutat tett. Hazatérve, ügyvédi irodát nyitott, majd 1897. közszolgálatba lépett. 1908. szekszárdi járásbíró, 1914. pedig a szekszárdi kir. tsvszék elnöke lett. 1921. kúriai bírói címet kapott. 1922. a gyönki kerület egységspárti programmal képviselőjévé választotta. A nemzetgyűlésen csakhamar ismertté tette nevét nagy jogi tudást eláruló kiváló szónoklataival, úgy, hogy 1923. az egységspárt alelnökévé és még ugyanez évben a nemzetgyűlés alelnökévé választották. Képviselői működése alatt az igazságügyi bizottság elnöke volt. 1924. mikor az Andrassy-féle államcsíny és az Eskütt-féle bünper az igazságügyminiszteri tárcát az érdeklődés homlokterébe állította, a kormányzó P.-t igazságügyminiszterré nevezte ki. Miniszterségének idejére esik a legnagyobb

jelentőségű és korszakalkotó törvények kodifikálása. Magánjogi törvénykönyveink új alapokra való fektetése, a részvénytársasági jog reformja, az új sajtójog tervezete, a felsőháztól szóló törvényjav. megalkotása mind a P. nevéhez fűződik. Számos igen fontos nemzetközi egyezményt hozott létre: megalkotta többek közt a polgári eljárásról, az igazságügyi szervezet módosításáról, a magánalkalmazottak nyugdíjának átértékeléséről, a jelzálogról, az okirati kényszerről, az örökösödési eljárás egyszerűsítéséről, a biztosítási szerződésről, az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről, stb. stb. szóló javaslatokat. A tárcájához tartozó kérdések parlamentari vitáinál meggyőző szónoki erejével, széles és biztos alapokon nyugvó jogászai tudásával, alkotmányos érzékével vitte sikerre javaslatait. A felsőház korszakalkotóan fontos törvényjavaslatának, a frankhamisítási ügynek tárgyalása során elmondott parlamentári szónoklatai remekbekészült közjogi fejtegetések. A győniki kerület országos híre emelkedett képviselőjét a második nemzetgyűlésbe és a képviselőházba is beküldte. A választókerület valamennyi községe pedig díszpolgárává választotta. Tárcájának és kerületének ügyei mellett jelentős szerepet játszik szülőhelyének, továbbá Szekszárd és Tolna megyének közéletében is. Számtalan társadalmi, kulturális és jóléti intézményben tölt be tisztséget, elnöke a Protestáns Orsz. Árvaegyletnek és a szarvasi ág. ev. egyházközségnek felügyelője. 1929. nyugalomba vonult és a miniszterelnök felkérésére az ipari hitelyújítások támogatására alakított Ipari Jelzálog-Hitelintézet vezetését, mint annak elnöke, átvette.

Peterdi (Peterdy) Sándor, m. kir. postai igazg., író és hírlapíró, szül. Bpest, 1868 nov. 23. Tanulmányainak befejezése után a m. kir. posta szolgálatába lépett és igazgatói rangig emelkedett. Hivatali elfoglaltsága mellett sikeresen működik szépirodalom téren is. Regényeit, novelláit, különböző napilapok és folyóiratok közlik. Többször nyert irodalmi pályadíjakat. (Kisfaludy, Petőfi Társaság). Írásai hangulatosak és feltétlen tehetségről tesznek bizonyosságot. Önálló művei: *Régecz boszorkány*, *Hópolyhek*, *Tarkői lakodalom*, *A kétkelő Éva*, *Mások pénze*, *A száműzött*, *Aranyhajú Jutka*, *Jeffe leányai*, *A feslett világ*, *Vesztett csaták*, *Pándy főhadnagy*, *A korpádi legenda*. Mint műfordító és színműíró is sikereket aratott. A *Magyar Karikatúrák*, *Pillangó* c. hetilapok szerkesztője, a *Fővárosi Lapok* h. szerkesztője volt és éveken át szerkesztette a posta évkönyvét és szaklapját. A *Pesti Hírlap* munkatársa, a Hollós Mátyás Irodalmi Társaság alelnöke.

Péterfy Tamás, székely író, szül. Nagyajta, 1871 márc. 22. A kereskedelmi pályára lépett és mint segéd több erdélyi városban dolgozott, miközben a székely nép tanulmá-

nyozásával foglalkozott. *Székely atyafiak* c. kötetével és egyéb munkáival magára vonta a közönség figyelmét. A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara tisztviselőjévé választotta. 1899. Budapestre jött és itt a *Közletek* munkatársa, valamint az OMGE tisztviselője volt 1923-ig. Számtalan gazdasági és néprajzi cikket, gyermekmesét, valamint székelymesét és népdalt írt és gyűjtött össze. Írásaiban a székely népet kitűnő ábrázolója. Önállóan megjelent szépirodalmi művei: *Székelyföldről*, *Molnár-család*, *Parasztdráma*, *Góbbáságok*, *Petőfi-regék*, *Fekete könyv*, *Miért veszett el Erdély*, *A Gellért-dolomit*, *A Cenk beszél*, *A szállósi boszorkány*, *Az élet ura*, *Rajongók*. Több színdarabja került Erdélyben színre. Ezek: *Háromszéki rózsák*, *Petőfi a székelyföldön*, *A góbbék*.

Péterfi Tibor, biológus, szül. Dés, 1883 jún. 22. Gimnáziumi és egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol 1906. orvosdoktorátust szerzett. 1905—1908. Apáthy professzor asszisztense, 1908—1914. Budapestben Lenhossék tanár asszisztense, majd adjunktusa lett. A háború idején az orosz fronton harcolt. 1916. a bpesti egyetemen m.-tanári képesítést nyert. 1918. a pozsonyi Erzsébet tud. egyetem orvosi kara az anatómiai taniszékre első helyen jelölte és a kultuszminisztérium az anatómiai intézet szervezésével bízta meg. Kinevezése hivatalosan csak a proletárdiktatura idején történt meg, minek következtében tanszéket nem foglalhatta el. Tudományos munkásságát Jénában és Berlinben folytatta. Főbb munkái: *Szövetten*, *Die Beziehungen zwischen d. Muskelfasern u. Sehnenfasern*, *Die Muskulatur d. Harnblase*, *Die Präparier-Wechselkondensoren u. Handhrehabung bei Dunkenfeld-Manipulationen*.

Pétery-Petrik Aladár (vitéz), ügyvéd, szül. Bpsten, 1880 aug. 24. Középkiskoláit Sopronban, egyet. tanulmányait Bpstenen végezte és 1906. szerezte doktori oklevelét. 1909. avatták ügyvéddé. Utána a fővárosban nyitott irodát. A háború kitérésekor bevonult és 4 éven át harcolt különböző frontokon. Megkapta a III. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal két ízben, az ezüst katonai érdemrendet a kardokkal két ízben, a bronz érdemérmét a kardokkal, a Károly-csapatkeresztet, a II. oszt. német vaskeresztet és a német katonai érdemérmét. Az összeomlás óta újból ügyvédi gyakorlatot folytat. 1929. a kormányzó az ügyvédi pályán szerzett érdemei elismerésül m. kir. kormányfőtanácsossá nevezte ki. Tevékeny részt vesz a közéletben. A Budapesti Ügyvédi Kamara pénztárosa, a Magyar Jogászegylet titkára, az ág. hitv. ev. egyetemes egyház jegyzője és egyházi trvszéki bírója. P.-nek nyugatmagyarországi kapcsolatai révén rendkívül nagy szerepe van Sopron város kulturális életében és társadalmi mozgalmában. Munkásságának

elismerésül Sopron tb. főügyészévé nevezlék ki. A Sopronmegyei Kör ügyvezető elnöke. A Nyugatmagyarországi Ligának pedig ügyvezető alelnöke volt.

Petheő Attila, színművész, szül. Bpest, 1891 máj. 11. Színművészeti tanulmányainak befejezése után 1909. a Magyar Színház tagja lett. 1913. egyideig a József kir. herceg Szatórium titkáráként működött. A háború után a Belvárosi Színházhoz szerződött, ahonnan 1921. a *Nemzeti Színház* tagjai sorába került. Klasszikus és modern darabokban egyaránt nagy sikerrel szerepelt.

Pethes László (kecskeméti), földbirtokos, szül. 1885. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint államtudományi doktori oklevelének elnyerése után, megyéje szolgálatába lépett. 1909. I. aljegyzővé választották. 1913. tb. főszolgabíróvá lépett elő. A háború elején a menekültek ügyeit intézte. 1916. a szolnoki menekültügyi kirendeltség élére került. 1917. az Orsz. Közélemezési Hivatalhoz helyezték, ahol mint a közlemezési miniszter megbízottja működött. 1918. Selmechánya és Bélabánya főispánkormánybiztosi székébe helyezték. A kommun. állat ellenforradami tevékenysége miatt menekülnie kellett, majd a szegedi Antibolszvista Komité létrehozásában vett részt. Az első nemzetgyűlésen, amelyen jegyzői tisztelet töltött be, a járszapáti kerületet képviselte. 1922. régi kerülete mandátumát ismét elnyerte. Szolnok megye tvhat. bizottságának tagja.

Pethő Sándor, író, újságíró, szül. Pásztoriban (Sopron m.), 1885 márc. 1. Tanulmányainak befejezése után, mint középiskolai tanár kezdte működését, de irodalmi és publicisztikai törekvései miatt megvált a katedrától és újságíró lett. Munkatársa volt a *Budapesti Hírlap*-nak, egy ideig szerkesztette az *Élet*-et, utóbb főmunkatársa az *Új Nemzedék*-nek, ahonnan Milotay Istvánnal együtt kivált és megalapították együtt a *Magyarság*-ot, amelynek ma is vezető munkatársa és publicisztája. 1920—22-ig szerkesztette az *Új Magyar Szemlét*. Történelemmel foglalkozó írásai nem mindennapi tehetségről és felkészültségről tanuskodnak. Politikai cikkein és egyéb értekezésein kívül több könyve jelent meg. Önálló művei: *A római szent birodalom bomlásának okai*. *A szabadságharc eszméi*, *Politikai arcképek*, *Sorsok*, *Világostól Trianonig*, *Viharos ember* őtt.

Peti Sándor, színművész, szül. Kiskunhalas, 1898 nov. 17. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Budapestre jött és a színiiskola elvégzése után az *Apolló-Kabaré*, majd a *Magyar Színház* tagja lett. 1926 óta az *Andrássy-úti Színház* színpadán aratja sikereit. Komikus színész, akinek félszeg figurái mögött mélyről jövő emberi humor rejlik. 1929 óta tagja lett a *Vígszínháznak* is.

Petőcz Gyula, a budapesti kir. törvényszék másodelnöke, szül. Babath-pusztá. 1876 jan. 29. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1898. mint joggyakornok a bírósághoz került, 1901. kir. tvszéki aljegyző, 1904. jegyző, 1906. a bpesti VI. ker. kir. járásbírósnál albiró, 1909. kir. keresk. váltótörvényszéki bíró, 1921. a budapesti kir. ítélőtábla bírása és 1928. a bpesti kir. törvényszék másodelnöke lett. Jogérzéke, éles judiciuma, nevét jogászörökben általánosan ismertté tették.

Petri Pál, államtitkár, szül. Bpest, 1881. Középiskoláit Bpesten, egyetemi tanulmányait u. i., Berlinben és Lözenben végezte. Jogtudományi oklevelének megszerzése után külföldi tanulmányútra ment, majd 1904. mint fogalmazó-gyakornok a miniszterelnökség szolgálatába lépett. Fokozatos előléptetés után h. államtitkárnak nevezték ki. Működése alatt főleg egyházi jogi és nemzetiségi kérdésekkel foglalkozott. A háborúban katonai szolgálatot teljesített, a frontról betegen tért vissza és résztvett a Hadigondozó Hivatal megszervezésében. A háború után ismét a miniszterelnökséghez osztották be és megszervezte a nemzeti kérdésekkel foglalkozó ügyosztályt, majd a kultuszminisztérium politikai államtitkára lett, ahol a nem katolikus egyházügyeket és a népoktatási ügyeket irányítja. A második nemzetgyűlésen a nádudvari kerület képviselőjévé választotta. Résztvett az 1925. évi edinburgi pedagógiai világkonferencián és a washingtoni Interparlamentáris Unió ülésén. Régi kerülete 1926. orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta. Több szociál- és külpolitikai értekezést írt, a trianoni békekötés igazságtalanságairól idegennyelvű füzeteket adott ki, a népoktatás, a kisdedőv és az óvóképzés kérdéseiről nagyobb tanulmányai jelentek meg. Kiváló közhasznú tevékenységének elismerésül kerületének több községe díszpolgárává választotta.

Petri Pick Lajos, szobrász, szül. Szeged, 1884 jún. 10. 1907. jogi doktorátust szerzett. Két évig Telcs Ede növendéke volt, majd öt évig Brüsszelben dolgozott. A háborúban a lovas tüzéreknel teljesített szolgálatot. Munkáival úgy külföldi, mint hazai kiállításokon számos kitüntetést szerzett. Munkái közül a Szépművészeti Múzeum harmat vásárolt meg. Úgy mint: *Fiatal lány* (márvány), *Táncoló lány* (bronz), *Bánat* (bronz).

Petrichevich Horváth Emil (báró, szep-laki és radochi), ny. államtitkár, v. nemzetgyűlési képv., szül. Dés, 1884 aug. 24. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése, valamint ügyvédi vizsgájának letétele után irodát nyitott és egyben birtokait is kezelte. Ügyvédi működése alatt foglalkozott publicisztikával is és élénk részt vett Erdély közéletében. A Deésy-Lukács-perben P. H. Deésy Zoltán egyik ügyvédje volt.

Résztvett az Erdélyi Szövetség megalapításában is. A világháború alatt főhadnagyi rangban teljesített szolgálatot. Hadiérdemeit több kitüntetéssel jutalmazták. 1917. Nagyküküllő megye főispánjává és 22 vmegye román egyházi és iskolaügyi kormánybiztosává nevezték ki. Ekben a minőségben P. H. dolgozta ki az erdélyi autonómia szervezését és alkotmányát és tárgyalt az antantmeghívottakkal a demarkációs vonal épségbenhagyása érdekében. 1919. a kommun bukása után Bpestre került, ahol előbb mint belügymin. államtitkár, a békekészítő irodában működött, majd a békedelegáció központi főtitkára lett. 1920. az *Orsz. Menekültügyi Hivatal* vezetésével bízták meg. 1921. a népjóléti és munkaügyi minisztérium államtitkárává nevezték ki. 1924. a II. fiz. osztály jellegét nyerte el. 1925. a hatvani választókerület, egységspárti programmal, a nemzetgyűlésbe küldte. 1926. államtitkári állásáról lemondott. Kormánybiztosi és államtitkári működése alatt nagy érdemeket szerzett a megszállott területekről elmenekült lakosság letelepítése és segélyezése körül. Különösen értékes tevékenységet fejtett ki a megszállott területeken állasukból elmozdított magyar tisztviselőinek érdekében. A szegedi egyetem 1926. a politika m. tanárává kényszerítette. Közéleti munkássága mellett nagyszabású irodalmi tevékenységet fejtett ki. Önálló művei: *A parlamenti választójog, A modern állam fogalma és feladatai, Földtulajdon és demokrácia*. Kötetményeit *Versek* c. kötetben jelentette meg. *Mikes* c. történelmi színjátéka az Operaházban került színre. Számos értékes kiténtetés, köztük a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjének tulajdonosa.

Petróczy Miklós (petróczy), orvos, szül. Bpest, 1892 jan. 24. Középkolait Kalocsán, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. A háború alatt mint főorvos teljesített szolgálatot és 2 Signum Laudist, a koronás arany érdemkeresztet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. 1918. Rákospalotán telepedett le. A 16-os helyőrségi kórház polgári orvosa, a M. Á. V. orvosi képviselőbizottságának társelnöke, az O. T. I. orvosa, a Wagner-gimnázium tanára és iskolaorvos. A Pestvármegyei Fiókszövetség titkára. Képesített tisztiorvos.

Petrovác Gyula, építész-mérnök, országgyűl. képviselő, szül. Óbecse, 1877. márc. 25. Középkolai és műegyetemi tanulmányainak befejezése után tervezőgyakorlatot folytatott, majd 1900. tanár lett a felső Építőipariskolán. Az Építőmesteri Vizsgáló-Bizottságnak 1914. lett tagja, majd 1920. a VII. kerület beválasztotta a székesfővárosi *törvényhatósági bizottságába*, melynek azóta állandóan tagja. 1922. a *Szfővárosi Közmunkák Tanácsának* tagja lett. 1923. mint a III. ker. képviselője a parlamentbe került. 1926. régi kerülete a keresztény gazdasági és szociális

párt programjával orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta. Az Iparoktatási Tanárok Országos Szövetségének elnöke, a *Vakokat Gyámolóító Egyesület* elnöke, a *Hermineamezői Római Katolikus Egyházközség* társelnöke és számos szakegyesület választmányi, illetve igazgatósági tagja, a pápai Szt. Szilveszter-rend középkeresztese.

Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, szül. Deregnő (Zemplén m.), 1873 aug. 10. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után a belügyminisztériumban kezdte közhivatali pályafutását. 1900. a törvényelőkészítő osztályban dolgozott, amelynek később oszt.-tanácsosi rangban vezetője volt. 1914. a Szépművészeti Múzeum igazgatójának, 1921. főigazgatójának nevezték ki. A régi és modern művészettel foglalkozó cikkei a *Bpesti Szemle*, a *Művészet*, a *Műbarát*, a *Magyar Iparművészet*, a *Magyar Művészet*, a *Jahrbuch der preussischen Sammlungen* stb. hasábjain jelentek meg. 1918 óta szerkesztője az Orsz. Magy. Szépm. Múzeum évkönyveinek. Könyvalakban megjelent művei közül jelentősebbek: *Ferenczy Károly, Újakról és régiekről*. Munkatársa volt a *Művészeti Lexikonnak*. A régi és új művészet több értékes alkotásának megszerzése, a Szépművészeti Múzeum teljes átrendezése és az Andrássy-úti Új Magyar Képtár megalkotása fűződik nevéhez. A M. T. Akadémia levelező és a Kisfaludy-Társaság renes tagja.

Petrovics György, lapszerkesztő, országgyűl. képvis., szül. Battonya (Csanád m.), 1878. Középkolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogi doktorrá avatása után. igazságügyi szolgálatba lépett, majd megyei árvaszéki ülnök lett. 1917. Makó város polgármesterévé választották, mely tisztségétől 1922. vált meg, amikor Makó képviselői mandátumát nyerte el. A nemzetgyűlésnek egyideig jegyzője volt. 1926. régi kerülete egységspárti programmal küldte a képviselőházba, ahol újból jegyzővé választották. Irodalmi téren is sikeresen működik. Önálló művei: *A makói hagyma, Az októberi forradalom és idegen megszállás Makón*. A Makói Gazd. Egylet elnöke, az OMKE választmányi tagja. A *Marosvidéke* c. napilap főszerkesztője.

Petrovits Rudolf, városi tisztii főügyész, szül. Balassagyarmat, 1883. Középkolait Balassagyarmaton és Losoncon, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Ügyvédi oklevelének megszerzése után Balassagyarmaton telepedett le, ahol ügyvédi irodát nyitott. 1918 óta a *balassagyarmati Ügyvédi Kamara* titkára és 1923 óta a városi tisztii főügyésze. A nógrádi ev. egyházmegyének, a balassagyarmati ev. egyházközségnek és számos más társadalmi és kulturális alakulatnak ügyésze. A városi társadalmi életének jelentős alakja.

Petschauer Attila, magántisztviselő, szül. Bpest, 1904 dec. 14. Középkolait Bpsten

végezte. Már középiskolai tanuló korában foglalkozott a kardvívó sporttal és négyszer egymás után elnyerte Magyarország középiskolai kardvívóbajnokságát. 1923. az N. V. C. országos versenyét, 1924. a M. A. C. hendikep-versenyét, 1925. a szegedi országos jubiláris emlékversenyt nyerte meg. Ez időtől kezdve résztvett minden hazai és nemzetközi versenyben, 1926. a kopenhágai nemzetközi verseny első, a magyar és európai bajnokság második helyezette lett. 1927. a bécsi nemzetközi viadalon első lett. 1928. az olimpiai válogató versenyen a legjobb magyar kardvívó címet nyerte el. Tagja volt a világbajnoki magyar kardcsapatnak és az egyéni világbajnokság második helyezette lett. A kardvívósportnak egyik legkiválóbb művelője, aki hatalmas lendületű támadásai-
val, fölényes technikájával az egész világon elismerést szerzett a magyar kardnak. Rendkívüli érdemeiért a kormányzó a polg. Signum Laudisszal tüntette ki.

Pettenkoffer Sándor, szőlészeti és borászati főfelügyelő, szül. Csákvár, 1868 okt. 16. Középiskoláit Székesfehérvárott, a Gazdasági Akadémiát Magyaróvárott, a Felsőbb Borászati és Szőlészeti Szaktanfolyamot Budapesten végezte. 1897. lépett állami szolgálatba s 1921. m. kir. áll. szőlészeti és borászati főfelügyelőnek nevezték ki. Mint szakíró, értékes munkásságot fejtett ki. A *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének* választmányi tagja. A II. oszt. polgári hadi érdemkereszt tulajdonosa. Erdemeinek elismeréséül 1926. gazdasági főtanácsossá nevezték ki.

Petter Géza, plébános, szül. Vác, 1869 jún. 13. Középiskoláit és egyházi tanulmányait Vácott végezte. Eleinte vidéki városokban mint káplán működött, majd a kecskeméti főreáliskola hittanára lett. 1907. a kecskeméti Szent Erzsébet-templom plébánosává választották meg. Lelkes és odaadó munkásságát egyházkerületében több új templom dícséri. Állandó cikkírója az egyházi lapoknak, igen sok egyházi és társadalmi egyesületben tölt be magas tisztséget.

Pettkó-Szandtner Aladár (felsődriethomai) h. államtitkár, szül. Dévaványa, 1876 szept. 4. Középiskolai tanulmányainak befejezése után igazságügyi pályára lépett és főügyész helyettesi rangig emelkedett. A népjóléti és munkaügyi minisztérium felállításakor min. tanácsossá nevezték ki és a hadigondozási ügyek vezetésével bízták meg. Később hatáskörébe utalták a gyermekvédelmi ügyeket is és helyettes államtitkár lett. Irodalmi téren kifejtett munkássága értékes és jelentős. Önálló művei: *A magyar királyi állami gyermekvédelem*, *A magyar hadigondozás*.

Petz Aladár (felpéczi), kórházigazgató-főorvos, szül. Győrött, 1888 dec. 10. Középiskoláit Győrött, egyetemi tanulmányait Bu-

dapesten végezte. 1911. orvosi oklevelet nyert. Egyetemi tanulmányainak befejezése után előbb báró Kéty belklinikáján, majd Dollinger és Kuzmik tanárok sebészeti klinikáján működött. A háború alatt 40 hónapot töltött harctéri szolgálatban mint a magyar v. k. tábori kórházak sebész-főorvosa és 1917-től mint a „K. u. K. Chirurgische Kraftwagen Ambulanz, Stiftung Erzherzogin Marie Theresé“ nevet viselő mozgó tábori sebészcsoport parancsnoka. A hadiékítményes Ferenc József-rend lovagkeresztjével, a koronás arany érdemkeresztrel és a II. oszt. v. k. díszjelvényrel tüntették ki. 1922 aug. óta Győr *Szenháromság* közkórházának igazgató-sebész-főorvosa. Orvosi irodalmi munkássága számos szakkikken kívül a „Győri Szenháromság közkórház multja és jelene 1749—1928“. Az Orsz. Orvosszövetség Igazgató Tanácsának és Magyar Sebészársaságnak tagja, a Magyar Orvosi Könyvkiadó Társulat választmányi tagja, az International Hospital Organisation magyarországi tagja, a MÁV. sebészi szaktanácsadója, a Városok és Vármegyék Orsz. Mentőegyesülete győri fiókkálomásának igazgató-főorvosa, a győri Aero-Klub elnöke, s a győri Automobil-Klub társelnöke.

Petz Gedeon, egyet. ny. r. tanár, felsőházi tag, szül. Harka (Sopron m.), 1863 nov. 24. Középiskolai és egyetemi tanulmányainak befejezése után tanári és bölcsészettudományi oklevelet nyert. Oktatói működését a bpesti ág. h. ev. főgimnáziumban kezdte. 1889. m. tanári képesítést nyert. 1896. a bpesti tud. egyetem német filológiai tanszékének nyilv. rendk. tanára lett. 1904. ny. r. tanárrá nevezték ki. 1915—16. a bölcsészeti fakultás dékánja volt. Egyike a legkiválóbb magyar filológusoknak. A szakirodalom terén értékes és széleskörű munkásságot fejtett ki. Tanulmányain és bírálatain kívül megjelent önálló művei: *A magyar hún monda*, *Grimm törvénye*, *Az indogermán hangtan mai állásáról*, *A skandináv és angol irodalom története*, *Paul Hermann emlékezete*. Az *Egyetemes Philológiai Közlöny*t — Némethy Gézával együtt — tíz éven át szerkesztette. Írásaival Németországban is tekintélyt és elismerést vívott ki. A bpesti Középiskolai Tanárképző Intézet elnöke, a *M. Tud. Akadémia* r. tagja. A *Magyarországi német nyelvjárások* c. füzetes kiadvány és a *Német Philológiai Dolgozatok* szerkesztője. A bpesti tud. egyetem bölcsészeti kara választotta felsőházi taggá.

Petz Lajos (felpéczi), Győr város nyug. tisztí főorvosa és kórházigazgatója, szül. Győrött, 1854 márc. 1. Tanulmányainak befejezése után a bécsi egyetemen 1877. orvosi diplomát nyert. Négy évig a bpesti Rókus-kórházban mint alorvos teljesített szolgálatot és 1881. Győrött telepedett le, ahol előbb városi alorvos, majd főorvos és kórházigazgató lett. 1922. nyugdíjba ment. Tb. tagja

az Orsz. Közegészségügyi Egyesületnek, a Wiener Kaufmännischer Gesangsverein és a Győri Ének- és Zeneegylet tb. tagja, a budapesti Kir. Orvosegylet levelező-, az Orvosszövetség győri fiókjának 25 éve elnöke és e minőségben az egész ország orvosközvéleményének tiszteletét vívta ki. A Győri Ének- és Zeneegyletnek 17 év óta elnöke. Orvosi és orvostársadalmi kérdésekben figyelemreméltó szakirodalmi munkásságot fejtett ki. 1913. kapta a magyar nemességet felpécsi előnévvel, 1922. pedig a kormányzó egészségügyi főtanácsossá nevezte ki. Ezenkívül tulajdonosa a vöröskereszt II. o. díszjelvényének és a polg. hadi érdemkeresztnek. A magyar Signum Laudisnak, azonkívül Ferenc József király 50 és 60 éves uralkodói jubileumi érdemének. Győr városa küldötte mint póttagot a felsőházba. Németh Károly főispánná történt kinevezése után rendes tagul hívták meg. Győr város törvényhatósági közgyűlése örökös tagjává választotta. Irodalmi téren számos közleménye jelent meg úgy az orvosi, mint társadalmi vonatkozásokban. Legutolsó műve Győr város zenei életének története 1497—1926-ig, amely most van sajtó alatt.

Peyer Károly, volt belügyminiszter, országgyűlési képviselő, szül. Városlőd (Veszprém m.), 1881 május 9. Alsófokú iskoláinak elvégzése után ipari pályára lépett és a géplakatoságot tanulta ki. 1906-ig bpesti gépgyárakban dolgozott és tevékeny részt vett a szociáldemokrata munkásság mozgalmában. 1906. a munkásbetegségélyző tisztviselője, majd a Vas- és Fémmunkás Szövetség titkára lett. 1911. mint a Szakszervezeti Tanács titkára, nagy tevékenységet fejtett ki a bányamunkások megszervezésében. 1918. a Bányamunkások Szövetsége titkárává választották. A kommun bukása után a Peidl-kormány belügyminisztere, majd a koncentrációs kabinet népjóléti és munkaügyi minisztere volt. Tárcajától 1920. párthatározat folytán megvált. A Magyarországi Szakszervezeti Tanács főtitkára és ezen minőségében tagja a Nemzetközi Szakszervezeti Bizottságnak (Amsterdam). A második nemzetgyűlési választások alkalmával a dorogi és a bpesti északi kerület képviselője lett. A szociáldemokratapártnak egyik legharcosabb, értékes egyénisége. A parlamentben a pártnak egyik vezérszónoka és élehangú bírálati miatt több ízben kitiltották a Házból. A frankhamisítási botrány kirobbanása után P. terjesztette elő az ellenék deklarációját. Ezidőszert mint Bpest északi kerületének országgyűlési képviselője fejt ki élénk tevékenységet a törvényhozás munkájában. Fővárosi bizottsági tag és a községi frakció elnöke.

Pfeifer Ignác, ny. r. műgyet. tanár, r.-t. igazg., szül. Szentgál, 1867 szept. 30. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a budapesti Műgyetemet végezte el, majd a

kémiai szakon tanársegéd lett. 1898. műegyelemi m.-tanárrá képesítették. 1900. a Máv. vegyészeti laboratóriumának mérnöke volt. 1907. rk., 1912. pedig ny. r. tanárrá neveztek ki. 1921. nyugalomba vonult s azóta az *Egysült Izzólámpa és Villamossági r.-t.* igazgatója és a *tud. kutató intézetének* vezetője. Mint a szakirodalomnak egyik kiváló munkása, az *Kazán és Gép* újságot szerkesztette, azonkívül állandó cikkírója a legelőkelőbb hazai és külföldi szaklapoknak. Felűnést keltő tanulmányokat végzett a tüzelőanyagok racionalizálására, a földgáz értékesítése körül. Kitérő eredményeket ért el a kazántüzelő konstruálásával és a kazántápláló vizek lágyításához szükséges anyagok meghatározásával. P. a magyar zsidó hitélet egyik kiváló alakja, nevéhez számos kulturális és szociális intézmény megvalósítása és kifejllesztése fűződik.

Piazza Győző, építész, szül. Bpest, 1876 nov. 1. Tanulmányait Bpsten végezte. A háborúban mint tart. mérnökári százados vett részt és szolgálatait legfelsőbb elismerésben részesült. Balatonföldvár újjáépítése nevéhez fűződik. A VI. ker. Keresztény Nemzeti Pártkör elnöke és a szfőváros tvhat. bizottság tagja, ahol 23 különféle szakbizottságban működik.

Pichler István, esperes, plébános, szül. Epest, 1886 febr. 3. Középkolait a fővárosban, teológiai tanulmányait Vácott végezte. 1908. pappá szentelték. Eleinte különböző vidéki városokban, mint káplán működött, majd 1921. Rákosszentmihály adminisztrátora és 1927. pedig plébános lett. A község társadalmi életének jelentékeny alakja, számos hitbuzgalmi egyesület vezetője.

Pikler Emil, a Magyarországi Magántisztviselők Szövetségének elnöke, szül. Árvaváralja, 1872. A bpesti keresk. akadémia elvégzése után Brünbben kezdte meg pályafutását, mint egy ottani textilvállalat tisztviselője. Később Németországba, majd Észak-Amerikába került. 1900. hazatért és bekapcsolódott a magyarországi munkásmozgalmába. 1902. belépett a szociáldemokrata párthba, 1905. a Keresk. Alkalmazottak Szakegyletének alelnökévé választották. Ugyanabban az évben ismét külföldre utazott, ahol szintén résztvett a szakszerv. mozgalomban. Visszatérve, a *M.-orsz. Magántisztv. Szövetségének* alelnöke lett, majd 1922. elnökké választották. A második nemzetgyűlésen Budapest északi kerületét képviselte szociáldemokratapárti programmal. 1929. a Revizós Liga és a Magyarországi Szociáldemokrata Párt között támadt elvi összeütközés miatt a pártból kilépett. A magánalkalmazottak jog- és bérvizonyairól számos cikke jelent meg a szaklapokban és ebben a kérdésben a parlamentben is többször felszólalt.

Pikler Gyula, filozófiai író, v. egyet. tanár, szül. Temesvár, 1864 máj. 21. Jogi ta-

nulmányainak befejezése után 1885. a pesti egyetemen m.-tanárrá képeztették, 1896. ny. rk. tanár lett, majd 1903. a jogbölcselet- és nemzetközi jog r. tanárává nevezték ki. 1919. megvált katedrájától. P. kiváló szakirodalmi munkásságot fejt ki, a lélektan, filozófia és a jogbölcselet köréből. Nevezetesebb munkái: *Ricardo jelentősége a közgazdaság történetében*, *Érték- és megoszlástan*, *Az objektív létben való hit lélektana*, *A jog keletkezéséről és fejlődéséről*, *A büntetőjog bölcsellete* és *A lélektan alapelvei*. Több munkája idegen nyelven is megjelent. P. elnöke volt a Római Társadalomtudományi Társaságnak.

Pikler Henrik, okl. mérnök, szül. Ungvár, 1874 okt. 25. Iskolai tanulmányait Budapesten végezte; majd a Ganz vill. r.-t. mérnöke lett. 1902. több nagyobb amerikai gyárvállalat mérnöke volt, miközben a new-yorki Columbia egyetemen előadásokat tartott. 1914—1915. mint magánmérnök Budapesten működött. Később a Teudloff—Dietrich-gyárba lépett be, amelynek műszaki tanácsosa, majd ügyvezető igazgatója lett. Vezetése alatt az üzem annyira fejlődött, hogy a motorizált tüztöltés igényeit a magyar ipar ki tudta elégíteni. Az ármentesítő szivattyútelepek szerkesztése és gyártása a fővárosi vízművek átépítése P. vezetése mellett készült. Amerikai működése szoros kapcsolatot létesített az amerikai és magyar mérnöki kar között. Az *American Inst. of Electrical Ing.* fellowja, az *Amerikai Magyar Mérnök és Építészegyesület* v. elnöke és a Columbia egyetem meghívott előadója.

Pilát Pál, műhegedűkészítő, szül. Bencschau, 1860. Mesterségét 1872. Bécsben, *Zach* hegedűkészítőnél tanulta. Budapestre 1883. került és ekkor alapította hegedűkészítő-műhelyét. Műhegedűiért kitüntetésben részesült az 1885-iki országos kiállításon, az 1896. évi millenniumi kiállításon, majd az 1900. évi párisi világi kiállításon. 1926. nyerte el az aranykoszorús mester címet. A Budai Dalárdának 33 éven át volt működő tagja.

Pilch Dezső, (pécsi), festőművész, szül. Pécs, 1888 június hó 15-én. Középiskoláit szülővárosában, a Képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte. Münchenben, Párisban, majd Olaszországban tartózkodott s folytatta tanulmányait. A Műcsarnokban először 1912-ben állított ki („*Öntözőkút*”) s állatképeivel vált ismertté. Ezen korából nevezetesebb alkotásai: *Szürkülletkor* (királyi vár), *Vadászat*. *Huszárroham*. 1918. évben a Képzőművészeti Főiskola rendes tanárává nevezték ki. 1923. megalapítja az Új Művészek Egyesületét, mely számos sikeres kiállítást rendezett s a legújabb művészi törekvések tolmácsolója lett. Festészete utóbb teljesen egyéni irányt vett fel, főleg a magyar népművészet dekoratív és színes hatásait alkalmazza. Ezt a törekvéseit legújabb művei igazolják: *Fontainebleau* (Nürnberg), *Városligeti jégpálya*

(Genova), *Krisantemumok* (Róma). Festészete rendkívül színes, dekoratív és magyar.

Pilch Jenő, ny. honvédezzredes, hadtörténelmi író, szül. Pécsét, 1872 máj. 29. A katonai pályára vágyott és középiskolái után elvégezte a Ludovika Akadémiát. Utána csapatszolgálatot teljesített, majd a m. kir. honvéd felsőbb tiszti tanfolyamot végezte, hol magára terelte fölötteseinek figyelmét és mint jeles tisztet a pécsi honvéd hadapródiskola, később pedig a Ludovika Akadémia tanárává nevezték ki. 1920. a hadtörténelmi levéltár könyvtárának igazgatójává tették meg. P. a magyar, piros szalagos és a katonai érdemkereszt szalagján függő katonai érdemérmek tulajdonosa. Több katonai szakfolyóirat szerkesztője és belső munkatársa volt. A napisajtóban is számos cikke és értekezése jelent meg katonai kérdésekről. A szakirodalomban értékes helyet foglal el és széleskörű tevékenységet fejt ki. A Magyar Kat. Írók Körének ügyv. alelnöke. Főbb művei: *A nagy háború írásban és képen* (1915—1920). *A világháború története* (1927). *Horthy Miklós* (1928). *A volt cs. és kir. 32-es gyalogezred történetének egy része*. (1929). A Magyar Tud. Akadémia 1918. levelező tagjává választotta.

Pilinszky Zsigmond, operacénes, szül. 1883. Középiskoláinak elvégzése után énekessé képeztette ki magát. 1912. a M. Kir. Operaház tagja lett és mint hőstenor számos szerepben aarattól nagy sikert. 1924. hosszabb ideig vendég szerepetl Amerikában. Leghíresebb szerepei: *Lohengrin*, *Siegfried*, *Tannhäuser*, *Siegmond* és *Erich*.

Pintér Jenő, tankerületi főigazgató, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, kiváló irodalomtörténész, szül. Cegléden, 1881 jan. 25. Budapesten és Lőcsén végezte középiskoláit. Utána a budapesti tud. egyetem bölcsészeti karán 1904. tanári oklevelet szerzett. 1904. bölcsész-doktorrá avatták. 1905. a jászberényi áll. gimnázium tanára volt. Már akkor széleskörű irodalomtörténeti tevékenységet fejtett ki. 1908. megnyerte a Magyar Tud. Akadémia Semsey-féle irodalomtörténeti pályadíját. Működésével és tudományos munkásságával magára terelte a közoktatásügyi kormányzat figyelmét. 1910. a budapesti VI. ker. áll. reáliskola tanárává nevezték ki. Ettől fogva egyre fokozódik irodalmi munkássága. 1911. többedmagával megalapította a Magyar Irodalomtörténeti Társaságot. 1912. megindította az *Irodalomtörténet* c. folyóiratot. 1914-től kezdve hadiszolgálatot teljesített. Irodalomtörténeti működésének elismerésül a Magyar Tudományos Akadémia és a Szent István-Akadémia 1916. tagjai sorába választotta. 1919. a budapesti tankerület főigazgatójává lépett elő. 1922. a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és az Országos Középiskolai Tanáregyesület tiszteletbeli tagjává, 1923. a Kisfaludy-Társaság és a Petőfi-Társaság rendes tagjává választotta. Utóbbi kebe-

lében megnyerte annak irodalomtörténeti centennáris nagydíját. P. a magyar irodalom nagyműveltségű és egyik legalaposabb ismerője. Kiváló pedagógiai tevékenysége mellett igen értékes helyet foglal el a szakirodalomban. Számos cikke, tanulmánya és bírálata jelent meg különböző folyóiratokban. Főműve; *A magyar irodalomtörténet kézikönyve. Tudományos rendszerezés két kötetben* (1922). E munkája a legnagyobb magyar tudományos irodalomtörténet. Egységes módszerrel, kimerítő bibliográfiával és az eredeti irodalomtörténeti kutatások eredményeinek megrostálásával és értékesítésével készült. Ennek a mai magyar irodalommal való kiegészítése: *Pintér Jenő Magyar Irodalomtörténete* (képes kiadás, 1928). Főmunkájának megjelenésekor a magyar irodalomtörténet kitűnőségei 1922. összejövetelt rendeztek és melegen ünnepelték személyében Kazinczy Ferenc és Toldy Ferenc méltó utódát.

Pintér József, közs. főjegyző, szül. Zala-koppány, 1891 márc. 28. Középiszkoláit Keszthelyen, az egyetemet Bpsten végezte, ahol államtud. oklevelet nyert. A háború alatt, mint tart. hadnagy harcéri szolgálatot teljesített és magatartásáért a Signum Laudisszal, a kiszéüst vitéségi érdemmel és a Károly-csapatkereszttel tüntették ki. A leszerelés után Gogánfa vezetőjegyzője lett. 1927 óta mint vezetőjegyző Celldömölkön működik.

Pintér László, esperes, országgyűlési képvis., szül. Sopron, 1884 szept. 7. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után papi pályára lépett és a győri hittudományi főiskola hallgatója lett, majd a salzburgi főiskola szociális kurzusát hallgatta. Lelkészsé szentelése után győrújvárosi, majd soproni plébános lett. Később, mint a győri székesegyház hitiszónoka, majd, mint káptalándombi lelkész működött. 1913. a rajkai plébánia élére került és esperessé nevezték ki. A háború alatt értékes munkásságot fejtett ki a háború nyomorultjainak felsegítése érdekében. Közben elvégezte a jogot is. Később nagy érdemeket szerzett a soproni népszavazás körül. 1922. a zurányi kerület egységspárti programmal a nemzetgyűlésbe küldte. 1926. régi kerülete orsz.-gyűl. képviselőjévé is megválasztotta. A *Heideboden* c. lap szerkesztője, Sopron megye közigazgatási bizottságának tagja.

Piret-Bihain Gyula (báró), földbirtokos, felsőházi pöttag, szül. Alsó-Elemér, 1874. jún. 9. Tanulmányainak befejezése után katonai kötelezettségének tett eleget. Kapitányi rangban szerelt le és átvette birtoka kezelését. 1900. cs. és kir. kamarási címmel tüntették ki. Izabella főhercegnő helyettes főudvarmestere. Mint örökös jogú főrend felsőházi pöttaggá választottat.

Piry Endre, közs. főjegyző, szül. Dáka, 1883 nov. 30. Középiszkoláit Pápán, teológiai tanulmányait Sopronban végezte, majd Szom-

bathelyen jegyzői vizsgát tett. 1911. Monor aljegyzője lett és 1923 óta mint a község vezetőjegyzője működik. A község társadalmi életének tevékeny alakja. A *Takarékpénztár* felügyelőbizottságának tagja, a *Hangya Szövetkezet* igazgatója, azonkívül számos társadalmi egyesületben visel vezető tisztséget.

Pirkner Imre, államrend. főtanácsos, a bpesti IX. ker. kapitányság vezetője, szül. Szomolnok, 1879 márc. 5. Középiszkolai tanulmányait Selmecbányán végezte, majd a bpesti egyetemen államtudományi államvizsgát tett. 1906. lépett a rendőrség szolgálatába és először a II. ker. kapitányságon, később a főkapitányság bűnügyi osztályán működött. 1909. a IX. ker. kapitányságra osztották be. A háború alatt a Közp. Vásárcsarnokban működő rögtönítélő rendőrbírórság büntetőbírája volt, majd az árdrágító visszaélések ügyében ítélkező rendőrhatalóság helyettes vezetőjével bízták meg. A tanácsköztársaság uralma alatt a főkapitányságon teljesített szolgálatot, a következő esztendőben pedig a csepeli rendőrkapitányság helyettes vezetői székét foglalta el. 1919—1926. a Közp. Járásbírórságon a lakásügyi kihágásokban ítélkező rendőrbírói tisztséget töltötte be, majd a VII. ker. kapitányság h. vezetőjével bízták meg. 1928-tól a IX. ker. kapitányságot vezeti. A II. o. hadiérdemkereszt, a Vöröskereszt hadidíszítményes ezüstérem és a jubileumi emlékérem a polgári alkalmazottak számára, tulajdonosa.

Piskóty István, ügyvéd, szül. Cegléd, 1880 ápr. 14. Tanulmányai befejezése után 1909. Cegléden telepedett le. A háború alatt frontszolgálatot teljesített és orosz fogságba került, ahol 6 és fél évet töltött s 1922. mint tüzul visszatartott tisztet cserélték ki. A város közeletének tevékeny tagja, ipartestületi ügyész, városi képviselőtestületi tag, az országos rokkantegyesület alapító tagja s ceglédi fiókjának védnöke.

Piszker Valér, rendi-házfőnök, gyógyszerész, szül. Ugod, 1887 febr. 14. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után 1905. az Ir-galmasok rendjébe lépett és a pozsonyi tud. egyetem hallgatója lett. Nagyváradon, Szatmáron és Vácán, mint gyógyszerész működött. A háború kitörésekor katonai szolgálatföltre hívták be. Hosszú ideig küzdött a különböző harcerekken. Érdemeiért a bronz és a kieszüst vitéségi érmekkel, a Károly-csapatkereszttel és a sebesülési érdemmel tüntették ki. Leszerelése után folytatta egyetemi tanulmányait, később Pápán a rend gyógyszerterának vezetője lett. 1925. az egri rendházhoz került, 1926. a rendház főnökévé nevezték ki. Több jótékonyági intézmény létesülése fűződik nevéhez.

Piszter János, községi főjegyző, szül. Baja, 1882 okt. 19. Középiszkoláit szülővárosában. a jegyzői tanfolyamot Bpsten végezte. 1919 óta Veresegyház főjegyzője. A villany-

világítás bevezetése és egy nagyszabású strand-fürdő létesítése fűződik nevéhez. A *Testnevelő Egyesület*, az *O. K. H. felügyelőbizottságnak*, az *Iskolánkívüli Népművelő Bizottságnak* és az iskolaszékeknek tagja.

Pitta Lipót, államrend. főtanácsos, szül. Teschen, 1881. Középkiskoláit Rimaszombatban, egyetemi tanulmányait Bpsten, Bécsben, Berlinben, Bonnban és Heidelbergben végezte. 1907. mint hadbírójelölt Bécsben, 1912. mint főhadnagy-hadb. Miskolcon, majd mint százados-hadbíró Mostárban teljesített szolgálatot. A háború alatt a 18. gyhadoszt., majd önálló dandár-csoportok ügyésze, 1916—18. Belgrádban a szerb főkormányzóság ügyi főnöke volt. Több kitüntetés tulajdonosa. 1920. Miskolcon mint rendőrtanácsos és 1921 óta mint rendőrfőtanácsos a salgótarjáni rendőrkapitányság vezetője működik.

Plan Frigyes gyártulajdonos, szül. Budapest, 1887 márc. 16. Középkiskolai és akadémiai tanulmányait Bpsten végezte. Atyja vállalatában kezdte működését. A háború kitörésekor bevonult katonai szolgálattételre és már a sabáci harcoknál megsebesült. Mint rokkant a leszerelésig teljesített szolgálatot. Nyugállományú főhadnagy. Kitüntetései: koronás arany érdemkereszt a kardokkal, Signum Laudis, bronz vitézségi érem, Károly-csapatkereszt, sebesülési érem, annexiós érem, jubileumi érem. Leszerelése után ismét atyja gyárában helyezkedett el, amelynek társtulajdonosa és vezetője lett. Működése alatt a gyár hatalmas fejlődésen ment keresztül. Exportja egész Európára, sőt tengerentúlra is kiterjed. A *Vegyeszeti Gyárosok Országos Egyesületének* igazg.-választmányi tagja. A magyar munkaadók központjának tagja. A Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyesület ügyvezető alelnöke. Szakcikkei magyar és német folyóiratokban jelennek meg. 1929. érdemei elismeréséül kormányfőtanácsossá nevezték ki.

Plán Jenő, hegedűművész, szül. Bpest, 1890 febr. 24. Középkiskoláit Bpsten végezte, majd a Zeneakadémián Hubay tanítványa lett. Művészi oklevelének megszerzése után úgy idehaza, mint külföldön számos hangszeres versenyt adott, melyeken a modern magyar szerzők műveit mutatta be. A háborút mint tartalékos hadnagy küzdötte végig és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. A Zeneakadémián bemutatta az összes magyar szerzőknek tanításra alkalmas műveit. Kiseb pedagógiai tanulmányokat írt; az Országos Zene-pedagógiai Egyesület választmányi tagja.

Plank Szilárd, polg. isk. igazg., szül. Kör-möcbánya, 1881 dec. 28. Középkiskoláit szülővárosban, az egyetemet Bpsten végezte, ahol középkiskolai tanári oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után, mint fő-reáiskolai próbaéves tanár működött, majd 1911. a Wagner-gimnázium tanára volt. 1927 óta a rákospalotai polg. leányiskola igazga-

tója. Értékes pedagógiai munkásságáért több elismerésben részesült.

Platthy György, ügyvéd, országgyűlési képvis., szül. Apátfalva, 1864 márc. 8. Középkiskoláit Losoncon, Rozsnyón és Bpsten végezte, majd a bpesti egyetemen jogi és államtud. doktorátust szerzett. Mint egyetemi hallgató, vezére volt a bpesti ifjúságnak. 1900. ügyvédi oklevelet szerzett és irodát nyitott. 1903 óta tagja a fővárosi törv.-hat. bizottságának. Politikai szereplése a függetlenségi eszmék jegyében 1913. kezdődött, amikor is a dunavecsei kerületi orsz.-gyűl. képviselője lett. Később egyik megalapítója és jegyzője volt az Orsz. Füg. és 48-as Párt-nak. A kommun. alatt ellenforradalmi magartása miatt kétszer letartóztatták és csak Romanelli olasz alezredes közbenjárásával tudta megmenteni életét. A forradalom után egyik elnöke volt az Orsz. Nemzeti Pártnak. 1920. Dunavecseknél újból fellépett, de kisebbségben maradt. 1922. egységspárti programmal újból képviselő lett. 1926 óta a dunavecsei kerületi képviselőtestület az országgyűlésen is helyet foglal. P. nagy szerepet játszik a fővárosi tör.-hat. életében is. Igazg. tagja a Beszékártnak és nagy érdemeket szerzett annak rekonstrukciója körül. Az *I. ker. Szabadelvi Polgári Kör* és a *Kelenföldi Kaszinó* elnöke, valamint a *Méhkás Szövetkezet* és a *Kelenföldi Takarékpénztár r.-t.* igazgatója tagja.

Pleszkáts Imre, földbirtokos, szül. Sárvár, 1869 nov. 5. A bécsi keresk. akadémia elvégzése után sárvári birtokának kezelését vette át, amelyet mintagazdasággá fejlesztett. Huszonöt éves kora óta veszt részt a közéletben. Több községi tisztséget viselt, majd bírónak választották. A községi kórház, tüdőgondozó, szegényház, iskolák építése, templomok restaurálása, a tűzoltóság fejlesztése fűződik nevéhez. A *Sárvári Takarékpénztár* v. elnöke, a vm. törv.-hat. bizottság tagja. Az *Omge* és számos társadalmi egyesület tagja.

Pletnits Ferenc, ügyvéd, szül. Nagysitke, 1860 nov. 17. Középkiskoláit Sopronban és Szombathelyen, egyetemi tanulmányait Budapestben végezte, ahol ügyvédi oklevelet szerzett. Ügyvédi gyakorlatát Bpsten kezdte, majd Sopronba és onnan Celldömölkre került, ahol a város és a megye politikai, társadalmi és kulturális életében vezető szerepet töltött be. A várm. tvhat. bizottság tagja. Az ügyvédi kamara választmányi és a Tisza István Kör rendes tagja. A háború előtti időkben fontos politikai szerepet töltött be. Az 1925. évi népszavazás alkalmával a magyarság érdekében teljesített sikeres munkásságáért kormányfőtanácsossá nevezték ki.

Plihál Viktor, földbirtokos, felsőházi tag, szül. Nagykanizsa, 1865 máj. 13. Középkiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogtudorává avatása után közjegyzőgya-

kornok lett. 1896. Újpestre közjegyzővé nevezték ki, majd 1901. Nagykanizsára került, mint közjegyző. 1920. állásáról lemondott és birtokának kezelését vette át. Erdemeinek elismerésül kormányfőtanácsosi címet kapott. A zalamegyei *Gazdasági Takarékpénztár* elnöke, Zala megye törv.-hat. bizottságának, valamint a közigazgatási bizottságnak tagja. A felsőházban Zala megyét képviseli.

Plósz Béla, h. államtitkár, szül. Bpest, 1863 május 19. Középkolai és főiskolai tanulmányainak befejezése, valamint állatorvosi oklevelének elnyerése után, az állatorv. főiskola belklinikájának tanársegéde, majd 1887. a sebészklínika segédtanára lett. 1891. a bpesti tud. egyetemen bölcsésztudorrá avatták. 1892. a törvényszéki állatorvostan előadójaként működött. 1894. a főiskola nyilvános rendkívüli tanára lett. 1897. a sebeszet rendes tanárává nevezték ki. Az állatorvosi főiskolának prorektori tisztét két ízben töltötte be. 1925. a földművelésügyi minisztériumba került, ahol h. államtitkári rangban és főigazgatói minőségben, az orsz. lötenyésztes érdekében értékes munkásságot fejtett ki. Szakirodalmi téren is értékes eredményeket ért el. Önálló művei: *Általános és részletes sebeszet, Sebeszeti műtétan. A Szt. István-Akadémia* tagja és udvari tanácsos.

Plósz István, gazdálkodó, v. nemzetgy. képvis., szül. Aldebrő (Heves m.), 1878 aug. 19. Tanulmányainak befejezése után gazdasága kezelését vette át. A kommunizmus alatt, mint a kisgazdák egyik vezérének, a forradalmi tszék elé állították és letartóztatásba helyezték. Az első nemzetgyűlésen a pétervásári kerületet képviselte. 1923. az Orsz. Földbirtokrendező Bíróság tagja lett. 1927. mint az Orsz. Mezőgazdasági Kamara tagját választották felsőházi póttaggá. A szövetkezeti mozgalmakban jelentős szerepet tölt be. Az *Aldebrői foggyasztási és hitelszöv.* alapítója.

Pócz Mihály, plébános, szül. Jászberény, 1883 szept. 7. Középkolait Jászberényben, a teológiát Marosvásárhelyen a minoritáknál végezte. Pappászentelése után 1906. 18 évig különböző helyeken mint káplán és hitoktató működött és 1924 óta plébános Galgahévízen. A község társadalmi és kulturális életének jelentékeny alakja. A községi képvis.-test. virilis tagja.

Podhorányi József, prelátus-kanonok, szül. Nagyselmec, 1886. Középkolait és teológiai tanulmányait vácoct végezte. Egyidőben a papnöveldének aligazgatója, Kosd és Gödöllő plébánosa volt. 1912 óta kanonok és öt évig mint szeminárium rektor és teológiai tanár működött. A váci társadalmi és egyházi életnek jelentékeny tagja. A városi képvis.-test. és a vármegyei törv.-hat. biz. tagja. A *Pénzügyi Bizottság* elnöke, a *Nemzeti Párt* alakuló bizottságának tagja. Hosszu ideig elnöke volt az iskolaszéknek. Működése alatt szá-

mos iskola létesült. A helyi lapok munkatársa. Értékes szolgálataiért a II. o. polg. érdemkereszttel tüntették ki.

Podmaniczky Attila (báró), földbirtokos, szül. Baja, 1897 márc. 20. Középkolai tanulmányait Kalocsán végezte. Mindjárt a háború kitörésekor hadbavonult. Rövid idő alatt főhadnaggyá nevezték ki és a háború végéig különböző harcerekken küzdött. Kitüntetései Signum Laudis a kardokkal, kis ezüst vitézségi érem, Károly-csapatkereszt és a német II. o. vaskereszt. A háború befejezése óta birtokán gazdálkodik.

Podmaniczky Endre (báró, aszódi és podmanini), nagybirtokos, orszgyűl. képvis., szül. 1858. Tanulmányainak befejezése után tényleges katonai szolgálatba lépett. 1895. cs. és kir. kamarási méltóságot nyert. 1906. a katonai pályától megvált és birtokai kezelését vette át. 1910. Baja város mandátumát nemzeti munkapárti programmal nyerte el. A háború alatt honvédszárőrnyagi rangban teljesített harctéri szolgálatot. Hadiéremeit a Signum Laudis-szal és a II. o. német vaskereszttel jutalmazták. A kommunizmus alatt menekülnie kellett. A második nemzetgyűlésbe a tompai kerület egységspárti programmal küldte. 1926. régi kerülete orszgyűl. képviselőjévé is megválasztotta.

Podmaniczky Pál (aszódi és podmanini, báró), ev. teológus, szül. Bpest, 1885 márc. 16. Tanulmányait a pozsonyi teológián és a rostocki egyetemen végezte. 1910. a pozsonyi teológiai akadémián m.-tanárrá képesítették. 1918. az eperjesi teológiai akadémia tanárává nevezték ki. A cseh megszállás után Bpestre költözött és a *Bethania-Egyesület* elnöke és lelkesze lett. A *Mustármag* és a *Hajnal* c. folyóiratok szerkesztője. Különböző folyóiratokban megjelent teológiai cikkei, műfordításain és novelláin kívül megjelent főbb művei: *A keresztyén istentisztelet lényege, A reformáció neveléstörténeti jelentősége, Megnyílt szemek* (történeti novellák), *Vihar* (történeti novellák).

Pogány Ferenc, operaénekes, szül. Máramarossziget, 1886 dec. 16. Középkolait szülővárosában, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1909. jogi doktorátust nyert. A *M. Kir. Operaház* tagja. Külföldön több ízben sikeresen vendégszerepelt. A háborúban mint tart. hadnagy, harctéri szolgálatot teljesített és orosz hadifogságba esett. Hősies magatartásáért a kisézist és bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg.

Pogány Frigyes, h. államtitkár, orszgyűl. képvis., szül. Nagykanizsán, 1874. Középkolainak elvégzése után a bpesti egyetem tanult. Mint egyetemi hallgató és egy. éves önkéntes öt éven át a Ferenc József-Erzsébet arany-öztöndíjat élvezte. Az államtud. doktorátus megszerzése után statisztikai szakvizsgát is tett, majd a statisztikai hiv. szolgálatába lépett. 1914. áthelyezték a kul-

tuszminisztériumba, mint osztálytanácsost. 1918. miniszteri tanácsossá, 1928. h. államtitkárrá nevezték ki. Működése során több ízben szerepelt külföldön, különböző fontos kiküldetéseken, többek között a békeszerződéssel kapcsolatban Prágában és Bukarestben. Hivatalos munkássága mellett értékes irodalmi működést fejtett ki. Munkái: *A Magyar Szent Korona országai népoktatásügyének fejlődése, A közoktatási statisztika és hazánk közoktatásügye 1913-ban*, valamint a *Magyar népoktatásügyi politika irányelvei s eszaka hazánk elemi népoktatásának fejlődése a kiegyezés óta*. Utóbbi művével tartotta a *Magyar Statisztikai Társaságban székfoglalóját*. P. tagja volt az ügynevezett tanácsköztársaság történetére vonatkozó adatok összegyűjtésére alakított, úgyszintén a békétárgyalásokat előkészítő, a fegyverszüneti, a felszámoló, a jóvátételi, a nemzetvédelmi és a békeszerződés végrehajtására kiküldött miniszterközi bizottságoknak. Az irattári és alapítványi ügyek tárgyalására összegyűlt magyar-jugoszláv, magyar-cseh és magyar-román bizottságoknak magyar részről elnöke volt. Közszolgálati érdemeinek elismerésül 1917. a II. oszt. polg. hadiérdemkereszttel, 1918. pedig a III. oszt. vaskorona-renddel tüntették ki. 1926. egységspárti programmal a mindszenti kerület képviselőjéül választották. P. széleskörű társadalmi tevékenységet is fejt ki. Elnöke a Magyar Filmklubnak, az Orsz. Magyar Mozgóképi Egyletnek, a Magyar-Holland kultúrgazd. társ.-nak, társelnöke a Tesz.-nek és a Júniusi bajtársak szövetségének, alelnöke a Magyar Nemzeti Szövetségnek, vál. tagja a Fehérház bajtársi egyletnek és más társ. alakulatoknak.

Pogány Jenő, nagyiparos, szül. Bácsföldvár, 1879. jún. 15. Tanulmányait Óbecsén, Adán és Újvidéken végezte. Ausztriai és németországi tanulmányútja után, 1901. Budapesten önállósította magát. A háború előtt több németországi szaklapnak volt budapesti levelezője és tudósítója. A községi politikai életben élénk szerepet játszik, vezetője a IX. ker. polgárság politikai megszervezésének és az itteni demokrata pártnak és körnek is alelnöke volt. 1929. megalakította a *Mészárosok Bőrértékesítő Szövetkezetét* és egyúttal éles harcot indított az azóta már felszámolás alá került bőrkartell ellen. Jelenleg több budapesti újság állandó szakírója. Közhasznú közéleti és ipari munkásságának elismeréseképpen a budapesti Mészáros Ipartestület alelnöki székébe ültette.

Pogány József, lapszerkesztő, szül. Újpesten, 1892. febr. 20. Középkiskoláit Kiskunfélegyházán és Bpsten végezte, majd az újságírói pályára lépett. A Pesti Naplónál és színházi lapoknál dolgozott. A háborúban, mint főhadnagy vett részt és a kisezüst éremben és a Károly-csapatkeresztben részesült.

A háború után József Ferenc fhg mellé beosztva, résztvevett abban az akcióban, mely Bpest éhező szegényeinek kenyeret juttatott. P. jelenleg a *Déliháb* c. hetilap szerkesztője.

Pogány Móric, építészmérnök, szül. Nagyenyeden, 1880. aug. 13. Hamarosan Kolozsvárra kerül, hol ipari rajzközlőt végzett. 15 éves korában Pahey Lajos kolozsvári műépítész vette pártfogásába, ki ekkor Fadrusz Mátyás király-szobrának talapzatán dolgozott. Fadrusz Budapestre hívta P.-t. 1898. már a főváros több pályázatán vett részt. Később Tőry Emil, műegyetemi ny. rk. tanár építési irodájába lépett. 1908. pedig társává lett. Sok európai híru építési terv és mű fűződik nevéhez. Jelesebb alkotásai: *Az aradi Kossuth-szobortalapzat, a budapesti Erzsébet kilátótorny, a turini világkiállítás magyar háza, az Adria Biztosító Erzsébet-téri palotája, a sátorlajújhelyi színház és vígadó és a veleneci Gschwindt-kastély*. P. számos kitüntetésben részesült. Megkapta az olasz „Alta Benemesece” és a monzai nemzetközi iparművészeti kiállítás elismerő oklevelét; a leipzig nemzetközi kiállítás és a magyar mérnök- és építészegylet nagy aranyérmét, valamint a pécsi művészeti kiállítás aranyérmét, a magyar mérnök- és építészegylet Ybl-érmét. A liszaboni művészeti társaság levelezőtárgyjává választotta. *Crematórium* terveit a Múcsarnok és a wieni nemzetközi építőművészeti kiállításon nagy elismeréssel tüntették ki. Vörösmarthy-, Kossuth- és Szabadság-szobrával első díjat nyert a pályázatokon. P. az Orsz. Képzőművészeti Tanács és az olasz „Albertina” kir. művészeti akadémia tagja. A kormányzó művészi sikereinek elismerésül 1929. kormányfőtanácsossá nevezte ki.

Pogány Sándor, a Duna—Száva—Adria Vasúttársaság vezérigazgatója, szül. Szombathely, 1864. júl. 24. Középkiskoláit Szombathelyen, műegyet. tanulmányait Bécsben végezte, majd a *Duna—Száva—Adria Vasúttársaság* szolgálatába lépett. Vállalatának képviselőjében számos külföldi kongresszuson vett részt. Szabadalmait, szakirodalmi munkásságát az anyagvizsgálat, a mozdony, a sínautóbusz és motorkocsiszerkesztés terén külföldön is ismerik. Szakirodalmi munkái az előkelő külföldi folyóiratokban jelentek meg. Jelentős műszaki munkásságának elismerésül a *Ferenc József-rend* hadiékítményes lovagkeresztjét, a Nobel-díjas *Dalen* svéd fizikussal való eredményes együttműködéséért pedig a svéd *Wasa-rend* lovagkeresztjét kapta meg. 1925. magy. kir. kormányfőtanácsossá nevezték ki és 1929. a *német vasútigazgatóságok egyesülete* a sínautóbusz megteremtéséért jutalomdíjban és elismerésben részesítette. Számos társadalmi, kulturális és gazdasági egyesületnél vezető tisztséget tölt be.

Pogány Willy, festő és grafikus, szül. Szeged, 1882. Bpsten végzett tanulmányai után Párisban, valamint Londonban vált is-

mertté neve sikeres illusztrációi révén. 1908. egy ideig Londonban élt, később Amerikába költözött. 1911. a Nemzeti Szalon grafikai kiállításán szerepelt vízfestménygyűjteményével, amelyekért az állami illusztráció-díjjal tüntették ki. 1912. az állami vízfestmény-díjat nyerte el *Felvonulás Wartburgba* c. vízfestményével. 1916. a *Nemzeti Szalon* grafikai kiállításán bemutatott Parsifalhoz és a török népmesékhez festett illusztrációival aratott nagy sikert. 1915. *Kunos Ignác* török népmeséinek angol kiadását, valamint *Benedek Elek Arany-mese* könyvét illusztrálta.

Pokoly József, egyet. nyilv. r. tanár, felsőházi tag, szül. Ór (Szabolcs vm.), 1886. Tanulmányainak befejezése után néptanítói, ref. lelkészi, majd államtudománytudori oklevelet szerzett. 1894. lelkésszé választották, 1895. a kolozsvári tud. egyetem ref. teológiai tanszékének ny. r. tanárává nevezték ki. 1912. a debreceni bölcsészeti akadémia egyetemes történelmi tanára lett. 1914. a debreceni Tisza István tud. egyetem nyilv. r. tanárává hívta meg. 1923. előbbi tanszékét a keresztény egyháztörténelmi tanszékkel cserélte fel. 1920—21. az egyetem dékánjaként, majd rektoraként működött. Jelentős munkásságot fejtett ki az egyházi élet fejlődése érdekében. Tagja volt az erdélyi ref. egyházkerület egyetemes konventjének, a kerületi igazgatótanácsnak, a debreceni diákjóléti bizottság egyik alapítója és a Tisza István Tud. Társaság egyik létrehozója és elnöke. Az egyháztársadalmi és az egyháztörténelmi irodalom terén értékes eredményeket ért el. Tanulmányait különböző folyóiratok közlik. Önálló művei: *A protestantizmus hatása a magyar állami életre*, *Az erdélyi református egyház története*. A debreceni Tisza István tud. egyetem választotta felsőházi taggá.

Polányi Aladár (csurgói), főügyész-helyettes, szül. Kaposvárott, 1970. Középiskolái szülővárosában, jogi tanulmányait a wieni és a budapesti tud. egyetemen végezte. 1892. szerzett jogi doktorátust és még u. a. évben a kaposvári kir. törvényszéknél lépett közszolgálatba. 1894. a budapesti kir. törvényszékhez helyeztetett át, ahol 1897. bíróvá és 1901. alügyésszé neveztetett ki. 1907 óta mint kir. főügyész-helyettes a budapesti kir. ügyészség elnökének helyettese. P. igen helyes érzéssel tölti be ma is ezt a tisztségét és az utóbbi évtizedben igen nagy tevékenységet fejtett ki a konszolidáció megteremtése körül.

Polczer Dezső, főszolgabíró, szül. Károlyháza, 1875 jan. 9. A bpesti egyetemen államtudori oklevelet szerzett, majd a budapesti kir. törvényszék gyakornoka lett. 1904. kezdte közigazgatási pályafutását, Mura-szombathban mint szolgabíró. 1924. választották a sárvári járás főszolgabírójává.

Poll Hugó, festőművész, szül. Budapest, 1867 nov. 15. Münchenben, majd Párisban folytatott művészeti tanulmányokat. A fő-

város táriatain en plein-air festett táj- és életképekkel szerepelt. Művei gyakran pasz-telltechnikában készülnek. *Hazatérő búcsú-sok*, *Sátor előtt* c. munkái nagy feltűnést keltettek.

Polgár István, ítélőtáblai tanácselnök, szül. Nagykárolyban, 1869 dec. 24. Jogi tanulmányainak elvégzése után, 1892. aljegyzővé, 1897. Szabadkára albíróvá, 1901. a szegedi ítélőtábla tanácsvezetőjévé, 1904. Szabadkára járásbíróvá, 1915. u. o. ítélőtáblai bíróvá, 1916. a szabadkai törvényszék elnökévé nevezték ki. 1919. a hűségeskü megtagadása miatt a szerbek Szabadkáról kiutasították. Budapestre menekült, ahol 1922. kúriai bírói címmel az ítélőtábla bírójává és 1926. tanácselnökévé lépett elő. Azóta tanácsa élén polgári magánjogi perekben ítélkezik.

Polgár Viktor, koronaügyész-helyettes, szül. Nagykároly, 1868 szept. 4. Középiskolai tanulmányait szülővárosában, Székesfehérvárott és Budapesten, egyet. tanulmányait Budapesten végezte. 1890. jogtudori oklevelet és 1892. ügyvédi diplomát nyert, majd Miskolcon irodát nyitott. Győrött igazságügyi szolgálatba lépett. 1896. mint albíró, 1898. kir. alügyésszé nevezték ki és a bpesti ügyészséghez osztották be. 1904. ügyésszé, 1912. főügyész-helyettesé léptették elő. 1917. koronaügyész-helyettes lett. A *Budapesti Egységes Bírói és Ügyvédi Vizsgálóbizottság* tagja. A II. o. polg. hadiérdemkereszt tulajdonosa.

Pollák Illés, jogtudós és publicista, szül. Szombathely, 1852 dec. 13. Középiskolái elvégzése után a bpesti és bécsi egyetemek jogi karán folytatta tanulmányait. 1879. kezdte meg ügyvédi gyakorlatát Bpsten, ahol csakhamar a legkeresettebb ügyvédek egyike lett. Ügyvédi gyakorlatával párhuzamosan élénk publicisztikai tevékenységet is fejtett ki és évtizedeken keresztül munkatársa volt a *Magyar Szalonnak*, a *Pester Lloydnak*, az *Országos Hírlapnak*, a *Pesti Hírlapnak*, a *Magyar Hírlapnak*, a *Hétnek* és különböző jogtudományi folyóiratoknak. A budapesti ügyvédi kamarának hosszú ideig ügyésze, az Országos Ügyvédszövetségnek több éven át elnöke volt. A Kúria ügyvédi tanácsának tagja. 1913. a király értékes munkásságának elismeréséül az udvari tanácsosi méltóságot adományozta P.-nek. *Homo* álneven írott tárcái Kiss József *Hét-jének* a legszívesebben olvasott szépirodalmi cikkei voltak. 1894. az egyházpolitikai harcok idején Flamma álnév alatt *Sybilla Rómában* címmel könyvet írt. Egyéb önálló művei: *Erősek és gyengék*, *A művészi teremtési törvények*, *A katonai közhivatalnok megvesztegetése*.

Pollatschek Elemér, főorvos, egyet. m. tanár, szül. Nagykároly, 1875 febr. 10. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti egyetemen tanult, ahol orvostudományi oklevelet szerzett. Kórházi gyakorlatát a bpesti Zsidó-

kórházban kezdte meg, amelynek orvosa, majd 1910. gégegyógyászati főorvosa lett. 1916. a bpesti egyetem gégegyógyászati karán m.-tanárrá képesítették. P. magánorvosi gyakorlatot is folytat és egyike a legkiválóbb magyar gégegyógyászoknak. Tudományos működésének eredményeit a hazai és külföldi szaklapokban tette közzé. Legnevezetesebb munkája: *Dolgozatok az orr és gégebetegségek köréből*, amelyet a külföldi szakkörök is nagy elismeréssel fogadtak.

Polnay Jenő (tiszasülyi), v. miniszter, az Atlantica-Trust elnöke, szül. Tiszasüly, 1873 aug. 20. A debreceni jogakadémian tanult, majd kereskedelmi tanulmányait Morvaországban folytatta. Tanulmányainak befejezése után erdőgazdasággal és fatermeléssel foglalkozott. A *Faipari és Fakereskedelmi Értesítőt*, később a *Faügyi Szemlét* szerkesztette. Előbb az Erdőipari r.-t. kivitelei üzetének lett a vezetője, majd a Groedel Testvérek Gőzhajózási r.-t. londoni érdekelttségét szervezte meg, amelynek később igazgatója lett. Utóbb megalapította az „Atlantica” *Tengerhajózási r.-t.-ot* (1921 óta Atlantica Trust) és vezérigazgatója, majd elnöke lett. 1919. az első Friedrich-kormány közéleti minisztere volt.

Polónyi Dezső, ügyvéd, szül. 1875. Kecskeméten végezte középiskoláit, majd a fővárosban jogot tanult az egyetemen. 1899. államtudományi, 1900. pedig jogtudományi doktorátust szerzett. Előzően, 1896. atyjának, Polonyi Géza, v. igazságügyminiszternek irodájába lépett. 1904. tett ügyv. vizsgát és azóta atyja mellett önálló ügyvédként működött. A magyar politikai élettel korán megismerkedett 1906. és 1910. Kézdivásárhelyen országgyűlési képviselővé választották. A parlamentben már első felszólalásakor föltűnt szónoki képességével. Egyébként nagy hatást keltett a horvát és a fiumei kérdés alkalmával elmondott beszédeivel, valamint a bankvita során történt fölszólalásaival. Résztvett a sajtótörvény előkészítő bizottságának tárgyalásain és tagja volt az igazságügyi, továbbá a mentelmi bizottságnak. P. igen sokoldalú publicisztikai tevékenységet fejtett ki. Számtalan cikket és tanulmányt írt a fővárosi és vidéki lapokba. 1907 óta, közel 6 éven át a *Nemzeti Sport* c. lapot szerkesztette. Egyébként a magyar sport egyik megteremtője és vezéralakja. A MAC evezőszakosztályának ma is elnöke. Mint ügyvéd, korának majdnem minden nagyobb számbú perében szerepelt. Nagy sikert aratott Kovács Gyula, országgyűlési képviselő bűnügyében, akit védőbeszédének hatása alatt az esküdtszék fölmentett a Tisza István gróf min. elnök ellen a parlamentben elkövetett gyilkosság kísérletének vádjá alól. A forradalmak lezajlása után igen élénk részt vett a konzolidáció megteremtésében és higgadt magatartásával nagy hatást gyakorolt az ország lakosságára. P. volt *Friedrich István v. miniszterelnök* védője is, akit a Tisza-gyilkosság ügyében perbefogtak. A háborút mint huszárszázados

küzdötte végig és bátorságáért több kitüntetést kapott. 1928-ban könyvet írt a királykérdésről, melyben a napolitikának felülemelkedve, nagy alaposága felől tett bizonyosságot.

Pólya György, egyetemi rk. tanár, szül. Bpest, 1887 dec. 13. Főiskolai képzettségét a bpesti, párisi és göttingeni egyetemeken szerezte. 1904. a bpesti egyetemen m.-tanárrá képesítették. 1920. a zürichi egyetem felsőbb matematikai tanszékének rk. tanára lett. 1924—25. Angliában tartott előadásokat. Fontosabb műve: *Aufgaben mit Lehrsätzen aus der Analysis*.

Pólya Iván, festőművész, szül. Szolnok, 1889 nov. 10. Középiskoláit Szolnokon végezte. Szobrásznak készült, de áttért a festészetre. 1915. résztvett a Műcsarnok tavaszi tárlatán. A háborúban frontszolgálatot teljesített. 1908. az Ernst-múzeumban gyűjteményes kiállítást rendezett. Szülővárosában, az ottani művésztelepen dolgozik. A románok pusztítása után jelentős munkát végzett a város újjáépítésében és ajándékol a szolnoki vártemplom részére egy nagyméretű oltárképet festett. Leghatalmasabb alkotása a *Család* c. képe, amely a családi életet dicsőíti.

Pólya Jenő, orvos, egyet. rendk. tanár, szül. Bpest, 1876 ápr. 30. A bpesti egyetemen szerezte orvosi diplomáját. Egy ideig Dollinger tanár mellett volt asszisztens, majd 1908. m.-tanárrá képesítették. 1910. a Szent István-kórház sebész-főorvosa, 1914. rk. egyetemi tanár lett. Jelentősebb művei: *A mellső csarnok zugának állapota glaukomás szemeken*, *A zsírszövetnekrózisról*, *Az epekövek kórtanának mai állása*, *A duodenális fekélyről*.

Pólya Tibor, festőművész, szül. Szolnokon, 1886. Középiskolái után a szolnoki művésztelepen kezdte művész tanulmányait. Utána hosszabb időt töltött Münchenben és Párisban. Már serdülő korában több müncheni lap rajzolója volt. Azóta számos külföldi városban fordult meg és gyarapította a magyar rajzművészet kitünő hírnevét. Több kollektív kiállítást rendezett, köztük Torontóban (Kanada) és New-Yorkban. Amerikai tartózkodása alatt több világban rajzolóművésze volt. A szellemi és pénzvilág hírességei között megfestette a magyarok nagy barátjának, Rothermere lordnak portróját is. A londoni kiállításon egy festményét két közéleti kitűnőség vette meg. P. rajzait egészen különös egyéni meglátás jellemzi a dolgok karakterének nem minden túlzása nélkül. Alkotásaiban igen sok eredetiség és böles humor mosolyog. Plakátjai az egész világban ismertek. A *Magyar Újságrajzó Művészek Egyesülete* 1929. társelnökké választotta.

Pompéry Elemér (vallányi), okl. mérnök, a magy. kir. szab. bíróság ny. elnöke, szül. Bpest, 1856 máj. 25. Tanulmányait Karlsruhében és Bpsten végezte, majd 1878. mérnöki diplomát szerzett. Állami szolgálatát a Sop-

ron-Eberfurti Vasút karlócai szakaszának ellenőreként kezdte, építésvezetői minőségben. Résztvett a boszniai okkupációban és a hadi-érdemkeresztel tüntették ki. 1896. az akkor felállított szab. bíróság bírájává nevezték ki. 1919. alelnök, 1921. elnök lett, táblai elnöki rangban. Több alkalommal képviselte a kormányt fontos külföldi tárgyalásokon és kongresszusokon. A világháborúban mérnökkari honvédmagnyi rangban vett részt. A III. o. polgári érdemrend tulajdonosa. A *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* tb. tagja és helyet foglal a szfv. th. bizottságban is.

Pongrácz Aladár, ügyvéd, szül. Elek, 1899 ápr. 17. Aradon tett érettségi vizsgálatot, majd a szegedi egyetemen folytatta tanulmányait, ahol jogtudori oklevelet nyert. A háború alatt zászlósi rangban teljesített szolgálatot. Több hadikintűtetés tulajdonosa. A *Mefhosz* volt alelnöke. 1928. Künszentmiklóásra került, ahol jelenleg is ügyvédi gyakorlatot folytat. A helyi társadalmi életben élénk szerepet visz.

Pongrácz Alajos, reálgimn. igazg., szül. Bpest, 1877 máj. 8. Középkolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1904. a temesvári áll. főgimnázium tanára lett. 1907. a Ferenc József nevelőintézet tanárává nevezték ki. 1910. a verseci áll. főreáliskola igazgatója lett. A háború előtt tart. főhadnagy volt. Megkapta a II. oszt. polg. hadiérdemkeresztet. 1920. áthelyezték a bpesti Kazinczy Ferenc főgimnáziumhoz. 1924. a budapesti II. ker. kir. katolikus reálgimnázium igazgatója és a Ferenc József nevelőintézet főigazgatója lett. Az *Egyesült Keresztény Nemzeti Liga* alelnöke, a *Tanárok Nemzeti Szövetségének* igazg. tagja, a II. ker. egyháztanács tagja, a *Foederatio Americana* dominusa. Pedagógiai és társadalomtudományi értekezései és cikkei gyakran jelennek meg szaklapokban. Előadásokat és felolvasásokat tart.

Pongrácz György (szentmiklósi és óvári), ügyvéd, ny. vm. főjegyző, szül. Vidéfalva, 1879 aug. 16. Középkolait Losoncon, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte. 1900. Szirákon szolgabíró, majd 1902. vm. aljegyző, 1906. másodfőjegyző, 1914. pedig vármegyei főjegyző lett. A háború alatt mint főhadnagy harctéri szolgálatot teljesített és számos kintűtetést nyert. 1918. főjegyzői állását újból elfoglalta. 1919. a kommunisták elől menekülve cseh fogságba került, hol a cseheknek balassagyarmatról történt kiverése miatt 6 hónapig vizsgálati fogságban volt. 1923. nyugdíjba vonult s ügyvédi oklevelének megszerzése után 1926. Balassagyarmaton ügyvédi irodát nyitott.

Pongrácz Jenő, ügyvéd, újságíró, szül. Bpest, 1883. A bpesti egyetemen tanult. Tanulmányainak végeztével újságírói pályára lépett, majd ügyvédi gyakorlatot kezdett. Mint ügyvéd különösen lakásügyekkel foglalkozik. Ügyésze az „Otthon” *Írók és Hírlapírók*

Körének és a Magyar Írók Egyesületének. P. szerkesztésében jelenik meg a *Magyar Törvénykezés* c. szaklap. A napi- és szaklapokban sűrűn jelentek meg közgazdasági és jogi cikkei. Fontosabb munkái: *Lakásügyi szabályok*, *Községi bíraskodás*, *Választójogi útmutatás*, *Jogi tanácsadó*, *Illeték Lexikon*, *Adóügyi Útmutató*.

Pongrácz József, főiskolai igazg., szül. Ete, 1885 jan. 4. Középkolait és teológiai tanulmányait Pápán végezte, majd két esztendő az edinburgi New Collegeben töltött. 1907. lelkeszi oklevelet szerzett. Egyideig mint püspöki titkár működött, majd 1910. Pápán helyettes és 1913. rendes teológiai tanár lett. 1917 óta főiskolai könyvtárnok. Mint hivatalos kiküldött résztvett 1913. a *Keresztény Diákok Világszövetségének* és a *Presbiteri Egyházak Világszövetségének* ülésein, 1927. pedig a *Faith and Order* mozgalom lausannei világyűlésén. A *Dunántúli Protestáns Lap* szerkesztője. A *Pápai Külmisziói Egyesület* elnöke, a *Pápai Hitelbank* igazgatósági tagja. Széleskörű szakirodalmi munkásságot fejtett ki. Magyar, angol és holland nyelven több munkája jelent meg.

Pongrácz Tibor, ügyvéd, szül. Piski, 1902 jan. 24. Középkolait Makón, egyetemi tanulmányait Szegeden végezte, ahol jog- és államtudományi doktorátust nyert. Tanulmányainak befejezése után mint gyakorló ügyvéd Szegeden működött. 1928. Künszentmiklóson ügyvédi irodát nyitott. Élénk részt vesz a város társadalmi életében.

Poós Rezső, apátplébános, szül. Gvőr, 1877 márc. 23. Középkolait Győrött és Székesfehérvárott, a teológiát Innsbruckban végezte, ahol 1900. pappá szentelték. Eleinte különböző helyeken működött és 1922. Budafok plébánosa lett. 1926. apáttá nevezték ki. Megalapította a budafoki, albertfalvai és kelenvölgyi egyházközségeket. A *Budafoki Kaszinónak*, az egyházközségnek és a *Tesznek* járásköri elnöke. A *Vidéki Hírlapírók Orsz. Szövetségének* és a *Pázmán Hírlapírók Egyesületének* tagja. A *Budafok és Vidéke* c. lap szerkesztője. Számos irodalmi munkájában praktikus életbölcséleti kérdésekkel foglalkozik.

Popovics Iván, a Thökölyanum igazgatója, egyet. int. tanár, szül. Arad, 1870 júl. 10. Középkolait Aradon végezte, egyet. tanulmányait pedig Bpsten, ahol tanári oklevelet szerzett. Működését a bpesti VIII. ker. áll. főgimnáziumban kezdte meg. 1910. kinevezték a Keleti Keresk. Akadémiára, a szerb nyelv tanárává. Később a közgazd. egyetem Keleti intézetének tanára lett. P. élénk munkásságot fejtett ki a szerb és horvát nyelvű irodalom ismertetése terén. Résztvett a horvát országos törvények magyar fordításában. Az egyetemes irodalomtörténet számára lefordította a szerb, horvát és bolgár irodalomtörténetet. Tanügyi közleményei a *Pedagógia és a Magyar Kritika* hasábján

jelentek meg. Több szerb és horvát vonatkozású cikket írt a *Pester Lloyd*ba és más napilapokba. A bpesti szerb egyházközség és a budai gör. kel. egyházmegye consistóriumának tagja. A Pázmány Péter Tud. Egyetem lektora. A Thökölíanium igazgatója.

Popovich Miklós, gimn. h. igazg., szül. Versec, 1877 nov. 24. Középiskoláit Versecen, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol bölcsészettudományi oklevelet szerzett. Egy-ideig különböző vidéki városokban működött. A háború alatt frontszolgálatot teljesített. Több kitüntetésben részesült. A háború után Makón, majd 1922 óta Balassagyarmaton működik, ahol az áll. főgimnázium igazgatóhelyettese. Cikkei a helybeli lapokban jelennek meg. A községekben ismeretterjesztő előadásokat tart és ezért a belügyminisztériumtól több ízben elismerésben részesült.

Popovics Sándor, a Magy. Nemzeti Bank elnöke, felsőházi tag, szül. Bpest, 1862 okt. 22. Középiskolai és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, majd megszerezte a jogi doktorátust. Közzolgálati működését a pénzügyminisztériumban kezdte, ahol nem mindennapi karriert futott be. 1895. már min. tanácsossá nevezték ki. Mint a kormány pénzügyi előadója részt vett a Széll—Körber-féle magy.-osztrák kiegyezési tárgyalásokon. 1903. p.-ü.-min. államtitkárrá nevezték ki, majd 1906. a Wekerle-kormány politikai államtitkára lett. Ugyanakkor Pozsony I. ker. alkotmánypárti programmal képviselőjéül választotta. Mint államtitkár a min.-elnöki teendőket is elfoglalt Wekerlének állandó helyettese volt és az akkori koalíciós kormányzási viszonyok súlyos válságai közepette nagy nehézségekkel kellett megküzdnie. 1908. a pénzügyek terén kifejtett működésének elismerésül a király v. b. t. tanácsossá nevezte ki. 1909. az Osztrák-Magyar Bank kormányzója lett. A háború alatt ebben a minőségében P. vezette a Monarchia pénzügyeit. 1918. a III. Wekerle-kabinetben elvállalta a pénzügyi tárcát. Mint pénzügyminiszter, nagy érdemeket szerzett a korona romlásának megakadályozása terén. A forradalom alatt nem foglalkozott közügyekkel. 1920. azonban elvállalta a magyar béke delegációban a pénzügyi kiküldött tisztségét. 1921. gróf Teleki Pál miniszterelnök felajánlotta neki a Magyar Kir. Állami Jegyintézet elnökségét, amit P. elfogadott. 1924. a kormányzó a *Magyar Nemzeti Bank* elnökévé nevezte ki. A magyar pénzügyi viszonyok megjavítása P. működéséhez fűződik. Egyike a legkiválóbb magyar pénzügyi szakembereknek, akit állandóan a legfontosabb és legnehezebb ügyekben foglalkoztattak. A háború óta különböző, nagyfontosságú megbízatásait páratlan munkabírással és avatottsággal látja el. Gyakorlati működése mellett számos értékes pénzügyi, politikai értekezést írt. A *Pénz sorsa a háborúban* c. műve a Carnegie-alapítvány ki-

adásában jelent meg. A *világháború gazdasági és társadalmi története* c. összefoglaló munka keretében. Ugyanazt magyar nyelven a Magyar Tudományos Akadémia adta ki. Munkatársa volt a *Közgazdasági Lexikonnak*. A felsőháznak hivatalból tagja.

Popper Béla, r.-t. vezérigazgató, szül. Budapest, 1887. Tanulmányait a fővárosban és Hamburgban végezte, majd a keresk. pályára lépett. A sportélet terén is értékes tevékenységet fejt ki, a *Musz.* tanácstagja és gazdasági bizottságának elnöke, a *Phöbus* S. C. elnöke, a *III. T. V. E.* úszó szakosztályának elnöke, a *M. Asztaltennisz Szövetség* al-elnöke. Szakcikkei a *Pester Lloyd* hasábjain látnak napvilágot.

Pór Bertalan, festőművész, szül. Bábászék, 1880 nov. 4. Középiskoláit Bpsten végezte, majd Münchenben, később Párisban folytatott művészeti tanulmányokat. A főváros tárlatain gyakran szerepel kötött stílusú kompozíciókkal és arcképekkel. *Ónarc-kép* c. műve nagy feltűnést keltett érdekes felfogásával és különös színkeverésével. A *Nyolcak* művészcsoportjának volt tagja. 20 éves korában a Műcsarnokban kiállított. 1914-ben résztvett a San-Franciskói vilákkiállítás magyar részében nagy kompozícióival. Szerepelt a római nemzetközi kiállításon 1912-ben és ugyanebben az évben Berlinben a magyarok kiállításán csoportarckép című művével. 1919 óta külföldön, főleg Párisban él.

Pores István, ügyvéd, szül. Miskolc, 1867 dec. 26. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Bpsten jogot hallgatott és 1894. ügyvédi oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után rövid ideig bírósági gyakorlónak volt Budapesten, majd Miskolcon, mint árvaszéki ülnök működött. 1894 óta bpesti ügyvéd. A háború alatt a harcúterén teljesített szolgálatot, megkapta a Signum Laudis-t, az ezüst és a bronz vitézségi érmet, valamint a Károly-csapatkeresztet. P. a Calvin Szövetség jogtanácsosa és adminisztratív igazgatója, a bpesti ref. egyház ügyésze, a Bpesti Ügyvédi Kamara volt választmányi tagja, a Sas Körnek volt elnöke, majd alelnöke. Az egyházi irodalomnak ismert műve-lője.

Porosz Mór, orvos, szül. Alberti, 1867 okt. 22. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1892. orvosi oklevelet szerzett. A háború alatt, mint tart. ezredorvos a budapesti honvédkerület bőr- és nemibeteg kórházának parancsnoka volt és értékes szolgálatait megkapta a Signum Laudis-t, a vöröskereszt II. oszt. jelvényét, a német vöröskereszt érmet, a német érdem emlékérmét, valamint a jubileumi emlékérmét. Gyakorlati és tudományos működést fejt ki. Több bel- és külföldi tudományos és szakegyesület tagja. Megjelent művei: *A férfiak nemi élete*, *Sexuelle Warheiten*, ugyanez orosz nyelven.

Több magyarországi és külföldi orvosi szaklap munkatársa. 168 kisebb nagyobb szakmúve jelent meg német, angol, orosz és francia nyelven.

Porzolt Béla, r.-t. alelnök-vezérigazgató, szül. Komárom, 1885 febr. 15. Középiszkoláit Pozsonyban, a műegyetemet Budapesten végezte, ahol gépészmérnöki oklevelet nyert, majd Zürichben folytatta elektrotechnikai tanulmányait. Ezeknek befejezése után a turini Diatto—Klement-autógyárban működött, majd a *Fegyver- és Gépgyár* mérnöke lett. Itt 1914. főmérnöké és 1917. cégvezető főmérnöké nevezték ki. 1920. megalapította a *Lemezáru gyár r.-t.-ot*, melynek ügyvezető igazgatója, jelenleg igazgatósági tagja. 1924 óta a *Szent Lukács-fürdő r.-t.* alelnök-vezérigazgatója. A koronás arany érdemkereszt tulajdonosa.

Pósta Sándor, fogorvos, szül. Pánd, 1888 szept. 25. Középiszkoláit Baján, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte. 1913. a kolozsvári klinikán mint egyet. tanársegéd működött. Tudományos munkáit számos európai nyelvre lefordították. Nevezetesebb művei: *Az állcsontok lövés sérüléseinek utókezelése*, *A sebészi gyökkezelés*. A magyar vívósport egyik legkiemelkedőbb alakja. Már 1908. a szegedi országos vívóversenyen első díjat nyert. Ez időtől kezdve a hazai és külföldi vívóversenyeken mindig az első között szerepelt. Többszörös bajnok. 1923. a Békessy emlékersenyt, 1924. a Hősök emlékersenyt, a *Keresztessy emlékersenyt*, a *legjobb magyar kardvívó* címet, az olimpiai válogatóversenyt, a bajnokságot és a *párisi olimpián az egyéni kardvívás olimpiai bajnokságát nyerte*. Győzelmével az egész művelt világ figyelmét a magyar sportkultúra felé fordította. *Budafok város díszpolgára*. 1924 óta a fővárosi törv.-hat. biz. tagja és mint ilyen közegészségügyi és társadalompolitikai téren fejt ki értékes közéleti tevékenységet. Számos sportegészségügyi és várospolitikai hírlapi cikket írt.

Potovszky András, m. kir. kúriai bíró, szül. Csikszentgyörgy, 1880 nov. 26. Középiszkoláit Csiksomlyón, egyetemi tanulmányait Kolozsvárott és Debrecenben végezte. 1903. jogtudori oklevelet szerzett. Ugyanekkor, a kolozsvári kir. törvényszék szolgálatába lépett. Mint gyakornok kezdte meg működését, majd 1905. aljegyzővé nevezték ki. 1906. bírói vizsgát tett. 1907. a kolozsvári kir. ítéltáblához tanácsjegyzői szolgálatra rendelték be. Ugyanez évben jegyzővé nevezték ki. 1908. a kolozsvári kir. törvényszéknel nyert elhelyezést, mint albiró. 1912. kapta meg bírói kinevezését. 1914. a petrozsényi kir. járásbíróság vezetője lett. A román megszállás miatt székhelyét elhagyta és 1919. a csurgói kir. járásbíróság járásbírája lett. 1921. Pécsre ítéltáblai bíróvá nevezték ki. 1927. magy. kir. kúriai bíróvá lépett elő. A

polgári érdemkereszt II. osztályának tulajdonosa.

Pottyondy Béla (csásfordi és potyondi), kir. közjegyző. szül. Linz, 1866 dec. 12. Főiskolai tanulmányait a budapesti Pázmány-egyetemen és külföldön végezte. Dunántúl hat megyéjére terjedő szombathelyi kir. közjegyzői kamarának 1919. év óta elnöke, Vas vármegye törvényhatósági bizottságának és Szombathely város képviselőtestületének tagja, a vas megyei Kaszinó Egyesületnek tíz évig volt titkára, a szombathelyi Cecília székessygházi zenegyesület világi elnöke, a szombathelyi önkéntes tűzoltó és mentő egyesületnek alelnöke, a Szombathelyi Egyházmegyei Takarékpénztár R.-T. igazgatóságának és több karitatív és nemzetvédelmi társadalmi egyesületnek tagja.

Pottyondy József, földbirtokos, szül. Szilsárkány, 1877 márc. 20. Középiszkolai tanulmányait a soproni Bencés-gimnáziumban és a győri főgimnáziumban végezte, majd a bpesti tud. egyetem hallgatója volt. Tanulmányainak befejezése óta birtokán gazdálkodik, amelyet mintaszerű gazdasággá sikerült fejlesztenie. Megyéjének közéletében élénk szertartást játszik.

Potyondy Károly (szentmártoni, vitéz), nyug. ezredes, szül. Szeged, 1875 ápr. 11. Tanulmányainak befejezése után katonai pályára lépett. Fokozatos előléptetések után 1910. századosá neveztek ki. A háború alatt 38 hónapot a tűzvonalban töltött. Az oroszok kárpáti offenzívája alkalmával a 301. honv.-gyalogezred századparancsnoka lett, majd ezredparancsnokká nevezték ki, később őrnaggyá léptették elő. 1917. az olasz harctéren vezényelték. A piavei hídnál egy ütközetben 15 sebet kapott. Az összeomlás után résztvett az ellenforradalomban, majd a Nemzeti Hadsereg tagja lett. 1920. alezredessé, majd ezredessé nevezték ki. 1922. vitézzé avatták és a csongrád megyei vitézi szék kapitánya lett. 1925. nyugalomba vonult. Kötüntetései: a kardokkal díszített hadiékítményes Lipót-rend lovagkeresztje, a hadiékítményes vaskoronarend a kardokkal, a tiszt arany vitézségi érem várományosa, a hadiékítményes érdemkereszt a kardokkal, az ezüst és bronz katonai érdemérem az érdemker. szalagján, a sebesülési érem két sávval, Károly-csapatkereszt stb.

Pottyondy Lajos, (vitéz, csásfordi és potyondi), ny. honvédszázados, vitézi széktag, szül. Kemenesszentmárton, 1895 ápr. 22. Középiszkoláinak elvégzése után önként jelentkezett hadi szolgálatra a pápai 7. honvédszázadrezendél. 1915. került az orosz harctérre, ahol számos ütközetben vett részt. 1917. tényleges állományba átvették, mint hadnagyot. Sebesülése után az érsekújvári pályaudvarparancsnokságnál teljesített szolgálatot, majd 1918. ismét kiment

a harctérre. A háború alatt tanúsított vitéz és bátor magatartásáért az I. és II. o. ezüst és a bronz vitézségi érmet, a Kánoly-csapatteresztet, a sebesülési érmet, valamint a Mária-keresztet kapta. A kommün alatt Pápan letartóztatták és forradalmi tvszék elé állították. A forradalom után belépett a Nemzeti Hadsereg kötelékébe, majd rövidesen nyugalomba vonult és azóta Vas vármegye vitézi székartója. A kormányzó 1925. avatta vitézzé.

Pozsogár Rezső, ügyvéd, országgyűlési képvis., szül. Bánokszentgyörgy, 1884 ápr. 17. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint ügyvéddoktori oklevelének elnyerése után, Csáktornyan nyitott irodát. A megszállás után Letenyén telepedett le. 1926. a letenyei kerület a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt programjával országgyűl. képviselőjévé választotta. Zala megye tb. főügyésze, a földművelésügyi minisztérium munkásjogvédő intézmények vezetője. Mezőgazdasági munkáskérdésekkel foglalkozik.

Pozsonyi György, államr. felügyelő, szül. Kassa, 1891 nov. 26. Középiskolai tanulmányait Bpsten végezte. A háború alatt, mint tényleges állománvú főhadnagy, az orosz, olasz és szerb fronton küzdött. Kiténtetése a hadiékítményes III. o. katonai érdemkereszt a kardokkal, a bronz vitézségi érmet, a Károly-csapattereszt és a sebesülési érmet. 1919. lépett a rendőrség szolgálatába és először a VII. majd a VI. és VIII. ker. osztályparancsnokságnál volt beosztott tiszt. 1929. áthelyezték a főparancsnokságra, ahol jelenleg a lovasosztály h. parancsnoka.

Pödör István, főjegyző, szül. Vica, 1877 aug. 24. Tanulmányait Kapuvárott és Zalaegerszegen végezte. Pályáját Vitnyéd községben kezdte mint segédjegyző. 1899. Csornán választották III. jegyzővé, ahol később adóügyi jegyző lett. A háború alatt Szanyban volt vezetőjegyző. 1920. Csorna ismét megválasztotta vezetőjegyzőjévé, ahol községfejlesztési, kulturális és társadalmi ügyekben hasznos tevékenységet fejt ki. A községháza, polg. iskola, tűzoltószertár és más közhasznú intézmények létesítése nagyrészt P. munkásságának eredménye.

Pravotinszky Lajos, festőművész, grafikus, szül. Bpest, 1880 ápr. 6. Középiskoláit Bpsten végezte, majd Nagybanán Hollósy Simonnál, továbbá Münchenben és Párisban folytatott festészeti tanulmányokat. 1901—1902—1903—1904. áll. ösztöndíjat kapott, 1905. a Nemzeti Szalonban kiállított képével a grafikai nagydíjat nyerte és 1907. a milánói világiállításán az aranyérmet kapta meg. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. Kiténtetése a Signum Laudis a kardokkal, a Károly-csapattereszt és a sebesülési érmet. Később a sajtóhadiszálláson működött, mint rajzoló és megkapta a Ferenc József-rendet. Munkái nagyrészt a Szépművészeti, valamint Hadtörténelmi Múzeumban

továbbá Bécs, München és Sarajevo múzeumaiban vannak.

Preininger Tamás, egyet. m.-tanár, szül. Regőce, 1893 május 7. Középiskolai tanulmányainak befejezése után Bpsten, majd Berlinben a tud. egyetem orvosi karának hallgatója volt. Még mint egyet. hallgató vonult a harctérre. Kiténtetése: bronz vitézségi érmet, II. oszt. bronzérem, arany érdemkereszt, Signum Laudis a kardokkal és Károly-csapattereszt. Leszerelése után folytatta tanulmányait és 1919. doktorátust tett. Előbb a bajai köz-kórházban, majd a bpesti egyetem bőr- és nemikórtani osztályán működött. 1921. a debreceni egyetem meghívására elfogadta a bőr- és nemikórtani tanszék II. tanársegédjé tiszte. 1923. első tanársegéd, 1926. adjunktus lett. 1928. magántanári képesítést nyert. Hazai és külföldi szaklapokban értekezéseket írt. Az *Országos Orvosszövetség*, a *Debreceni Orvosegyesület*, a *Magyar Dermatológiai Társaság* stb. tagja.

Preisich Kornél, gyermekorvos, egyet. magántanár, szül. Szolnok, 1869 jún. 15. A budapesti egyetemen végezte tanulmányait, majd asszistens lett, később a Stefánia-gyermek-kórház főorvosává választották. Utóbb a fővárosi kórházaknak volt oszt. vezető főorvosa. 1905. egyetemi magántanárrá képesítették. A pathológiába, bakteriológiába a gyermekgyógyászatba vágó, továbbá a fertőző betegségekről szóló értekezései sűrűn jelentek meg az orvosi szaklapokban. Főbb közérdekű munkái: *Gyermekgyógyászati kompendium*, *Az angolkórság*, *Tuberkolózis a gyermekkorban*, *A gyermekek nemi élete*, *A gyermek ápolása, táplálása és gondozása*.

Preisinger Frigyes, r.-t. ügyv. igazg., szül. Wien, 1888 okt. 14. Tanulmányait a műdolgozó akadémián és a bécsi Technische Hochschule-ban végezte. Mint csapattiszt teljesített tényleges katonai szolgálatot. 1913. megvált a katonaságtól és a háború kitöréseig, mint önálló építész működött. A háborúban Jenő főherceg oldalán vett részt. Később Hötzenndorf Conrad, azután József főherceg tűzérési előadója volt. A Ferenc József-rend lovagkeresztjét, az ezüst és a bronz Signum Laudis-t és a kat. arany érdemkeresztet kapta meg. Az összeomlás után átmenetileg a *Puch-műveknél* működött, létrehozta a Puch-Daimler-fuziót. 1920. a *Süss Nándor r.-t.* ügyvezető igazgatója lett. A *Süss Nándor r.-t.* és az *Allami Hadianyaggyár r.-t.*-nak igazgatósági tagja.

Preisz Hugó (rumai), egyet. ny. r. tanár, szül. Ruma (Szlavónia), 1860 szept. 21. Középiskoláit Kalocsán és Újvidéken, egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol 1885. orvosdoktori oklevelet szerzett. A budapesti egyetem körbonctani intézetében mint gyakorlatnok, később mint asszistens működött. 1888. a törvényszéki orvostani intézet asszisztense, 1889. Lumniczer mellett műtőgyakor-

nok lett. Külföldi tanulmányútja után 1891. az *Allami Baktériológiai Intézet* vezetője és 1895. az *Allatorvosi Főiskola* tanára lett. 1906 óta a bpesti egyetemen a baktériológiának, 1914 óta pedig az általános kórtannak is ny. r. tanára. 1894—1923. a diftéria-szérumot termelő állami intézet vezetője volt. Az orvosirodalomban széleskörű szakmunkásságot fejt ki. Önálló munkái: *A veleszületett szivbajokról, Összehasonlító tanulmányok a bacillaris pseudo-tuberkulózisokról, Tanulmányok a sertésvésztről és sertéspestisről, Baktériológiai tankönyv, A Centralblatt für Baktériologie* c. folyóiratban a lépfenebacillusról, virulenciájának lényegéről, a lépfene infékciónról és immunitásról tanulmányi sorozata jelent meg. Számos különféle orvostudományi, de főleg a baktériológia körébe vágó tanulmányai, a magyar és német szaklapokban jelentek meg. A *M. Tud. Akadémia* lev. tagja.

Preszly Elemér, főispán, szül. Dunaalmás, 1877 július 22. A bpesti egyetemen folytatott jogi tanulmányainak befejezése után 1901. avatták jogtudorrá, majd 1903. szerezte meg ügyvédi oklevelét. 1909. a váci választókerület országgyűlési képviselőjévé választotta. 1917. Pest megyének és a Dunántúlnak hadigondozó kormánybiztosi teendőit látta el. 1920 májusában nevezték ki Pest megye főispánjává. Mint az ország első vármegyéje főispánjának súlyos szerep jutott P-nek, az összeomlás utáni időkben a vármegye nyugalmanak és rendjének helyreállításában. A forradalmi és ellenforradalmi események Pest megyében nagy erővel robbantak ki. A vármegye békéjét csakis a főispán körültekintő működése tudta megmenteni. P. érdeme, hogy Pest megye éppen úgy vezető megyéje Csonka-Magyarországnak, mint az Nagy-Magyarország idején volt. Rendkívülien értékes szolgálatait a kormányzó a csillagokkal díszített II. o. magyar érdemkereszttel jutalmazta.

Preszly Lőránd, csendőrségi és jogi szakíró, szül. Szeged, 1883 júl. 12. Tanulmányainak befejezése után 1903. a csendőrség szolgálatába lépett, 1923. a bpesti egyetemen jogi doktorátust szerzett. Később, mint őrnagy a hadügyminisztériumba nyert beosztást. Főbb munkái: *A magyar kir. csendőrség története, A nemzeti társadalom alapkérdései, A csendőrség úttörői.*

Prihoda István, festőművész, szül. Kolozsvár, 1891 nov. 15. Középiskoláit és a Képzőművészeti Akadémiát Bpsten végezte. Tanulmányainak elvégzése után a Műcsarnok állandó kiállítója lett. Rézkarcai közismertek. A Képzőművészeti Múzeum birtokában számos képe van. 1911—1914. a *Grafikusok Egyesületének* díjait nyerte el. A sanfranciskói kiállításon éremmel tüntették ki. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és fogságba került. A Kerenszki-forradalom ide-

jén sikerült hazaszöknie. 1926. elnyerte a *Szinnyei-Társaság* grafikai díját.

Prikkel Kálmán (rétei), főjegyző, szül. Nagykőrösön, 1891 márc. 20. Középiskoláit szülővárosában végezte, a közigazgatási tanfolyamot pedig Kolozsvárott. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített s rokkant lett. Leszerelés után magyarkapusi körjegyző lett, az oláh megszállás miatt székhelyét el kellett hagynia. 1920-ban Alberti község adóügyi jegyzője, majd 1923. főjegyzője lett. A község fejlesztésében tevékeny részt vesz. Több helyi egyesület elnöke s a járásnak tűzrendészeti felügyelője.

Prinz Gyula, egyet. ny. r. tanár, szül. Rábamolnár, 1882 jan. 11. A bpesti és külföldi egyetemeken tanult és előbb a breslaui, majd a bpesti egyetem földtani intézetében volt asszisztens, 1908. az egyetemen a geológia tanára, ugyanakkor az Erzsébet-nőiskola tanára lett. 1918. a pozsonyi, majd a Pécsre helyezett egyetemen a földrajz nyilvános r. tanárává nevezték ki. A *Magyar Földrajzi Társaságnál* előbb a főtítkári, később az al-elnöki tiszteletet töltötte be. 1906. résztvett Almássy György középázsiai expedíciójában, 1906—1909. két nagyobb expedíciót vezetett Közép-Ázsiába. Utazásának tudományos eredményeit a Perthes-féle Geographen-Kalender külön munkában adta közre. 1914. Island gleccsereinek tanulmányozására vezetett expedíciót. Jelentékenyebb munkái: *Utazásaim Belső-Ázsiában, A klíma története, Magyarország településformái, Európa természeti földrajza, Magyarország földrajza, Útmutató földrajz.*

Probstner Artur, egyet. m.-tanár, szül. Bpest, 1886 szept. 20. Középiskoláit és az egyetemet a fővárosban végezte, ahol orv. tud. oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után a II. sz. női klinika, majd az Új Szt. János-kórház orvosa lett. A háború alatt mint ezredorvos teljesített harctéri szolgálatot és a Ferenc József-rend lovagkeresztjével, a Signum Laudisszal, a kor. ar. érdemkereszttel, a Károly-csapatkereszttel és a vöröskereszt II. o. érmével tüntették ki. A leszerelés után Heidelbergben és Berlinben tanulmányúton volt. 1924 óta a debreceni nőgyógyászati klinika adjunktusa. 1928. a nőgyógyászati diagnosztika tárgyköréből egyet. m. tanárrá képesítették. Számos orvostudományi tanulmánya az *Orvosi Hetilapban* és más orvosszaklapban jelent meg.

Procopius Béla (nemes), ny. rendk. követ, és megh. miniszter, szül. Budapest, 1868 júl. 23. Középiskolai és egyetemi tanulmányait a fővárosban fejezte be, majd államtudományi oklevele elnyerése után, 1893. a keresk. minisztérium kötelékébe lépett. 1901. Bernbe, majd 1911. Rómába nevezték ki szaktudósítónak. A berlini nagykövetséghez osztották be, ahonnan 1917. az átmenetgazdasági minisztériumba rendelték

szolgálattételre. 1918. a bresztlitovszki béke megkötése után a Kiewbe kiküldött magyar kormánybizottságot vezette és visszatérése után Bécsben a vezérkar ukrainai osztályában működött. Az összeomlás után a keresk. minisztérium külképviseleti osztályának vezetésével bízták meg, 1920. pedig, mint I. oszt. követségi tanácsos a külügyminisztérium kötelékébe lépett és a kereskedelem politikai és közlekedési osztály vezetését vette át. Később a politikai osztályba helyezték át. 1925. az athéni követség felállításával és vezetésével bízták meg ügyvivői minőségben. 1928. rk. követté és meghatalmazott miniszterré nevezték ki, majd ugyanazon évben nyugalomba vonult. Értékes festmény- és miniatűrgyűjteményét az Orsz. Szépművészeti, antik-bútor, porcellán-, ón- és bronztárgygyűjteményét az Orsz. Iparművészeti Múzeumnak adományozta, mely nagylelkű és hazafias tettéért a csillagokkal díszített II. oszt. érdemkeresztel tüntették ki. A *Magyar Numizmatikai Társaság* alelnöke és az *Eremkedvelők Egyesületének* választmányi tagja. A III. oszt. vaskoronarend, a II. oszt. polg. érdemkereszt, a Ferenc József-rend lovagkeresztje és a IV. oszt. szerb Takowa-rend tulajdonosa.

Prokopecz László, okl. mérnök, műgyet. tanárság, szül. Érsekújvár, 1905 jan. 26. Mérnöki oklevelét a budapesti műgyetemen szerezte. A Vámos-Lozonci-féle ösztöndíj nyertese. 1929. meghívták Michailich egyet. tanár hídépítéstani tanszékehez tanárságának. Michailich oldalán résztvesz a Bpest székesfővárosi autóbusz-garázs építkezéseiben.

Prónay Dezső (báró, tótprónai és blatniczai), földbirtokos, volt főrendiházi tag, szül. Bpest, 1848 okt. 22. Középiszkolai tanulmányainak befejezése után, a berlini, majd lipcsei tud. egyetemen hallgatója volt, ahol doktorrá avatták. 1874. a verbei kerület képviselői mandátumát nyerte el. A dunántúli ev. egyházkerület felügyelőjévé választotta. 1882. a gyöngyöspatai kerület, 1888. a békéscsabai kerület országgyűlési képviselője lett. Mint főrendiházi tag nagy tevékenységet fejtett ki. 1917. a debreceni egyetem díszdoktori oklevelét nyerte el. Hosszú ideig fejtett ki tevékenységet, mint a hazai evang. egyház egyetemes felügyelője és a felsőházban is helyet foglalt. *Magyar evangélikus egyháztörténelmi emlékek* címen értékes irodalmi művet adott ki.

Prónay Gábor (báró, tótprónai és blatniczai), nagybirtokos, felsőházi póttag, szül. Tápiósáp, 1888 ápr. 14. Középiszkolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint államtudományi doktorrá avatása után birtokai kezelését vette át. 1918. főrendiházi tag lett. Az örökös jogú családok választották felsőházi póttaggá. Megyéje gazdasági életében értékes munkásságot végez.

Prónay György (báró, tótprónai és blatniczai), államtitkár, orsz.-gyűl. képvis., szül. Tápiósáp (Pest vm.), 1887 márc. 21. Középiszkolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint államtudományi tudorrá avatása után Frigyes főherceg uradalmaiban folytatótt gazdasági gyakorlatot. Később hosszú európai körútra indult. A háború alatt haretéri szolgálatot teljesített, majd orosz hadifogságba esett. 1918. birtokai kezelését vette át és Pest megye tvhat. bizottságának virilistajogon tagja lett. 1922. a kiskunhalasi kerület egységspárti programmal nemzetgyűlési képviselőjévé választotta és a közéletmezési minisztérium államtitkárává nevezték ki. 1924. a pénzügyminisztériumhoz helyezték át, majd miniszterelnökségi államtitkár lett. 1926. az általános országgyűl. képviselőválasztások vezetésében vett részt és régi kerülete ismét megválasztotta. 1928. a földművelésügyi minisztérium politikai államtitkárává nevezték ki. Működését számos felsőbb elismeréssel jutalmazták.

Propper Sándor, hírlapíró, orszgy. képvis., szül. Debrecen, 1877 okt. 30. Az alsóbbfokú iskola elvégzése után, ipari pályára ment és önművelési úton képezte magát tovább. 1897. kapcsolódott be a munkásmozgalmakba, mikor a *Kárpitasmunkások Szakegyletében* lépett, melynek csakhamar elnöke lett. 1904. a *Famunkások Szövetségének* vezetőségi tagjává választották. 1907—1920. a Budapesti Ker. Munkásbiztosító Pénztár tisztviselője, majd titkára volt. Jelenleg a *Népszava* helyettes szerkesztője és vezetőszerpet tölt be a *Szociáldemokrata Pártban*. A második nemzetgyűlésben a bpesti észak ker. képviselőjévé választotta. Az 1926. évi képviselőválasztásokon két mandátumot kapott, az egyikről azonban párthatalmat folytán lemondott. Egész életét pártja ügyeinek szentelte. A munkásosztálynak egyik kiemelkedő harcos tagja. Munkatársa volt a *Munkásügyi Szemle* és *Szocializmus* c. folyóiratoknak, a társadalompolitikai tanulmányai önálló füzetekben is megjelentek. A *Munkás Fogasztási Szövetkezet* igazg. tagja. Helyet foglal sok más munkásjóléti intézmény vezetőségében. Fővárosi törv.-hat. bizottsági tag.

Pröhle Károly, ev. teológiai tanár, szül. Rábabogoszló, 1875 márc. 17. Középiszkolai elvégzése után Sopronban, Greifswaldban és Tübingenben folytatta egyetemi tanulmányait, majd megszerezte teológiai doktorátusát. Lelkeszi működését 1902. Lajtaújfalu kezdte meg. 1906. kinevezték a soproni evangélikus akadémia tanárnak. 1923. az Erzsébet Tudományegyetem soproni hittudományi karán a rendszeres teológia tanárává nevezték ki. 1923. résztvett az eisenachi evangélikus világtalálkozson. 1926. a lipcsei egyetem teológiai kara tb. doktorrá nevezte ki. P. egyike a legkiválóbb ev. teológiai íróknak. Önálló művei: *Rendszeres teoló-*

giai dolgozatok, Háború és teológia, Eucken Rudolf, A jelenkori vallásbölcsezet főkérdései.

Pröhle Vilmos, egyet. tan., szül. Füleken, 1871 okt. 29. Egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol a keleti nyelvekből és az összehasonlító árja nyelvészetből doktorátust szerzett. 1899. kinevezték a nyíregyházai főgimnázium tanárává, majd 1908. a kolozsvári egyetemen a török nyelvek magántanára lett. 1919. Debrecenbe került mint egyetemi tanár, a török nyelv és irodalom előadója. 1920. a debreceni II. kerület keresztény nemzeti programmal képviselőjévé választotta. 1923. a budapesti egyetem rendes tanára lett. Több tanulmányutat tett Törökországban és Oroszországban, a tatár népek között. Számos nyelvészeti tanulmánya jelent meg. Ismertebb művei: *Oszmán-török nyelvtan, Baszkir nyelvtanulmányok, Tatár nyelvjárási tanulmányok, A török irodalom története és Napkeletről útirajzok és tanulmányok.* Dolgozik napilapokban és folyóiratokban is.

Puky Endre (bizáki), a képviselőház alelnöke, szül. Kassa, 1871 febr. 20. Középiskolai és egyet. tanulmányainak befejezése, valamint államtudományi doktorátusának elnyerése után a pénzügyminisztérium szolgálatában kezdte meg pályafutását. Később, mint közigazgatási gyakornok Hajdu-megyénél, majd, mint aljegyző Abauj-Torna megyénél működött. 1896. a Magyar Agrár és Járadékbank r.-t. elnöki titkára, később pedig vezértitkára lett. 1902. megyei főjegyzővé választották. Ugyanakkor, mint igazgató működött a községi jegyzők kiképzésére szervezett tanfolyam élén. A darabont-kormány, nemzeti elvhűsége miatt, úgy igazgatói, mint főjegyzői tiszletétől felfüggesztette, a Wekerle-kormány azonban visszahelyezte, sőt ugyanakkor udv. tanácsosi címet is kapott. 1906. megyéje alispánjává választották. A háború alatt számos kórház és üdülőház létesítésében és ellátásában vett részt. Működéséért a Vöröskereszt II. o. díszjénelveivel tüntették ki. A cseh megszállás idején karhatalommal távolították el hivatalából. A második megszállás alatt kamarazenetársaságot szervezett, hogy a felvidék magyarságával, a cseh rendőri felügyelet ellenére is érintkezhesék. 1920. elhagyta Kassát. Később Gömör megye és Miskolc város kormánybiztos-főispánjává nevezték ki, de megbízatásáról rövidesen lemondott és a Magyar-Olasz Bank miskolci fiókjának elnöke lett. 1922. ismét Abauj-Torna megye és Miskolc főispánja lett, majd lemondott és a bodvaszilasi kerület képviselői mandátumát vállalta el. 1926. a nemzetgyűlés alelnökévé választották. Az országgyűlésen ismét régi kerületét képviseli és Zsitvay Tibor minisztersége óta annak alelnöke. Politikai szereplése mellett publicisztikával is foglalkozik. Ezenkívül élénk tevékenységet folytat a ref. egyházi életben, mint az albá-

nyi ref. egyházmegye gondnoka, valamint az egyetemes Konvent és Zsinat tagja.

Purehl Győző, szívi tanácsnok, szül. 1875 jún. 19. 1894. lépett a főváros szolgálatába. 1907. a közlelmelési ügyosztályba került, ahol az élelmiszertörvény revíziójára vonatkozó fővárosi javaslatot készítette el. 1908. németországi tanulmányútra ment. 1912. a közgazdasági ügyosztályba helyezték át, ahol értékes tevékenységet folytatott az új ipartörvény előkészítésében; megszervezte az árumintavásárokat, az új kiállítási csarnok felépítését P. javasolta és előkészítette az autonóm vámtarifát; résztvett a kereskedelmi kikötő, valamint a dunai partok kiépítésében. A háború alatt fáradhatatlan munkásságot fejtett ki a főváros közönségének tüzelőanyaggal való ellátása körül. Számos ipartestületet alapított. Hitellel segítette a kisiparosokat és nagy munkát végzett a kézműipar fellendítése terén. 1926. a közoktatási ügyosztályba helyezték át, ahol közmegelegedésre rendezte a súlyos viszonyokat. Megalapította az iskolaorvosi és iskolanővéri intézményt. Számos szakiskolát állított be a közoktatás keretébe és különböző jótékonyági intézményeket létesített. Megszervezte a nagyarányú gyermeknyaraltatási akciót, befejezte a fővárosi tankerület státuserendezését és megindította a tanerők számára a revízió ügyét. Az egyetem közgazdasági karának magántanára. A közéletben kifejtett értékes és fáradhatatlan munkásságának elismeréséül m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Purgly Emil (jósáshelyi), földbirtokos, v. főispán, felsőházi tag, szül. 1880 febr. 18. Középiskolai, jogi és mezőgazdasági tanulmányainak befejezése után tompapusztai birtokának kezelését vette át. Csanád vármegye törv.-hat. bizottságában értékes munkásságot fejt ki. 1922. megyéje, majd Csonka-Arad és Torontál vármegyék főispánja lett. 1924. a II. oszt. magyar érdemkereszttel tüntették ki. A Tisza—Dunaközi Mezőgazdasági Kamara elnöke. A *Mezőgazdasági Kamara*, mint elnökét választotta felsőházi póttaggá és 1929. Almásy Imre gróf halála után felsőházi tag lett. A *Gazd. Biztosító Szövetkezete* igazgatósági és a *Tisza—Dunaközi Mezőgazdasági Kamara* tagja, az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* alelnöke.

Purjesz Béla, orvos, egyet. tanársegéd, szül. Kolozsvár, 1889 nov. 14. Középiskolát szülővárosában, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. A háború alatt harcéri szolgálatot teljesített és a IV. hadtestnél, mint maláriaszakértő működött. A vöröskereszt I. osztályát, két Signum Laudist és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. Mint csapatorvos szolgált az V. lovashadosztály egészségügyi intézetében, majd az olasz fronton a malária-laboratórium vezetője lett. Leszerelése után a gyógyszerintézet I. sz. tanársegéde,

1919. a Bálint-féle belklinika tanársegéde lett és 1929 óta a Korányi-klinika tanársegéde. Hosszú időn át titkára volt a *Budapesti Orvosszövetségnek*. Több önálló dietétikai műve jelent meg. Társ szerzője a Bálint-féle diabetesmonográfiának. Több klinikai és bioklinikai munka szerzője. A bel- és külföldi orvosi folyóiratokban szakcikkei jelennek meg.

Puskás György, államr. főtanácsos, az erkölcsrendészeti oszt. h. vezetője, szül. Budapest, 1885 júl. 25. Tanulmányait Bpsten végezte, az itteni egyetemen államtud. államvizsgát tett. 1905. lépett a rendőrség szolgálatába. 16 évig az elnöki osztályon teljesített szolgálatot, volt főkapitányi titkár is. A háború után az V. ker. kapitányság, később a toloncház, végül az erkölcsrend. oszt. h. vezetője lett. 1922. megszervezte az őrszemélyzet valláserkölcsei oktatását, melynek ma is élén áll. Tevékeny részt vesz a református egyházi életben. Szaktudását Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Angliában, Amerikában végzett tanulmányútjaival bővítette. Kötüntetései: III. o. polg. hadiérdemkereszt, a Vöröskereszt hadiékítményes ezüst díszérme és a polg. jub. kereszt.

Puskás István, ügyvéd, szül. Csősz, 1886. Középiskoláit Pápán és Veszprémbe, jogi tanulmányait Bpsten végezte, ahol jogtudori oklevelet nyert. Az ügyvédi vizsga letétele után Veszprémbe került, ahol 1918. ügyvédi irodát nyitott. A város közéletének kiemelkedő egyénisége. Hosszú időn át volt városi képvis. tag. Az *Orsz. Ügyvédszövetség* veszprémi fiókjának titkára, a ref. egyház gondnoka, ügyésze a megyei orvosszövetségnek és a veszprémi ref. egyházmegyének.

Puskás Jenő, ev. lelkész, szül. Tordas, 1899 márc. 19. Középiskoláit és a teológiát Pozsonyban végezte. Pappá szenteltetése után, mint nevelő Répcelakon működött, majd 1920-tól Vadosfán s.-lelkész volt. Később Szombathelyen püspöki titkár lett. 1925 óta Beleden lelkész. A község közéletében tevékeny részt vesz, számos egyesületnek vezetőségi tagja.

Pusztai Sándor, operaénekes, szül. Martonvásár, 1885 nov. 15. Középiskoláit Pápán, a Zeneakadémiát Bpsten végezte, ahol ének-tanári oklevelet nyert. 1913. a M. Kir. Operaház tagja lett, ahol számos nagy szerepben aratott sikert.

Putnoky László (putnoki), mérnök, műszaki doktor, műegy. tanár, szül. Felsőkázmárkon, 1888 nov. 25. Középiskoláit Bpsten végezte, majd Karlsruhe műegyetemét és Liverpool, Manchester és Páris egyetemét hallgatta és vegyész mérnöki oklevelet szer-

zett. A háborúban részt vett. 27 hónapi harctéri szolgálat után a bécsi közös hadügyminisztériumba osztották be. Kötüntetései: a hadiékítményes ezüst és bronz Signum Laudis, főparancsnoksági elismerés és a Károly-csapatkereszt. A műegyetemen a szervesetlen vegytani tanszék igazgató-tanára. 1926. a vegyész mérnöki osztály dékánja lett. Ezt a tisztségét két évfolyamon át viselte. Szakmájában elismert tekintély. Többek közt a Deutsche Bunsen-Gesellschaft tagja. A szervesetlen vegytan köréből írt dolgozatai magyar, német és angol tudományos szaklapokban jelentek meg. Élénk részt vesz a bpesti unitárius egyházközség életében is, mint annak tanácstagja. A szerzői jogi szakértő bizottság tagja.

Putnoky Móric (putnoki), földbirtokos, országgyűl. képvis., szül. Kelemér (Gömör m.), 1866. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése után birtokának kezelését vette át. 1891. tb. szolgabíró lett. 1892—1918-ig függetlenségi és 48-as programmal a putnoki kerület országgyűl. képviselője volt. A háború alatt honv. huszárszázadosi rangban teljesített szolgálatot. 1917. Gömör megye főispánjává nevezték ki. Mindkét nemzetgyűlésnek tagja volt. 1926 óta az országgyűlésen egypárti programmal képviselte régi kerületét. Borsod-Gömör vm. törvényhatóságának örökös tagja.

Pünkösti Andor (uzoni), író és hírlapíró, szül. Kassán, 1892 okt. 31. Középiskoláit Debrecenben és Bpsten, az egyetemet a fővárosban és Münchenben végezte. Tényleges katonai szolgálatba lépett. Mint huszárfőhadnagy harcolta végig a háborút, több ízben megsebesült és számos kötüntetést kapott. 1920. kilépett a katonaságtól és hírlapíróvá lett. Az *Újság* c. napilap cikkírójává, majd Keszler József halála után színházi kritikussává lett. Cikkei a magyar olvasóközönség táborában mindenkor nagy érdeklődésre tartottak számot. P. élénk szerepet vitt az újságírók szociális és gazdasági mozgalmában. Az Újságírók Egyesületének főtítkára volt. Jelenleg elnökségi tagja. Hírlapírói tevékenysége mellett a szépirodalmat is műveli. Önállóan megjelent művei: *Bús Péter csodálatos kardja* (regény, 1921), *Bárczay Bella a szeretőm* (regény, 1927), *Világszínház* (tanulmány, 1928). Egyike leggondosabb műfordítóinknak. *Glasworthy* több darabját ültette át magyarra.

Püspöki Tibor (Pischinger), mérnök, szül. Bpest, 1900 jún. 1. A magyar sport kiváló reprezentánsa. Úgy itthon, mint külföldön számos bajnokságot nyert. Gátfutó, távelugró bajnok és rekordor.